

بازرسی شد
۱۲ - ۴۶

کتابخانه مجلس شورای ملی

مجموعه مصاحبات

اسم کتاب:
مؤلف:
موضوع تألیف:
تاریخ:
صفحه: ۹۵

شماره دفتر: ۸۴۷۶

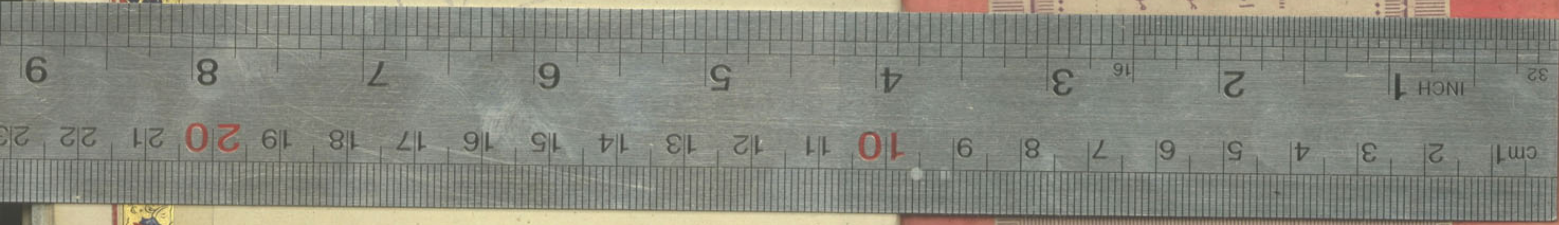
توسعه ۱۳۰۲

خطی	کتابخانه مجلس شورای اسلامی
۴۲۹	

کتابخانه مجلس شورای ملی
 مجموعه مساجد
 اسم کتاب
 مؤلف
 موضوع تالیف
 ۹۶
 ۶۵۹

بازرسی شد
 ۲۷ - ۲۶

خطی
 کتابخانه
 مجلس شورای
 اسلامی
 ۶۲۹

صورت عهدنامه

ترکمانچای که در ۲۲۳۰ فیما بین دولتین
دیشوکتین ایران و روس منعقد گردید

بسم الله الرحمن الرحيم

علیحضرت قضا قدرت پادشاه اعظم و الاجا
امیر اطوار کرم شوکت دستگاه مالک بالاستقلال

کل ممالک روسیه و علیحضرت کیوان رفعت
خورشیدرایت خسر و نامدار پادشاه اعظم
با اقدار ممالک ایران چون حسر و علی السویه
اراده و تمنا صافانه دارند که بنویسند و مکاره
جنگی که بالکلیه منتهی فی رای و الای ایشان است
بگذارند و بسنتمای قدیم حسن مجاورت و مودت را
مابین این دو دولت بواسطه صلحی که متضمن دوام باشد
و بواجب خلاف و نفاق آیت سر را دور کنند در بنا
سجده استندار دهند و بعد برای تقسیم این کما
نخسته آثار علیحضرت امیر اطوار کل ممالک روسیه

کتابخانه
مجلس
اسلامی

ایوان سپی کوچ خزان ایواندو و جنرال انفاذی
سردار عا که جدا گانه قفقاز و ناطق امورات ملکیه
کر جستان و ولایت های قفقاز و حاجی ترخان بدین
حرفه بحر خنزر و صاحب جمایات الکسندر زوی
مقدس مضع بالماس و انامی مقدس مرتبه اول
مضع بالماس و ولاد میر مقدس مرتبه اول و کوی
مقدس مرتبه اول و صاحب دوشمشیر افشاری کطلای
موسوم برای شجاعت و دیگری مضع بالماس و صاحب
جمایات و اول خارج مرتبه اولین عقاب سرخ پیکر
پروسیه و هلال دولت عثمانی و نشان های دیگر

دیگر

و جناب الکسندر او پرو سکوف و استوی تلی استاسکی
سوتیکت قاهر و ربار اسپر طوری و صاحب جمایات
مقدسه مرتبه ثالث و ولاد میر و مرتبه ثانی استاسکی
له و ابغونای پروسیلی را و اعلی حضرت پادشاه ممالک ایران
نواب مستطاب و الا شاهزاده نامدار جمیل العونان سلطان
عباس میرزا را و گلای محنت رخ و تعیین کردند و ایشان
بعد از آنکه در رکاب چاهی جمع شدند و اختیارات نامهای خود را
مبادله کرده و موافق قاعده و شایسته دیدند فصول آتیه را
تعیین و تسرار داد کردند فصل اول بعد ایوم
ما بین اعلام بر طویر کل ممالک روسیه و اعلی حضرت پادشاه

ممالک ایران و ولیعبدان و اخلاف و ممالک رعایا
ایشان مصاحبه و موادت و وفاق کامل الی الابد
واقع خواهد بود **فصل** دویم چون نزاع وجدلی که
فیما بین عهدکننده کان رفیع الارکان واقع شد
و امروز سعادت منقطع گردید عهود و شروطی را که
بموجب عهدنامه کاستان بر دست ایشان لازم بود
موقوف و متروک میداشت لهذا علیحضرت امیراطو
کل ممالک روسیه و علیحضرت پادشاه ممالک ایرا
چنین لایق دیدند که بجای عهدنامه فرورده کاستان
عهدنامه دیگر باین شروط و عهود دست آرد هند که ما بین

دو دولت روس و ایران بیشتر از پیشتر موجب استقامت
و انظام روابط است صلح و موادت کرد **فصل** سیم
علیحضرت پادشاه ممالک ایران از جانب خود
و از جانب ولیعبدان و جانشینان بدولت روسیه
و اکتد امیکند تمامی الکاهی نخوان و ایروان را خوا
اینطرف رود ارس باشد یا آنطرف و نظر باین تقوی
علیحضرت پادشاه ایران تعهد میکنند که بعد از امضا
این عهدنامه در مدت ششماه همه دشمنان و شوراعمل را
که متعلق باداره این دو ولایت مذکور باشد تصرف
امرای روسیه بدهند **فصل** چهارم دو ولایتین

معاذین عهد پیمان میکنند که برای سرحد فیما بین دولت
بدین موجب خط سرحد وضع نمایند از نقطه سرحد مالک
عثمانی که از خط تقسیم قفقاز که اغزی کوچک است
ابتدا کرده این خط تا قلعه انکوه کشیده میشود و از آنجا تا شهر
رودخانه مشهور به سوسای پامین که از سر شیب جنوبی آن
کوچک جاریست فرود آمده تا بعبت مجرای این رودخانه
تا بالقی آن رودخانه ارس در مقابل شروع و مرتد میشود
چون این خط با آنجا رسید تا بعبت مجرای ارس تا قلعه
عباس آباد میاید و در دو تعمیر است و ابقیه خارج آن که
در کنار راست ارس واقع است نصف قطری بقدر نیم فرسخ

کوچک

که عبارت از سه در رس و نیم روسی است رسم میشود
و این نصف قطر در همه اطراف امتداد مییابد همه
اراضی و عرصه که در این نصف قطر محاط و محدود
بالافراد تعلق بر وسیع خواهد داشت و از تاریخ امروز
در مدت دو ماه با صحت و درستی کامل معین و مشخص خواهد
و بعد از آن از جایکه طرف شرقی این نصف قطر متصل با ارس
میشود خط سرحد شروع و تا بعبت مجرای ارس میکند
تا بعبت یدیی بلوک و از آنجا خاک ایران بطول مجرای
ارس امتداد مییابد تا بقاصد و مسافت سه فرسخ که
عبارت است از پست و یک در رس و روسی بعد از وصول

باین خطه خطه سرحد باستقامت از صحرای مغان میگذرد
تا بحضرای رودخانه باهما رودی که در سه فرسخی واقع است
که تجارت است از پست و کورس پائین تر از قنای در
رودخانه کوچک موسوم بادینه بازار و ساری قش
و از آنجا این خطه بخاریچ باهما رود تا ببلقهای رودخانه
مذکور آدینه بازار و ساری قش صعود کرده بطول کنای
راست رودخانه آدینه بازار شرقی تا ببلقهای رودخانه
و از آنجا تا باوج بلند بیاهی کجاست و میاید بنوعیکه
جمله آبهائیکه جاری بحضر زیشو و متعلق بر وسیع خواهد بود
و همه آبهائیکه سر شیب و مجرای آنها بجانب ایران است

بایران خواهد داشت چون سرحد و مملکت اینجا بواسطه
قلل جبالی تعیین میاید لهذا در او شده که پشتیای
از این کوهها سمت بحر خزر است بروسیه و طرف دیگر
آنها بایران متعلق باشد از قله بلند بیاهی کجاست خطه سرحد
تا قله کز قوئی متباعت کوههای میسر و در که طالش از انجا
ار شرق منفضل میکند چون قلل جبالی از جانب مجرای
میاه را فرق میدهند لهذا در اینجا نیز خطه سرحد را همان
قسم تعیین میکنند که در باب مسافت واقعه پائین
آدینه بازار و قلل کجاست که بعد از آن خطه سرحد را
کز قوئی بلبلند بیاهی کوههای کمال زونه را از انجا

فرق میدهد متابعت میکنند تا سرحد مجال و کج همواره
بر طبق همان ضابطه که در باب مجرای میاه معین شد
مجال زوئیه بعین ازان حصه که در سمت مخالف قتل جبال
نذکوره واقع است از این قرار حصه روسیه خواهد بود از ابتدا
سرحد مجال و کج خط سرحد ما بین دو دولت بقل جبال
کلو پوتی و سلسله کوههای عظیم که از و کج میکند در امتداد
بمنبع شمالی رودخانه موسوم با ستاراپوتیه بملا خط
ضابطه در باب مجرای میاه و از اینجا خط سرحد متابعت
مجرای این رودخانه خواهد کرد تا ببلقا و در هسن آن بجز خرو
سرحد را که بعد از این متصرفات روسیه و ایران را انهم

فرق خواهد داد تکمیل خواهد نمود فصل پنجم اعلیحضرت
پادشاه ممالک ایران برای اثبات دوستی خلاصه
که نسبت با علیحضرت امپراطور کل ممالک روسیه دارد
باین فصل از خود و از عوض اخلاف و ولیعهدان سیر
سلطنت ایران تمامی الکا و اراضی و جزایری را که در
خط حدود معین در فصل مذکوره فوق و قتل برف و در کوه
فقاز و دریای خزر است و که اجمع قبایل را چه سیر نشین
خانه دار که از اهالی ولایات مذکوره شده و ارضای و علنا
الابد مخصوص و متعلق بدولت روسیه میداند فصل ششم
اعلیحضرت پادشاه ممالک ایران بتلافی مصارف کثیره که

دولت روسیه را برای جنگ واقعه من الله و التین
اشفاق افشاده و همچنین تلافی ضررها و خسارتها که بهمان
جنت بر جای می دولت روسیه رسیده تعهد میکند که بواسطه
دادن مبلغی در جهت آنها را اصلاح نماید و مبلغ این نحو
پنجاه و سه تن بدو کرده و تو مان رایج قرار گرفت که عبارت است
از سیست میلیون مساط سفید روسی و چگونگی و موعده و زمان
وصول این جهت در دست او و علیچه که بهمان قدر قوه و آب
خواهد داشت که گویا لفظاً بلفظ در این عهدنامه مصداق
مدرج است معین خواهد بود فصل هفتم چون اعطیست
پادشاه ممالک ایران شایسته و لایق است بمایون فتنه

خود شاهزاده عباس میرزا را ولیعهد و وارث تخت
فیروزی بخت خود تعیین نموده است اعلیحضرت امیران کل
ممالک روسیه برای اینکه از سیلهای دوستانه و
صداقانه خود که در فرید استحقاق این ولیعهدی دارد باحضرت
پادشاه ممالک ایران برهانی واضح و شاهی لایح بدیده
تعهد میکند که از این روز بعد شخص خود نواب استقامت
والا شاهزاده عباس میرزا را ولیعهد و وارث برگزیده
تاج و تخت ایران شناخته از تاریخ جلوس تخت شاهی
پادشاه بالا استحقاق این مملکت داند فصل هشتم
تجارت روس مانند سابق استحقاق خواهند داشت

که با زادی بر دریا می خنر و بطول سواحل آن سیر کرد
 بکنارهای آن فرسود و آید و در حالت شکستی در ایران
 اعانت و امداد خواهند یافت و چنین ششماه تجارت
 ایران را استحقاق خواهد بود که بستر سابق در بحر خزر
 سیر کرده بسواحل روس آمد و شد نمایند و در آن سواحل در
 حالت شکستی همان نسبت استعانت و امداد خواهند
 یافت در باب سفاین چه سینه که علمای عسکریه روسیه
 چون از قدیم با آن افراد استحقاق داشتند که در بحر خزر سیر
 نمایند همین حق مخصوص کافی است بقا امروز با اطمینان با ایشان
 داده میشود بجز آنکه غیر از دولت روسیه هیچ دولت دیگری نمیتواند

در بحر خزر شش ماهی داشته باشد فصل هفتم چون
 کمون خاطر اعلیحضرت امپراطور کل ممالک روسیه و علیحضرت
 پادشاه ممالک ایران این است که من کل الوجوه چه بود
 که با این سعادت و مینت پامن ایشان مقرر گشته است
 لهذا فرموده اند که سفرا و وکلا و کارکنان را که
 جانپن بدولتین تعیین میشوند خواه برای انجام
 اثنای یا برای اقامت دائمی بجز خور مرتبه و موافق شدن
 دولتین علیتین و بلاخطه موافقتی که باعث اتحاد ایشان
 بعادت و لایت مورد اعزاز و احترام شوند و در این باب
 مخصوص و تشریفات قرار خواهند داد که از طرفین معین و ملحوظ

فصل دهم چون اعلیحضرت امپراطور کل ممالک
روسیه و اعلیحضرت پادشاه ممالک ایران استعرا
وفزایش و ابط تجارت را مابین دو دولت مانند
یکی از خستین فواید ملاحظه کردند که پسا است از تجدید مصدق
حاصل شود لهذا فرمودند که تمامی اوضاع و احوال
متعلقه بحاجت تجارت و امنیت تبعه دو دولت را بنویسند
متضمن رابطه کامله باشد معین و منظم و در معاهده جداگانه
که باین عهدنامه ملحق مابین کلای محنت رجائین
و مانند جنس و متمم امری و ملحوظ میشود مضبوط و محفوظ
اعلیحضرت پادشاه ممالک ایران برای دولت روس کجا

فی السابقین خستیا را مرعی میدارند که در هر جا که مصلحت
دولت اقتضا کند کونسولها و حامیان تجارت تعیین نمایند
و تعهد میکنند که این کونسولها و حامیان تجارت را که هر
زیاده از ده نفر اتباع نخواهد داشت فراخترت ایشان
شمول حمایت و احترامات امتیازات سازد اعلیحضرت
امپراطور کل ممالک روسیه از جانب خود وعده میکنند
که در باره کونسولها و حامیان تجارت اعلیحضرت پادشاه
ممالک ایران بعین وجه مساوات کامله مرعی دارد در کجا
از جانب دولت ایران نسبت بکلی از کونسولها و حامیان
تجارت روسیه شکایتی محققه باشد وکیل یا کارکنان روسیه

که در بار علیحضرت پادشاه ایران متوقف خواهد بود
و این حامیان و کونسولها بلا واسطه در تحت حکم او خواهند
اورا از غفل خود بیخود داشته بهر که لایق انداد او
امر فرور را بر سپیل عاریه رجوع خواهد کرد فصل نازدهم
نمّه امور و ادعایای تبعه فرین که بسبب جنگ تباخیر
اقاد و بعد از انعقاد مصاحبه موافق عدالت با تمام شد
و مطالباتی که رعایای جانین از یکدیگر یا از خزینه داشته باشند
تعمیل و تکمیل حصول پذیر خواهد شد فصل دوازدهم
دولتین علیتین معا بدین بلا شراک در منفعت تبعه جانین
قرار داد و میکنند که برای آنها نیکه باین خود بسیار حد

در دو جانب رود ارس ملاک و از مذموم عدی سده
مقرر نمایند تا با آزادی در پیع یا معاوضه آنها قدرت
داشته باشد لیکن علیحضرت امیر طوکر کل مالک روسته
از منفعت این قرار داد در همه آن مقتداری که با و متعلق بود
میشود سردار سابق بیروان حسین خان برادر او جانین
و حاکم سابق نخچوان کریمخان راستی میدارد فصل سیزدهم
همه امرای جنگ و دولتین خواه در مدت جنگ آخر باشد
یا قبل از آن و همچنین تبعه فرین که با سیری افتاده باشند
از هر مدت که باشد همگی لغایت چهار ماه با آزادی متروک
انکه جیره و سایر تدارکات لازم باشند و داده شده است

فرستاده میشود تا اینکه بدست مباشرین جانشین
که در آنجا مامور بکفرن و تدارک فرستادن ایشان بولایت
خود خواهند بود تسلیم شوند و تعیین علیتین معاهدتین در باب
همه سراسری جنگ و بقره روس و ایران که با سیری افتاد
و بعلت دوری مکانهای که در آنجا بوده اند یا بعلت اوضاع
و اسباب دیگر در مدت معینه تر نشده باشند همان
قرار داد را میکنند و هر دو دولت ای وقت کان این
چند نهایت خواهند داشت که آنها را مطالبه میکنند و تعیین
که هر وقت اسیر خود بدولت عرض نماید یا ایشان را مطالبه
از جانشین تر سازند فصل چهارم در تعیین علیتین

معاهدتین جلای وطن کشندگان و فراریان را که
قبل از جنگ یا در مدت آن تحت اختیار جانشین
گذشته باشد مطالبه نمیکند و لیکن برای منع نسیج
مضره جانشین که از مکاتبات و علائق خصم بعضی از این
فراریان یا همولاتیان یا اتباع قدیم ایشان حاصل
میتواند شد دولت ایران تعهد میکند که حضور و توقف آنها
که بحال یا بعد از این با سبب با شخص خواهد شد از نظر
خود که مابین روس و خانه موسوم بحمیرین و در باب
و صدارومی و رودخانه شهبو بقیه و قسزل وزن تا انقضا
آن بدریای خسر واقع است رخصت نماید علیحضرت

امپراطور کل ممالک رومیّه از جانب خود بچین عهد
میکند که فسر ایران را در ولایت قراباغ و چوان
و کذلت در آن حصّه ولایت ایروان که در کنار است
رودارس واقع است از آن توطن مسکنی ندید لیکن
معلوم است که این شرط معمول و مجسری نبوده و چنانچه
بود مگر در باب اشخاصی که صاحب مناصب ملکیّه یا مرتبه
و شان دیگر باشند مانند خوانین و پیکما و ملایای بزرگ
که صورت رفتار و اغواها و مجازات و مکاتبات خفیه
ایشان درباره همولایان و اتباع وزیر دستاویز
خود موجب بکنوع رسوخ و تاثیر باف و و اضلال تواند شد

دو

در خصوص رعایای عامه مملکتین با این دست قریب شده
که رعایای جانشین که از مملکت بملکت دیگر که شته باشند
یا بعد از این بگذرند ما دون و مرخصی هستند بود
که در هر جایی که آند دولت که این عایا تحت حکومت و اقتدار
او کشته باشند مناسب آند سکنی و اقامت میکنند
فصل یازدهم اعلی حضرت پادشاه ممالک
ایران باین حسن اراده که آرام و آسایش را بآنها
خود با زارد و موجبات مکاره را که اکنون بسبب
جنگ و خصومت برانالی مملکت رو آورده و بجهت انقیاد
این عهد نامه که بفروری تمام سمت انجام می پذیرد

از ایشان دور کند بر جای و ارباب مناصب
آذربایجان غفوکامل و شامل رحمت میفرمایند و بچک
از ایشان بدون استثنای مراتب و طبقات بحرم
غرضنا و علمها و رفتارهای ایشان که در مدت جنگ یا
اوقات خرد وقت تصرف قشون و وسیله از ایشان
ناشی شده نباید معاقب شوند و آزار پسند و نیز آزار
یکساله ایشان همتی حمت میشود که آزار آدمی با خیال خود
از مملکت ایران بملکت روس انتقال نماند و اموال
و اشیاء خود را نقل نمایند بدون اینکه دولت
یا حکام ولایت اندک مانعت کنند یا از اموال و اشیاء

منقوله یا بدین معنی ایشان حتی فردی اخذ نمایند و در باب
املاک ایشان پنجاه موعده مقدر میشود که در آن مدت
پس یا حسب خواهش خود بنا گذاری در باب آنها نمایند
و از این غفوه و بخشش تشنه میشوند گمانیکه در این مدت یکسال
بسبب بعضی قصید و کنا بهائیکه مستخدم سیاست دیوانه
باشد مستوجب عقوبت میگردند فصل شانزدهم
بعد از امضای این عهدنامه مصاحبه فی الفور و کلاری
مختار جانین تمام خواهند داشت که همه جا دستور العمل
و حکمهای لازمه بفرستند تا بلا تاخیر خصوصت را ترک نمایند
این عهدنامه مصاحبه که در دو نسخه یک نسخه ترتیب یافته است

و بدست خط و کلامی مختار جانین رسیده به ایشان
مهور و مایین ایشان مبادله شده است از جانب
اعلیحضرت امیر اطوار کل ممالک روسیه و اعلیحضرت
پادشاه ممالک ایران مصدق و ممضی تصدیق نامها
متداوله که بدست خط مخصوص ایشان فرین خواهد بود
در مدت چهار ماه یا زودتر اگر ممکن باشد مایین و کلامی
مختار ایشان مبادله خواهد شد مستریر در قریه

بملاحظه و تصدیق تاریخ و بیستم
فیورال ۱۸۲۸ استیجیه که عبارتست
از پنجم شهر شعبان ۱۲۴۷ هجری
دو بیست و چهارم شهری
بملاحظه و تصدیق تاریخ و بیستم
فیورال ۱۸۲۸ استیجیه که عبارتست
از پنجم شهر شعبان ۱۲۴۷ هجری
دو بیست و چهارم شهری

در باب کروات و تخلیه سرحدات

بسم الله الرحمن الرحيم

فصل اول نظر با حصول فصل چهارم عهدنامه

عهدنامه امروزه اعلیحضرت پادشاه ممالک ایران تقدیم

که از تاریخ اختتام عهدنامه فرج پوره در مدت دو

هفته تصدقش را که بالاستحقاق متعلق به دولت روسیه است

و سرحد آن بصحت و درستی موجب فصل چهارم

عهدنامه عهد معین شده است و بعلت افعال خصمانه

صادره قبل از جنگ که این عهدنامه بعبادت بانتهای

میرساند تصدق عساکر ایران درآمده است از قشون خود

تخلیه کرده با مورین روس که به جهت بان مکانها
 فرستاده خواهد شد تسلیم نمایند تا زمان تفویض ولایت
 مذکوره بوکلای روسیه دولت ایران بدقت متوجه
 خواهد شد که هیچگونه ظلمی تعدی با بابلی آنولایت اموال
 ایشان معمول نباشد و حکام ولایت از هرگونه خلاف
 ضابطه و نظام که در این مدت آنجا اتفاق افتد از طرف دولت
 مواخذ خواهند بود فضل و یم نظر با فضل
 ششم عهدنامه عده امروزه که بموجب آن اعلیحضرت پادشاه
 ممالک ایران بصراحت تصدیق شده است که با اعلیحضرت
 امپراطور کل ممالک روسیه بخواهند که در توومان

که عبارتست

که عبارتست از بیست میلیون منات سفید روسی میباشد
 مابین دولتین علیتین معاهدتین مقرر گشته است
 که سه کرو تومان از آن در مدت هشت روز که بلافاصله
 بعد از اختتام این عهدنامه مذکوره نقض می یابد
 بوکلای محارر روسیه یا یکباشته گان ایشان داده شود
 و دو کرو تومان نیز پانزده روز دیگر وصول یابد و
 در غده ششم اپریل ۱۸۶۱ مسیحی که عبارتست از بیست و ششم
 شهر رمضان ۱۲۶۳ هجری ایصال کرد و دو کرو تمانی
 که تمده کرو تومان است که دولت ایران بدولت
 روسیه متعهد ایصال گشته در غده ششم اپریل ۱۸۶۱ مسیحی که عبارتست

از پشت دویم جدی ۱۲۵۱ فصل سیم بیست و یکم
 با علیحضرت امپراطور کل ممالک روسیه همه ایصال
 صحیح کامل و جبرسارت مذکوره رهنی بدهند باین
 دو لیتین علیتین معاهدتین قرارداد شده است که تا
 ایصال کل هشت کرو تو مان تمامی ولایات آذربایجان
 در تصرف پواسطه عساکر روسیه مانده داره و اشطام
 آن بالاخص برای مسافه روسیه باشد بوجهیکه حکومت
 مستعاری که بحال در تبریز وضع شده است در اجراء
 تسلط و رفتار خود که بر رعایت و حفظ ضابطه و اسایش درونی
 متعلق بامضای وسایل مخصوصه جهت تدارک احتیاجات

قراری

عساکر کچی علی پسر العاربه در ولایت مذکوره مقیم باشد
 مربوط است امتداد یابد اگر خدا نا کرده مبلغ مذکور فوق
 که هشت کرو تو مان است تا روز پانزدهم ماه آخوست
 ۱۲۵۱ که عبارتست از پانزدهم شصت و هفتصد و هشتاد و سه
 هجری بمنامه تسلیم نشود معلوم بوده و خواه بود که تمام
 ولایت آذربایجان از ایران انفصال دائمی خواهد یافت
 و اعلیحضرت امپراطور کل ممالک روسیه مطلقاً استحقاق
 خواهد داشت که آنرا یا ضمیمه مملکت خود سازد یا در زیر
 حمایت پواسطه و بالانفراد خود جانشینهای خود برگزیند
 انتقال آنها بارت باشد در آن معین کند و در باب

مبلغی که بروق نیت ار داد در آن وقت بدولت رسد
وصول یافته باشد ایضاً معلوم است که همه مطابقت
و استرداد برای نفع او میماند اما در این صورت دولت
ایران نزد دولت روس با لمره از نعمت است نقدیه بری
خواهد بود لیکن مقرر است که همینکه علیحضرت پادشاه
ممالک ایران دوگرو را این سرگوری که بعد از
پنجگرو تومان وجه خسارت مشروطه میبایست داده شود
تسليم کرده شود همه آذربایجان شاهی مرتب در دست
یکماه از عساکر روسیه تخلیه خواهد شد و باختیار ایرانیان
و اگدا خواهد کردید اما قلمرو ولایت خومی مانند زمین

ایران

ایصال کرد و رستم از کوروات مذکوره که باید با تمام در
پانزدهم ماه آغوست ۱۲۰۲ مسیحی برسد در اقدار عساکر
روسیه خواهد ماند جزای که لشکر روسیه در اختیار او
خواهد بود در باب تخلیه و رد همه یا حسن و آذربایجان موافقت
انکه علیحضرت پادشاه ممالک ایران بدولت اسپر طوی
روسیه در موعده مسموده همه ششگرو ریا همین هفتگرو
تومان داده باشد پیش از وقت دستور العمل لازم در دست
خواهد داشت و حکومت تعاریف نیز در آن وقت اختیار کرد
از خود سلب کرده و کلای ایران که برای اینجا از طرف علیحضرت
پادشاه ممالک ایران مامور خواهند بود فوراً تصرف نمایند

خواهند پرداخت لیکن بدون اینکه ضابطه و اساس خلق
شوش تواند شد و در شرایط و تعهداتی که در عهد نامه
عهد مصاحبه بحال و در این فصول زاید مقرر گشته است
تغیری حاصل تواند کرد فصل چهارم عساکر
روسیه که بنا بر فصل سابق چند وقعه آذربایجان را
در تصرف خواهند داشت چون اختیار تام و تمام
دارند که موافق صوابدید فرمایند عساکر روسیه
در هر جای این مملکت اقامت نمایند لهذاست در واداشند
که عساکر ایران که هنوز در بعضی اماکن آذربایجان
بمانند با فاصله پسرون روند و خود را بولایات داخل ایران

فصل پنجم

فصل پنجم برای رفع اموریکه موجب اختلاف نظر
و نظام عسکریه میشود و حفظ آن مابین عساکر چنانچه در
مدت تصرف چند وقعه ولایات که در فصل سابق
قرار داده شد بغایت لازم است مقرر شد که در ایست
اقامت همه فراری لشکر روس که بجانب ایران
باید که بواسطه روء ساسی ایران گرفته شده فی الفور
نزویک ترین روء ساسی عساکر روس تسلیم شود و چنان
همه فراری لشکر ایران که بجانب روسیه بگذرد بلافاصله
گرفته شده و نزویکترین جا که ایران تسلیم شود فصل ششم
بمانساعت بعد از تصدیق نامها از چنانچه سابقا

برای تشخیص خط صدی که بواسطه فصل چهارم عهدنامه
 عمده امروزه شرط شده نامزد خواهد شد و کدک
 برای ترتیب تشییع صحیح از آن که یک نسخه بهر مباشین
 رسیده تصحیح فرمانهای گرجستان و نشود دیگر در کمال است
 تصحیح نواب مستطاب نایب السلطنه عباس میرزا عرض
 خواهد شد و بعد از آن این نقشه مبادله شده است
 و در مستقبل دست آورده خواهند بود این فصول
 جداگانه که برای تکمیل عهدنامه عمده امروزه تشخیص
 و مشتمل بر دو نسخه است بهانقدر قوت و اعتبار خواهد
 داشت که گویا لفظاً بلفظ در آنجا مندرج است که هر حال

ما و کلای مختار علیحضرت امیر اطوار کل ممالک روسیه
 و اعلیحضرت پادشاه ممالک ایران آنها را دستخط
 گذاشته مقرر کردیم تحریر در قریه کجانی
 ستاریخ دهم شهر فیورال سنه ۱۲۲۸ هجری
 که عبارت است از پنجم شعبان
 الملک محمد شاه از اردو
 دولت و جمل و سه
 بجزری ۳

بملاحظه و تصدیق نواب نایب السلطنه سید
 با مضامین زیر اموردول خارج چاه میرزا ابوال
 ...

در باب تجارت

بسم الله الرحمن الرحيم

فصل اول چون دو تین علیتین معاین
تند دارند که اتباع خود را از جمله منافع و فوایدی
که از آزادی و رخصت تجارت حاصل میشود بهره مند
دارند پس با این تفصیل دست بردارند که رعایا
و اتباع روس که مذکور متعارف در دست داشته باشند
در همه ممالک ایران میتوانند تجارت کرده و کسب
بمלקتهای مجاور دولت مذکوره میتوانند رفت و بسند
ایلی ایران امتعه خود را از دریای خزر یا از راه خشکی
سرحد دو تین روس و ایران بمملکت روس میتوانند برد

و معاوضه و بیع نمود و خرید کرده متاع دیگر بیرون برد
و از هر گونه حقوق و امتیازاتیکه در ممالک اعلا حضرت
امپراطوری باتباع دولتهای کامله لودا دارد یاد داد
میشود بهره مند خواهند شد در حالتیکه یکی از اتباع دولت
روس در مملکت ایران وفات یابد اموال مستحقه و غیره
چون متعلق بحجت دولت دوست است بدون قصور
باقوام یا شرکای او تسلیم خواهد شد که باختیار تمام
بجو یک شایسته داند معامله نمایند در صورتیکه او
و شرکای او موجود نباشند اختیار ضبط و کفالت
همین اموال بوکسیل یا کارکناریا کونسولهای روس و انگلیسی

بدون اینکه هیچگونه مخالفت از جانب حکام ولایت
ظاهر شود فصل دوم حج و بروات و ضمانت آنها
و دیگر عهد ها که برای تجارت خود مابین مالی جانپسند
میکند روز دوشنبه رسیده حاکم ولایت در جای
کونسل نباشد شمس از حاکم ولایت ثبت میشود
هنگام منازعه بین اطرفین برای قطع دعوی بر طرفین
تعمیقات لازمه توانست کرد اگر یکی از طرفین خواهد
که بدون اینکه بجز مذکور فوق تسکات محرره و مصدقه
لا تقبول علیه محکمه عدالت است در دست داشته باشد
از دیگری ادعائی نماید و جنبه قاضی شود پس دیگری نارد

این قسمل ادعایا مادامیکه مدعی علی خود تصدیق
آن نماید مقبول نخواهد شد و همه معاملات منعقده که
بصورت مذکوره مابین مالی جانپسند واقع شده باشد با
تمام مرعی و ملحوظ شده هرگونه مجانبت که در انجام این
رسد و باعث ضرری از طرفین گردد مورث تلافی است
تناسب از طرف دیگر خواهد شد و در صورتیکه یکی از تجار
روس در ایران مفلس و ورشکست شود حق بار طلب
امتنع و اموال او داده میشود اما اگر از روس و کارکنان
یا کونسل استعلام نمایند که مفلس مذکور مال ممکن التصرف
که بکار استرضای همان رباب طلب باید در ولایت

گذاشته است یا نه برای تحقیق در آن مطلب مساعی جمید خود
مضایقه نخواهند کرد این قراردادها که در این فصل تعیین
بمخبرین در باره اهالی ایران که در ولایت و سرحد و قونین
ملکیت تجارت میکنند معنی خواهد بود فصل سیم برای اینکه
تجارت تبعه چنان منافی را که علت غائی شرع و طریقه
گشته اند تحقق مستحکمانند قرارداد است که از هر گونه معنی
که توسط تبعه روس یا ایران آورده یا از این مملکت برود
و گذار از امتعه محموله ایران که توسط تبعه دولت از دریا
خرید یا از راه خشکی سرحد و قونین روس و ایران بولایت
برده شود و همچنین از امتعه روس که رعایای ایران با همان

راهها بیرون بپردازند کافی است بق در وقت داخل شدن
و سپردن رفق هر دو یکدیگر هیچ از صد گمرک گرفته میشود
و بعد از آن هیچگونه گمرک دیگر از ایشان مطالبه نخواهد
و اگر دولت روس لازم داند که قانون تازه در گمرک
و تعریفه های مجدد است ارداد کند متعهد میشود که در اینجا
گمرک مزبور را که پنج از صد است اضافه ننماید فصل چهارم
اگر دولت روس یا ایران با دولت دیگر در جنگ باشد
تبعه چنان ممنوع نخواهند شد از اینکه با امتعه خود از خاک
دولتین علیستین معاهدتین عبور کرده بمالک دولت
مزبوره بروند فصل پنجم چون موافق عادت است که در ایران

موجود است برای اهالی پکنه شکل است که خانه و بنا
و مکان مخصوص برای وضع متعنه خود با جاره پیدا
کنند البته روس در ایران دن داده میشود که خانه برای
سختی بنا و مکان برای وضع متعنه تجارت هم اجاز
ناید و به ملکیت تحصیل کنند و متعلقان دولت ایران
بان خانها و انبارها و مکانها عفا و غصب داخل نمیشود
لیکن در وقت ضرورت از وکیل یا کارگذار و یا کونسول
روسیه تراضی میتوانند که ایشان جناب تراضی
تعیین کنند که در وقت ملاحظه خانه یا متعنه حضور داشته
فصل ششم چون وکیل کارگذار دولت امپراطوری و

ماموره با ایشان و کونسولها و ترجمانها در ایران متعنه که
بکار ملبوس ایشان باید و اگر اشیاء ضروریه معیشت
برای استیاع پیدا نمیکند لکن میتوانند بدو پنج
هر گونه متعنه و اشیاء که خاصه مصارف ایشان
سازند و کذا لکن این امتیازات تمامه در باره وکیل
و کارگذار و کونسول دولت ایران که مقیم در باره دولت
باشند مرعی و ملحوظ خواهد شد و گمانیکه از اهل ایران
برای خدمت ایلی یا وکیل و کونسولها و حامیان تجارت
لازم است ما و امیکه نزد ایشان باشند مانند تبعه
از حمایت ایشان بهره مند خواهند بود ولیکن اگر شخصی از

آنها مرتکب مجرمی شود که موافق قوانین ملکیه است تشبه باشد
در انصورت وزیر دولت ایران یا حاکم در جائیکه آنها
نباشند بزرگ ولایت مجرم را پس واسطه از اید یا کین
یا کونسول در نزد هر کدام که باشد مطالبه میکنند تا اجرا
عدالت شود و اگر این مطالبه منعی باشد بر ولایتی که جرم
و تقصیر متهم را ثابت کند ایلی یا کونسول یا وکیل در دادگاه
مضایقه نخواهد کرد فصل هفتم همه اعدا و امور متعارف
فیماکه مابین تبعه روسیه باشد بالاخصا بملاحظه قطع
و فصل وکیل یا کونسولهای اعلیحضرت امپراطوری بر طبق
قوانین و عادت دولت روسیه مرجع میشوند و

ملاحظه

منازعات و ادعاییکه مابین تبعه روسیه و تبعه دولت
اشفاق سفید در حالیکه طرفین آن راضی شوند و منازعات
و ادعاییکه مابین تبعه روسیه و ایران واقع شود بدو
حاکم شرع و یا حاکم عرف و ولایت معروض و محول میگردد
و ملحوظ و طی نمیشود مگر در حضور ترجمان و کسب یا کونسولها
چون اینگونه ادعاییکه بکسوفه موافق قانون ملی باشد
دو باره استعمال نمیتواند شد هرگاه اوضاع نوعی باشد
که اقتضای تحقیق و ملاحظه ثانی کند بدون اینکه وکیل یا کارکنان
یا کونسول روسیه را سابقا از آن اخبار شود و ملاحظه میشود
و در اینجالت آن امر استعمال و محکوم علیه نمیتواند کردید

ملاحظه

در در خانه اعظم بادشاهی که در تبریز یا طهران باشد که
 در حضور بختیگر ترجمان وکیل یا کونسول روسیه فصل هشتم
 کار قتل و اشغال آن گناههای بزرگ که در میان خود
 رعایای روسیه واقع شود تحقیق قطع و فصل آن مطلق
 در اختیار یا بوسیله وکیل یا کونسول روسیه خواهد بود
 قوانین شرعی که با ایشان در باب اهل ملت خود داده
 اگر یکی از بعه روسیه بدعوی جرمی مستلزم السیاست
 با دیگران متهم باشد پس چه در تعاقب او تفتیش نماید
 مگر در صورتیکه شرکت و مجرم ثابت و مدلل شود و در اینجا
 مانند حالتیکه یکی از بعه روسیه بفضیله جرمی مستلزم حکام
 باشد

بدرستی

نمیتوانند که بجنس جرم بر داند مگر در حضور بختیگر
 از طرف وکیل یا کونسولهای روسیه که در اماکن صدور
 جرم از وکیل و کونسولها کسی نباشد حکام ولایت مجرم
 بجائیکه کونسول یا صاحب منصبی از دایره وکالت روسیه
 در آنجا باشد روانه میکند و استنشادنامه که در باب
 و سخن ذمه متهم بواسطه حاکم و متقی آن مکان از روی صداقت
 مرتب و بهر ایشان رسیده باشد و این کیفیت بجای که
 حکم جرم خواهد شد فرستاده شود و اینگونه استنشادنامه
 سند معتبر و مقبول ادعا خواهد بود مگر اینکه متهم عدم
 اقرار علنی ثابت نماید و در صورتیکه متهم چنانچه باید مقرر شده

قوای صریح حاصل شود مجرم را بولیک یا کونول روسیه
 تسلیم میسازد که برای اجرای سیاستی که در قوانین مقرر است
 بملکت روسیه بفرستد فصل هشتم دولتین علیین
 است تمام تمام در باب رعایت اجرای شروط این
 معاهده خواهند داشت حکام ولایات دیوان پیکان
 و سایر روسه سامی طرفین هم از مواخذه شدید و آ
 در بیج حالت مختلف و تجاوز نخواهند کرد بل در حالیکه
 تکرار مختلف چنانچه باید متحقق شود موجب مغزولی ایشان نخواهد
 خلاصه ما و کلای تخت را علیحضرت امپراطور کل ممالک روسیه
 و اعلیحضرت پادشاه ممالک ایران که در ذیل و تحت

شروطی

شروطی را که در این معاهده مندرج است از تاریخ
 فصل دهم عهدنامه عهد است که بهما روز در کمانچانی
 اختتام یافته است و چندان اعتبار و قوت نخواهد
 داشت که گویا لفظاً بلفظ در خود عهدنامه مرقوم و مصدق
 گشته است منظم و مقرر داشته شد لهذا این معاهده

<p>جد اکانه که شش بر دو نسخ است</p>	<p>مادستخط که داشته بهر مار سید</p>
<p>و مبادله شد تحریر در تاریخ کمانچانی تاریخ دهم شهر فروردین سال ۱۲۳۱ مسیحی که عبارتست از بیستم شعبان المکرم سنه هجری ۱۲۳۱</p>	<p>بمضامین و در دو نسخه کمانچانی</p>

در باب تشریفات سفر او مامورین جهان

بسم الله الرحمن الرحیم

چون وکلای مختار روس ایران مجتمع شده بود
تا اینکه بر طبق فصل نهم عهدنامه عمده امروزه برای تشریفات
شایسته پذیرفتن ایلیان و وکلای کارگذاران که علی
بدر بار دولت جانین تعیین میشوند قاعده و نظریه
لنذا برابطه شکر که فیما بین طرفین رد او کرده بینه دولت
ایران برسم دولت از ورود یکفر ایلی روسی تفلیس
بلا تا حد یکفر از مرتبه که نشان ایلی مناسب باشد اختیار کرده
تا سرحد با استقبال و میفرستد و دولت ایران توفیق

فرمانی

فرمانفرمای کرهستان را از رعایت مهمانداران اخبار میکند

و روز و رود او را بسبب حد تخمینا تعیین مینماید و ایلی

جانب خود است تمام کرده سفر خود را نوعی حساب خواهد کرد

که مقارن ورود او وارد آنجا شود و از ساعتی که مهماندار

ایلی را ملاقات خواهد کرد متعهد ایلی وجود او و احترامات

و اگر امالی که لاین او هستند خواهد بود ایلی را در هر منزل

استقبالی خواهند کرد که رئیس آن منزل یا یکفر آدم معتبر

داخل استقبالین باشد با معارف و اتباع شایسته و

ایلی چنان معتبر مملکتی کند حاکم خود برای تعارفات ایلی

استقبالین بوده تا منزلی که برای او میباشد همراهی خواهد کرد

اگر ایلی در شهری که یکی از شاهزادگان حاکم آنجا باشد
مکت کند شاهزاده که حاکم آن شهر است برای خوش آمد
و تعارفات ایلی و زرخود را ملاقات او خواهد فرستاد
و اگر ایلی زیارتی از شاهزاده بکند ایلی و جمله اشخاصی را که
جز و سفارش تکلیف خود خواهد کرد و یکسندی برمی آید
خواهد نمود و هر جا که در بگذرد ایلی شکر می باشد مستحق
احترامات عکریه معموله نسبت با او خواهند نمود و همانند ارباب
خواهد کرد که قبل از وقت دولت ایران را از ورود تازه
ایلی اخبار کنند تا آنکه تواند تدارکات لازم جهت ورود
و سلام او آماده کنند چنانکه ایلی با خیرین منزلت را تسلطه

یا رود و شکر اعطیست پادشاه شریف و از نزد سید ایلی
یکی از اشخاص معتبر با اسم و لیعتت بیاون خود پذیرفته خواهد
و در نیمه راه و در استلطیه یا رود با استقبال عظیم که
از جانب پادشاه که رئیس آنها شخص جلیل الشان از دربار
پادشاهی خواهد بود پذیرفته خواهد شد و شکر ببارد
برای ایلی پیش فکند خواهند کرد و احترامات عکریه که لا
او باشد عمل خواهند آورد و در خیل تقبلین پادشاهی
بهمانساعت ایلی پذیرایی که برای او همیشه باشد خواهد
برد و در آنجا قراول احترامی برای او خواهد بود و سردار
درود او و زیر پادشاه و عظمای دربار سلطنت ایلی خواهد

خواهند کرد و پس فردا سلام خاص علیه حضرت پادشاهی
خواهد رفت و ایشیک آقاسی باشی در ساعت مقرر آید
او را اعلام خواهد کرد که برای پذیرفتن او همه آماده است
در این صورت ایلیچی این تپ روانه میشود و فستقشان
پیش رود دسته ایلیچی پیشش آید و میرود جمعی از قزاق
یا نوکرهای پادشاهی ایلیچی از عقب ایشان میروند در جائیکه
ایلیچی اسب مزین که از سر کارشاهی فرستاده شده با
خاصه خود را سوار شده باشد و جلو و از سر کار پادشاهی
پیش رو راه برود و اشخاص سفارت و اتباع او در جانب
ایشیک آقاسی باشی در جانب چپ او باشند و از طرف
جانب

شاه

شاهان پادشاهی راه بروند و بلافاصله از محبت او از
قزاقان ایلیچی یا از نوکران پیاده و فرانشان پادشاهی
و بناله رود دسته ایلیچی باشند عساکری که در میدان قصر
یا اردوی پادشاهی گذاشته شده باشند تا بدو عمارت
یا سایر پرده برای ایلیچی پیش فک میکنند و ایشیک آقاسی باشی
که پیشش ایلیچی خواهد بود استقام خواهد داشت و ایلیچی
در رکند را و باشند بر پایستند ایلیچی در در عمارت یا پرده
پیاده خواهد شد و با و طاق زیر اول یا چادر سپه لاری
تا بیرون آمدن پادشاه چند لحظه در آنجا آرام خواهد گرفت
در آنحال ایلیچی با سایر اهلان خود ایشیک آقاسی باشی از بیرون

عمارت یا سرپرده داخل خواهد شد قراول یا نوکرهای
ساده ایلی در میدان پرونی خواهند ماند بعد از آنکه
ایشیک آقاسی باشی مدنی ایلی را با علیحضرت پادشاهی
کنند و از جانب شاه بدخول او طاق یا چادر تکلیف خواهد کرد
و ایلی با همه اصحاب خود با نجا خواهند رفت اما در هیچ حالت
از ایلی و از هیچک از اصحاب او درخواست نخواهد شد که
بچگونه تغییر موضع وزی خود که دارند بدهند لیکن ایلی است
است تمام خواهند کرد که برای خود کجختی کفشدارک نمایند
که قبل از داخل شدن پرونی پاورند بعد از عرض نمایند
بحضرت شاه ایلی را از جانب شاه تکلیف شستین شود و برایش

سندلی حاضر میکنند بعد از انضا و اشباع مجلس ایلی بهمان
ترتیبی که آمده بود مراجعت میکنند لیکن بدون این که با و طاق
وزیر اعظم یا بجای او رسد وارد داخل شود بعد از این سلام و
ایلی بسیار میدانشخاصی که بدیدن او آمده بودند میسرند
و رسوم شریفات برای پذیرفتن و کین یا کار گذار روس
همان خواهد بود مگر این که صاحب منصبانی که با استقبال و
در مرتبه است تر خواهند بود و اصحاب ایشان در عدد کمتر و همه
ستخطیب برای ایشان پرونی خواهند آمد و همان عساکری
که در قراول هستند برای ایشان پیش فیک خواهند کرد
وزیر اعظم پادشاهی و لا بد بدین ایشان نخواهند رفت

اما بدون تحلف بحر و ربع بناز و بد ایشان خواهد رفت
 اگر ایچی با و کس یا کار که از جانب وینمیت چو دل
 مر اسله باشد ایلیخصه پادشاه از دست ایشان
 خواهد گرفت همان تشریفات توسط دولت روس
 در حق ایلیچین و کلاه کارگذاران ایران که با منوریت
 بدر بار لطر پورغ می آیند مرعی و ملحوظ میشود لیکن ملاحظه
 اختلافات سومات معموله در دولت این تذکره که شش
 بر دو نخته است دستخط و مهر و کلامی در این جهت با
 که یوا لفظ و عهدنامه امروزه و منتهی است تحریراتی که در این جهت
 یک مرتبه از پیشتر است که ایلیچین از جانب پادشاه روسیه
 در این جهت از پیشتر است که ایلیچین از جانب پادشاه روسیه

قرانامه تجارنی قیامین دولتین و لشوکتین ایران

دروس در سنه ۱۲۵۹

تدبیر اینکه بجهت دفع افلاس حلی و رفع حیدجات و شکسته
 لازم آمدار قرار شهادت فی الاست ففتره اول
 جمع مستندات خرید و فروخت و تسکات و غیره من بعد
 در دیوانخانه معتبر و در دفتر مخصوص که حاکم هر ولایت مأمور
 دولت میدهند ثبت شود و در دفتر مذکور کل مطالبات
 از روی تاریخ و نمره باید ثبت کرد و نمره دفتر باید بر روی
 مستندات نوشته شود و اوراق دفتر باید نمره داشته باشد
 و محکوم و قلمروه نباشد ففتره دوم مستندات

در دفتر بزرگ معتبر شده اند باز باید جداگانه از روی لفظ
یا اسامی معاینه نمود نوشته شود و فرقه دفتر بزرگ فرست شود
فرقه ^{سیم} چنانچه کجا مقام مطالعه خواهد دو مسکن که در
دیوانخانه معتبر شده است بر خیزند آنکه ثبت دیوانخانه است
قدیم تر است اول وصول خواهد شد و این قرار دادی مطلق خواهد
غیر آنکه بهنگام افساس جاریست نخواهد فرقه چهارم
ثبت مستندات خبری نیست واجب علی بنحصر مستندات
موافق قاعده در دیوانخانه صورت اعتبار بهم رسانیده است
دارد بر مستندات خارجی که مجری خواهد بود مگر بعد از اجرای
مستندات که در دیوانخانه معتبر شده است و این نوع مستندات

خارجی را نامت یکسال میتوان بدیوانخانه آورده معتبر نماید
فرقه پنجم هر که مال غیر منقولی را نخواهد بفرود
یا سطر طبع دارد باید قبل از و خاق آنرا بدست شری دهد
و چنانچه سر و عده خواه آنرا ندهد مع لازم خواهد بود
و دیوانخانه قبل از ثبت معتبر نمودن چنان سند خرید
و فروخت باید مشخص نماید که قبل از و خاق آن بدست شری
داده شده است پیش از آن چنان غیر منقول بفرود
نشده باشد و زود کسی که در پیشتر ثبت شده است
ادامی و ثبتی ثابت نخواهد بود مگر آنکه طلبکار بوده
برد و بخت و هم خود بر روی تسک نوشته باشند که خواه

کلاه سید و الاخذ الصوره باید با قامه شود و بی قتم
 ادای قرض ثابت کرد و فتره هفتم بعد از وقت
 بدکاری طلبکاران حق مطالبه خواه خود را از ورثه
 مرحوم قبل از انقضای وعده خواهند داشت مگر ورثه مو
 مرحوم را در نمایند فقره هشتم هر یک از کسبه و تجار که
 دعوی فلاس نمایند باید قسم یاد کنند که از اموال شخصی
 نکرده است فلاس خود را ثابت کند و همچنین شرکاء و ک
 کنان و هم باید قسم یاد نمایند که از اموال و چیزی پنهان
 نکرده اند فقره نهم از این نوع ورثه است و در بنام
 تا ضامن آن حاضر نمایند و دیوانیان اموال ورثه را

و اموال اولاد و زن او را ضبط خواهند کرد در صورتیکه
 ثابت شود که بعد از ظهور ورثه شکی او صاحب این اموال
 شده اند آنچه که از اقوامشان که هیچ وجه دخلی در ورثه
 نداشته بارت با ایشان رسیده باشد یا اینکه حاصل کف
 جداگانه باشد مع جواز دختران شوهر گرفته از ضبط
 خواهد بود فقره دهم چنانچه باعث افلاس از ح
 اتقاقی و از غرق ثابته و از غارت دشمنان باشد در وقت
 ضرورت بدادن ضامن بنیت فقره یازدهم هر
 مفلس حبلی همان سرای دزد و سرای شخص کاذب خواهد بود
 و اختیاری تحقیق آن درباره مواد استثنائی منحصراً علیت

قدر قدرت پادشاهی خواهد بود مفلس جعلی باید شد
طول مرافعه اش در حبس باشد و با احدی حتی با حکامش
باید مراد و داشته باشد چنانچه اموالش ضبط خواهد شد
دو باره تجارت نمیزند نمود و مباشرت شغلی نمیزندند
همین سزا برای فقاهی و و برای اشخاصیکه اموال در
پنهان داشته اند باقی خواهد بود فتره دو اتم
شرط نامحبت شخص مفلس که بعد از افلاس ثابت شود
شده است باطل است همچنین شرط نامها و بخشها که
بعد از ظهور افلاسش نموده است باطل است فتره سیزدهم
تقسیم اموال در شکسته فیما بین طلبکاران بعد از چهارم

خواهد بود و اگر اجناس و رشکته از قبیل خیر یا نیست که زود
ضایع و تلف میشود مثل چهار پا و آذوقه و سایر باید بلا درنگ
نقد نمایند و مال تجاره که بعد از اشتها را فلاس بدست
میرسد باید در مکمل ضبط نموده بدیوانخانه فرستاد و
بر فروع مراسلات باسم مفلس که مشعر بر عدم صدق افلاس
باشد باید بدیوانخانه برسانند فتره چهاردهم
مادامیکه مفلس کل فتره وضع در ادا نموده است با
بدیهکار حساب خواهد شد و طلبکاران بر ضامی خودشان
برای طلبهای باقی مملکت خواهند داد و در آن اشهر ^{صل}
او شود یا بارش یا در سند عوض فتره وضع باید داده شود

فقره یا نزد هم چنانچه در مقابله و قریاتند
تقلی ظاهر شود و دیوانخانه ثبت را متقلب نموده باشد
دیوانخانه باید از عمده قروض و رشکته برآید فقره
شانزدهم آنهاست که مفلس جعلی محسوب میشوند از
ایستقرار پیش از اول آنکه شوند افلاس رخ در اثبات
و بطریق واضح حساب نقد و جنس خود را که از مردم گرفته
بدید و دویم آنکه به پنهانی و آشکار جنس خانه پیر و سیم آنها
افلاس خود را داشته بعد از ظهور افلاست بقصد خوردن
مال طلبکاران بخشند که همانند چه دم آنکه مال غیر منقول
که سابقاً فروخته است یا معطرطه کرده است مجدداً

یا معطرطه بگذارد پنجم آنکه مال وقف را بفروشد یا معطرطه
بگذارد هفتم هفتم هم اعلی حضرت قدر قدرت
شهریاری سوامی در بعضی ساجد و اماکن شریفه که
از قدیم الایام مثل خانهای علمای نامی و عمارات
پادشاهی بست بوده اند بست ها را یعنی بست خانی
مردم را موقوف فرموده و در سخن میفرمایند که بجهت
از رعایای این دولت جاویدت مقصودین باشد در
و مفلس و سایر رانجانهای خود را هاندهند و هر که
خلاف حکم پادشاهی نماید مورد مواخذه خواهد شد
فقره هجدهم چون بجهت شرف امت تجارت

همه جا ملک التجار ضرور است لهذا اولیای دولت قاهره
 در همه جای ایران که تجارت کلی میشود ملک التجاری
 معین خواهند نمود و دیگر آنکه هر وقت که تجارت دولت
 بهمیه رسیده بدو آنجا رجوع میشود باید قطع و فصل
 در حضور کتف رضا جناب سفارت یا تونسلگری سویدین
 اموال مفلس و مخلفات مقروض متوفی در جائی که پای
 رعایای خارجی بسیار آید باید همیشه در حضور کتف رضا جناب
 باشد کار که در آن روس طلبهای و رشکها را از بدکاران
 که اهل ولایت خواهند بود چنان مطالبه خواهند کرد
 مقروض و رعایای دولت بهمیه رسیده بیکدیگر در با

قهره مخم که مال غیر منقول ذکر شده است مجدداً ایرا
 میشود که در ایران سه کس قراء حق دارند اول یوان
 اعلی و دوم مالک ستم رعیت چنانچه مالک نخواهد
 قریه خود را عشرت بکند و بجهت رفع کفکوباید قبل از وقت
 از دیوان اعلی و رعیت اذن حاصل کند تحریراتی
 شهر شوال ۱۲۵۹ در دارالخلافه طهران سمت تحریر یافت

مهاجرت نامه

قرار داد است که فیما بین ولین بهترین روس و ایران
 بتاریخ ۲۸ شهریور ماهی ثانی ۱۲۵۹ در دارالخلافه طهران
 داده شده است از برای رفع اغتشاش و چسبانی

ایلی سرحدات روسد ایران که پیوسته از مهاجر
 حاصل آید و کلاطی سه فرسب لادن و ماموریت
 دول خودشان انقار داد در منجبت و مهر کرده اند
 فصل اول رعایای هر دو دولت من بعد بدون دولت
 و بطیط دولت خودشان بجاک یکدیگر عبور خواهند کرد
 فصل دوم هر شخصی از رعایای دولتین که بدوین
 بجاک یکدیگر بگذرد دستگیر و بدست سرحداران
 با تاجا بوزیر مختاریاشارت در فریاقونول دولت خود
 تسلیم خواهد شد مع اسلحه و اسبابیکه بمراه خود دارد
 فصل سیم هر خواهشی که رعایای دولتین در خصوص مهاجرت

نون

نمودن از دولت خودشان خواهند کرد باید بدو
 بدخلیت خارج باشد فصل چهارم اگر باشین دولتین
 در عالم دوستی از هم یکدیگر بطیطی نخواهند پمضاتقه از رازی
 بعضی خانوارها خواهند داد و اگر مانعی مسترونه و قاعه نون
 مدد مخرج حاج میرزا آقاسی
 مدد مخرج حاج آقا محمد زری مشهور المیرزا
 صورت آخرین عهدنامه
 که فیما بین دولتین دشمنان ایران و انگلیس
 جناب امین الملک فرخ خان سفیر کبریا
 علیه ایران ۱۲۶۳ در پاریس منعقد گردیده است

بسم الله الرحمن الرحيم

چون اعلی حضرت خورشید آیت قدس بایون پادشاه
 اعظم و شاهنشاه بالاستقلال کل ممالک ایران اعلی حضرت
 شاهنشاه انجلس هر دو علی السویه از روی صدق یا
 اینستند که مصایب جنگی را که منافعی میں و مکتوبات
 دوستانه ایشان است رفع نمایند و در واطب دوتی
 که مدت مدیدی فیما بین دولتین علیتین برقرار بوده
 مجدداً یک صلحی که بروفق فواید فرین باشد برنشان
 حکم برانمائید لنداجتبه اجزای این مقصود و مطلوب
 اعلی حضرت پادشاه ایران جناب لقا مآقبه انجا قان صاحب

اعلی حضرت خورشید آیت قدس بایون پادشاه
 اعظم و شاهنشاه بالاستقلال کل ممالک ایران اعلی حضرت
 شاهنشاه انجلس هر دو علی السویه از روی صدق یا
 اینستند که مصایب جنگی را که منافعی میں و مکتوبات
 دوستانه ایشان است رفع نمایند و در واطب دوتی
 که مدت مدیدی فیما بین دولتین علیتین برقرار بوده
 مجدداً یک صلحی که بروفق فواید فرین باشد برنشان
 حکم برانمائید لنداجتبه اجزای این مقصود و مطلوب
 اعلی حضرت پادشاه ایران جناب لقا مآقبه انجا قان صاحب

امین الملک سیف کبر و دولت علی ایران صاحب تصویب
 هایون و حامیل بی و دارای کرم کلن با مس و غیره و غیره
 و اعلی حضرت پادشاه انگلیس جناب محبت نصابت
 ریچار و چارلس بارون کادی از انامی دولت انگلیس و از
 اجزای مشورت مبارکه مخصوصه اعلی حضرت پادشاه انگلیس
 نشان بزرگ سناک شریف حمام و سیف کبر مخصوص وقت
 دولت انگلیس در نزد اعلی حضرت امپراطور فرانسه و غیره و غیره
 و غیره را و کلامی مختار خود تعیین فرمودند و ایشان بعد از
 آنکه اختیار نامهای خود را برابر و مساوی نمودند و موافق
 ترکیب رسمی دیدند فصول ذیل را مقبول و مقرر و موافق
 فصل اول

از روز

از روز سب و لذت مضامین امای عهدنامه حال فیما بین اعلی حضرت
 شاهنشاه ایران اعلی حضرت شاهنشاه انگلیس بمحضین فیما
 خلفا و ممالک و رعایای طرفین صلح و دوستی و احوال
 فصل دوم چون بدولت و اقبال فیما بین دولتین
 ایران و انگلیس صلح برقرار کردید یکم آنوقت مقرر است
 که عساکر دولت انگلیس مالک ایران را تخلیه خواهند کرد
 موافق شرایط و تعهدات ذیل فصل سیم دولتین
 عظیمین معاهدتین تمهید میکنند که کل اسرا که در حین جنگ
 بدست عساکر طرفین افتاده باشند بلا درنگ آزاد نمایند
 فصل چهارم اعلی حضرت شاهنشاه ایران تعهد میکنند

که بلافاصله بعد از مبادله امضا مسمای این عهدنامه
 یک عفونامه کامل اعلام نماید که بواسطه آن جمیع رعایای
 ایران که در وقت جنگ بر او دروغ و باعساکر انگلیس
 خانی شده باشند از عقوبت این حرکت عفو و معاف باشند
 بطوریکه هیچکس هر درجه که داشته باشد بجهت این حرکت خود
 مورد تنبیه و اذیت و تعدی نخواهد بود فصل پنجم
 شاهنشاهی ایران تعهد میکند که بلا درنگ لازمه را برای
 بکار بردن و کار گذاران ایران را از ملک و شهرها
 و سایر ممالک افغان پس بکشند و ممالک مزبور
 تا مدت سه ماه بعد از مبادله امضا مسمای این

عهدنامه

عهدنامه معمول خواهد بود فصل ششم اعلیحضرت شاهنشاهی
 ایران راضی میشود که ترک کبند کل ادعای سلطنتی خاک
 و شصت هزاره و ممالک افغان و هرگز مطالب نکند
 از روسای همراه و ممالک افغان هیچ علامت اطمینان
 مثل سکه و خطبه و باج و نیز اعلیحضرت ایشان تعهد میکنند
 بعد از این از هر مداخله در امورات داخله افغانستون
 اجتناب نماید اعلیحضرت ایشان عهد میدهند که
 استقلال همراه و جمیع افغانستان را اعتراف نمایند
 و هرگز با استقلال ممالک مزبوره مداخله نکنند در صورت
 ظهور رضاخانی در قیامین دولت ایران و ممالک همراه و افغان

دولت ایران تقدیم میکند که اصلاح آنرا بر جوع باقی بماند
 دوستانه دولت انگلیس نماید و اقدام بجنگ نکند مگر در
 صورتیکه اتهامات دوستانه دولت انگلیس شمرده نشود
 از طرف دیگر دولت انگلیس تمهید میکند که همه وقت اعتبار
 خود را در ممالک افغان بکاربرد و نگذارد که از آنها چیزی بچسبند
 باعث هیچ نوع تشویش و پریشانی دولت ایران نشود و اگر
 دولت ایران در وقوع مشکلات رجوع بدولت انگلیس نماید
 دولت انگلیس نهایت کوشش را خواهد نمود که منازعات
 فیما بین را موافق حق و مطابق شان دولت ایران
 اصلاح نماید فصل هفتم در صورتیکه از جانب برادر

و ممالک افغان بر سرحدات ایران تجاوز می شود
 هرگاه رضیه شایسته داده نشود دولت ایران حق
 خواهد داشت که بجهت دفع و شنیه جانب متعدی اقدام
 بجنگات جنگ نماید اما این صراحت معلوم و مقبول است
 که هر شکری از جانب دولت ایران که بجهت مقصود مزبور
 از سر حد بگذرد بخش اجزای مقصود خود مراجعت بجنگ
 خود خواهد کرد و استعمال حق مزبور نباید بهانه توقف
 دائمی عساکر دولت ایران یا احقاق شمسری یا یک جزء
 ممالک مزبوره بممالک ایران شود فصل هشتم
 دولت ایران تمهید میکند که بلافاصله بعد از مبادله

امضا نامهای این عهدنامه جمیع امرا و سلاطین در صیقل
 در افغانستان بدست عساکر ایران افتاده باشند
 بدون عوض نقدی آزاد نمایند و همچنین جمع افغان
 که با باس کروی یا تجیه مورد و تلی در هر جای ملک
 ایران مقید باشند بهمانطور آزاد خواهند بود بشرط
 اینکه افغانه هم از طرف خود اسرا و مقیدین ایرانی را
 که در دست آنها باشند بدون عوض نقدی آزاد نمایند
 و اولین معاهدتین در صورت لزوم با مورین نصب خواهند
 کرد که شرایط اینقره را معمول دارند فصل هشتم
 عیسین تعیین میکنند که در باب نصب اعتراف قونسلها

جزای

جزای و قونسلها و وکلای قونسل هر یک از این دو دولت
 در ممالک همدیگر حالت دول کامله لودا را خواهند داشت
 و نسبت بر عیای طرفین در تجارت ایشان در هر باب
 بهمانطور رفتار خواهد شد که بر عیای و تجارت دولت کامله
 میشود فصل نهم بلافاصله بعد از مبادله امضا
 این عهدنامه سفارت انجلیس را محبت بطهران خواهد
 در همانوقت دولت ایران راضی شود که سفارت فرانسوی
 پذیرائی نماید بشرایط خاطر خواهی و تشریفات مندرجه
 شرح علییه که امروز وکلای دولتین تعیین معاهدتین
 فصل یازدهم دولت ایران تعیین میکنند که در

سه ماه بعد از مراجعت سفارت انگلیس طهران یک مأمور
تعیین نماید که با اتفاق یک مأمور دولت انگلیس مطالبات
تجدیدی جمیع رعایای دولت انگلیس از دولت ایران
تحقیق و مشخص نماید و دولت ایران هر یک از این مطالبات
که تصدیق مأمورین مبرور باشد یا در قیاس بقسط خواهد داد
در یک مدتی که ششتر از یکسال از تاریخ اعلام مأمورین باشد
و مأمورین مبرور تحقیق مشخص خواهند کرد و قروض دولت
ایران بر رعایای ایران بر رعایای سایر دول که تا وقت
غزیت سفارت انگلیس از طهران در زیر حمایت انگلیس بودند
و از آنوقت بعد ترک حمایت مبرور نگذردند فضل و از هم

با تشنه‌ای آنچه در فصل سابق مقرر شده دولت انگلیس
این حق را ترک و انکار خواهد کرد که حمایت نکند بعد از این
هیچیک از رعایای ایران را که بالفعل در نوکری سفارت
و قونسولها و وکلای قونسول انگلیس نباشد بشرط آنکه در ضمن
حق بیرون بگرداده و معسول نشود و در باب جمیع خصوصیات
دیگر دولت انگلیس مطالبه میکند و دولت ایران هم تقصیر
نماید که همان امتیازات و معافات در ممالک ایران دولت
انگلیس و نوکرها و رعایای آن داده خواهد شد که بدو لگالته الوداع
و نوکرها و رعایای ایشان داده میشود و همچنین دولت انگلیس
و نوکرها و رعایای آن بهره‌یاب خواهند بود و از همان احترام

و اعتبار که بدول کاکه لوداد نوکرها و رعایای آنها داد
یشود فصل سیزدهم دو تین علیتین معاینه
این فصل تجدید میکند آنگار را که در ماه آغوش مطابقت
در باب رفع تجارت غلام و کینه در خلیج فارس فیما
بین دولت داده شده است و علاوه بر این تعهد
که قرار مزبور پس از انقضای مدت برقراری آن که عبا
ماه آغوش ۱۸ باشد مدت ده سال دیگر برقرار خواهد
بود و باین نحو است داد خواهد یافت تا یکی از جانشین
اعلام رسمی تر مزبور را موقوف بدارد اما اعلام
مزبور معمول نخواهد بود مگر یک سال بعد از ظهور آن

فصل چهاردهم بلافاصله بعد از این مضمناً
این عهدنامه عساکر انگلیس هر نوع حرکات خصمانه را نسبت
بدولت و مملکت ایران ترک خواهد کرد دولت انگلیس علاوه
بر این تعهد میکند که محصل نیکی قرار داد تخلیه سزاه و ممالک افغان
از عساکر ایران و همچنین قرار داد پذیرایی سفارت این
کاملاً مجری شد عساکر انگلیس خود را از جمیع ولایات
و اماکن و جزایر که تعلق بایران دارند بلا درنگ پس بکشند
و دولت انگلیس تعهد میکند که در این اثناس کرده
عساکر انگلیس هیچ حرکتی که موجب ضعف اطاعت رعایای
ایران نسبت با علیحضرت شاهنشاه ایران باشد نخواهد کرد

بلکه تقویت اطاعت فرزوره نهایت مقصود و در اینجاست
 و علاوه بر این دولت انگلیس تقدیر میکند که بقدر امکان
 رعایای ایران از رحمت حضور عساکر انگلیس اینجانبند
 و همچنین آذوقه که بجهت عساکر فرزوره لازم شود دولت ایران
 تقدیر میکند که بکار گذاران خودتدعی نماید که عساکر انگلیس را
 در تحصیل آذوقه فرزوره اعانت کنند و نیز دولت انگلیس
 میکند که در صین احدی اشیاء قیمت آنرا موافق نرخ روز آنجا
 مامورین انگلیس بلا درنگ داده خواهد شد **فصل نهم**
 عهدنامه سال مضی خواهد شد و امضای آن مبادله
 خواهد شد در بغداد و در مدت سه ماه یا در هرگاه ممکن شود

و بجهت اثبات مسطورات فوق المبحیان طیفین بن
 عهدنامه را مضی و بجهت خود مهور ساختند در پاریس
 در چهارشنبه یوم هفتم شهر رجب ۱۲۷۳ تحریر یافت

<p> امضا امیر کبیر امیر کبیر امیر کبیر امیر کبیر </p>	<p> امضا امیر کبیر امیر کبیر امیر کبیر امیر کبیر </p>
<p> امضا امیر کبیر امیر کبیر امیر کبیر امیر کبیر </p>	<p> امضا امیر کبیر امیر کبیر امیر کبیر امیر کبیر </p>

صورت تشریفات جناب ترموره
وزیر محارر دولت پتمه انگلیس که در معاوضت
مقرر و در عهدنامه اشاره شده است

واضح است خط ذیل مذکور و مختار علیحضرت شاهنشاه
ایران در نزد علیحضرت امیر اطور فرانسه و ایدک کسرو
علیحضرت شاهنشاه انگلیس در نزد علیحضرت مشایخ
از جانبین و تسبیح در رسم دولتی با مور و محنت گردید
بحکم این نوشته مقرر میدارند که بحسب تجدید و ابط
و دوستی فیما بین دولتین ایران انگلیس تشریفات مسطوره
ذیل اجرا خواهد یافت این تشریفات در ادب همان حکم و معنی را

خواهد داشت که گویا مندرج باشد در عهدنامه صلح
که امروز فیما بین ایلیان مشایخ را لیبما منعقد گردید صدر اعظم
از قول علیحضرت شاهنشاه ایران مراسله ترموره
بنویسد و اظهار تاسف نماید از اینکه بعضی که منافی
شان و آبروی وزیر علیحضرت شاهنشاه انگلیس بوده
آورده و نسبتها را تقویت کرده است و خواهش میکند
مراسله مورخه نوزدهم نوامبر که خود صدر اعظم نوشته است
در سپهر آن دو کاغذ و زرد و نارجه مورخه ششم
که در جوف یکی از آنها دستخطی از جانب علیحضرت شاهنشاه
که در حق ترموره تکرار تمت نموده است و نیز صدر اعظم

در همین کاغذ و اعلام بدارد که دیگر هیچ وجه دستخطی از جانب
اعلیحضرت شاهنشاهی مثل این سواد که در جوف است قیماً
و نه غیره است قیماً هیچیک از سفارتخانههای خارجه مقیم طهران
داده نشده است سواد این کاغذ را صدر اعظم رسماً
به یک از سفارتخانههای خارجه مقیم طهران نفرستد و مضمون
کاغذ مزبور را در طهران منتشر سازد اصل این کاغذ را توسط
یک نفر صاحب منصب ایرانی که دارای رتبه عالی باشد بفرستد
بعلاوه نزد ترسمروره و توسط صاحب منصب شارالیه از جانب
اعلیحضرت شاهنشاهی ایران ترسمروره دعوت شود
که با سفارت انگلیس مراجعت بطهران نماید و پیش از وقت

از جانب اعلیحضرت شاهنشاهی ترسمروره اطمینان آید
شود که او پذیرائی خواهد یافت با همه تشریفات و رعایت که
لازمه سفیر دولت انگلیس است و یک شخص دیگر که صاحب درجه
مناسب باشد با هم هماننداری مامور شود که ترسمروره را
در ممالک ایران همراهی نماید و قیماً ترسمروره شهر طهران
نزدیک شد چند نفر اشخاصیکه صاحب شان رتبه بلند باشند
با استقبال او مامور شوند که او را در شهرتهای تبریز هم آید
بمخبر و رود ترسمروره منزل خود صدر اعظم رسماً با سفارت
انگلیس برود و با ترسمروره تجدید مراد و ده دوستی نماید
و زود و خارجه را در سفارتخانه بخندارد که با شائق ترسمروره

اعمار غبت و موافقتش به بموجب فرمان اعلیحضرت
 قدر قدرت کیوان جنت ملک بخش ملک کبر آرایش
 تاج و سیر خدیوزمین زمان جمال لاسلام و اسلامین
 الدینا و الدین غیاث الحق و التقریر حق بن المایه ^{الطین}
 ظل الله المودنی الاضیر حافظ خوره سلسانی باسط
 جهانبانی داور جید جاه سلیمان دستگاه انجم سپا
 اسلام پناه زینت بخش تخت کیان ملک ملوک جهان
 تاج بخش کاران شاهنشاه ممالک ایران انخاقان بن
 انخاقان الغازی فتح علی شاه خلد الله ملکه و اقباله ^{کرم}
 ماموریت غره غازی دولت و شهر یاری دوه علیای ^{نکست}

و جهانداری مالک الرقاب کیوان جنت بر فطنت
 ملک و الملک تان کن کین جلال عین عین
 اقبال پادشاه بر آوده آزاده و لیعهد دولت علیه ایران
 عباس میرزا غرضه این عبد مملوک و حاکم جان شایسته
 بوکالت نامد شاهی مخصوص شایسته ز جانب دولت علیای ^{شایسته}
 نیز بام و فرمان اعلیحضرت کیوان منزلت شرفک شهریار
 بدراق تاجداری پادشاه اسلام پناه سلطان البرین
 و خاقان البحرین خادم بحرین الشریفین و الشکره ^{الشیخه}
 السلطان بن السلطان الغازی سلطان محمود خان ایدان
 ملکه و اقباله و کالت نامد بجانب نصیب ابایت انساب

جلالت لکتاب تمام الامور بحکم بالحق الثاق مهند
 قواعد الامور بالارای الصایب صدر استن اکرم ولی
 ولایت ارزنده الروم بر عکس جانب شرق محمد امین و
 پاش و امجد عطا و عنایت شده بود این عجب معلوم
 در مدینه منوره با جناب عسکر مشارالیه عبدالمساله
 بعد از مسالده و کالت نامهای مبارکه عقد مجلس مکالمه کرد
 مصاحبه مبارکه باین آیین ترقیب و تعیین یافت
 اساس تاریخ هزار و یکصد و پنجاه و نه هجری
 مصاحبه و عهد نامه که واقع گشته صد و دو سوره
 و شرایط سابقه که از امر حجاج و تجار و در فسراری و تخلیه

پس

سپهر آنرا و اقامت شخص متین در دو تین عین باشد تمام
 و کامل این اقدوسین باقی بوده و مرعی معتبر بوده بارگاه
 آن و جاسم ابو جوه خلای عارض شده در پامین و ولایتین
 شرایط دوستی و مقصد صافی الفت محبت ابد در کار باشد
 شرایط فیما بعد مصاصم آشوب و خصام در نیام بوده درین
 دو تین عین معامله موهومی که ورت برودت در فی
 سلم و صفوت باشد وقوع نیابد آنچه داخل حد و قید
 دولت علیه عثمانیه پیاست در اثنای حرب مقدم بر آن
 بدست دولت فخریه ایران آمده از جمله قلاع و اراضی
 و قصبه و قرابیه حاکم مصاصم خیره از تاریخ این

تا با ختم مدت شصت روز ظرف دولت عثمانی
تمامت لیم کرده و بداعات خدمت این صاحب حمیه
کز قاران طرفین بابلانتم و اخفا تخمیه پس کرده آنچه
در انسانی راه محتاج الیه بنا شود از ماکولات و غیره عطا
شود و بصدقات طرفین ایصال شوند ماده اول
دولت علیین باد امورات داخله بکیر مدخله جازیت
فیما بعد از جانب بغداد و کردستان مدخله جازیه
در جمله محال که از تو جبات سخاقت کردستان داخل حدود
پیشند سبباً من الاسباب و جمان الوجوه نظر
دولت علیه ایران مدخله و تصرف و تجاوز در متصرفین

بانی

سابق و لاحق تصاحب نشود و در حوالی مذکوره اگر از اهالی
طرفین سیلاق و قشلاق عبور نمایند در باب رسومات عادی
سیلاقی و قشلاقی و سایر دعاوی که وقوع یابد بامین و کلاً
نواب و بعد دولت ایران و وزیر بغداد مخبره شد
رفع نمایند که باعث کدورت بین الدولتین نباشد
ماده دوم ویم باینکه از اهالی ایران بکسب مکرمه و میده
و سایر بلا و آنگاه و شد می نمایند مثل حجاج و زوار و مرد
ایمانی بلاذ اسلامیه رومیه معامله نمایند و از ایشان سهم
دورمه و سایر وجوه خلاف قانون شریعیه اصلاحی
مطالبه نشود و کذا لک از زوار اعتبارت عالیات مادی که

مال تجارت نداشته باشند از ایشان چیزی مطالبه
باج و غنیمت نشود و اگر مال تجارت داشته باشند مواظقت
حساب مکرر مطالبه شود و زیاده طلب ننمایند و در طرف دولت
ایران نیز با تجار طرف عثمانی ایامی ایشان بر این وجه معامله
نمایند و مقتضای شرایط سابقه فی الجمله در حق حاج و تجار
دولت همیشه ایران به شغف و اجزای شهر ایط قدیمه از حاج
وزرای عظام و امیر میران کرام و سایر اصحاب
دولت و حکام دولت عثمانی کمال دقت و رعایت شود و از شام
شریف الی حریم محبتین از انجالی شام شریف از حاج
امین صرّه همایون نظارت حال ایشان شود و خلافت

شرایط

شرایط همیشه صد واقع گردد و در حمایت ایشان بهمت
و اگر در میان ایشان نزاع روی بدین صرّه همایون
بمعرفت معتمدی که در میان آنهاست نظارت ایشان
و از محذرات حرم شاهنشاهی در حریمی شاهزاده با عظام
و سایر اکابر دولت ایران که بکلمه عظمت و بعبادت علایق
میر و نذرا خرم تر است ایشان حرمت و اعزاز نمایند
و کد لکت در خصوص رسومات مکرر تجار و ایامی ایران
تجارت بعد دولت علیه عثمانی معامله شود و از مال تجارت
ایشان یک دفعه بقرارداد هر چه در پیش چاره و درش مکرر گرفته
و بدست ایشان تذکره داده ما و امیر که از دست ایشان

بدست دیگری منتقل شده است مگر از ایشان کرم
 نیکند و تجار ایران لاجل تجربه حقوق شیراز که بدرا
 میاورند در پیع و مشربدان انحصار شود بهر کسی که خواهد
 پیع نمایند و از تجار و تبعه و اهالی دولتین علیتین بمالک چنان
 آمد و شد بنیاسین بمقتضای جهت جامعه سلامیه معامله
 دوستانه شده از ایدواضار محفوظ باشند ماده سیم
 از عشره حیدرانلو و سپکی که در مابین دولتین سناریه
 بوده و امروز در خاک دولت علیه عثمانی ساکن باشند یا
 در دست آنهاست اگر در حدود ممالک ایران تجاوز کرده
 خسارت بزنند سرحداران در منع و تربیت ایشان
 خواهند

اگر از تجار

اگر از تجار و زو خسارت دست بردارند از جانب امیر
 سرحدات منع ایشان بشود و از صاحب ایشان دست
 علیه عثمانی گفتید نمایند و اگر ایشان بضا و غبت خود
 بجانب ایران بگذرند بعد از آنکه آنجا عثمانی پانیه قطعاً
 و قبول ایشان نشود در صورتیکه ایشان بطرف ایران
 آنوقت از حدود دولت عثمانی تجاوز کرده خسارت بزنند
 سرحدشینان دولت پسته ایران در منع و تجاوز ایشان
 نمایند ماده چهارم بموجب شرط قدیم فراری دولتین
 از جانبین تصاحب نشود و کدک از جبهه عشار و ایلات
 هر کسی که از دولت عثمانی بعبد از این بدولت پسته ایران

دست عثمانی تا تاریخ قطعاً صلح
 صلح دولت پسته ایران بگذرند

و از دولت فخر ایران بدولت علیّه عثمانی بگذرد ما بدین
که شکران تصاحب نشود ماده پنجم آنچه در دار
و سایر ممالک و ولایات عثمانی اموال تجار ایران بقوت
شرع و دفتر محفوظ نگاه داشته شده است از تاریخ این
مبادت شخصت و زرد در محلی که باشد بمعرفت فقاهت
و معرفت شرع و معتقد دولت علیّه ایران بصاحبان آنها
تسليم شود و سواي اموال محفوظه آنچه که در انسانی وقوع
از تجار و زوار و سایر ایرانی که در ممالک عثمانی
از جانب بعضی زرا و ضابطان جبر و قهر گرفته باشند
بعد از افاده و اظهار دولت ایران زرد دولت بهیّه عثمانی

فرمان بر طبق آن بعبده وکیل آنها صادر و در هر محل
اثبات شرعی گرفته و تسلیم شود ماده ششم در ممالک
دولت عثمانی از مالی ممالک ایران کسانی که فوت شود
اگر وارث و وصی شرعی نداشته باشد مأمورین مال
برگه همان متوفی را بمعرفت شرع دست کرده به بیت
رسانیده و آن مال را بعینه در محل نامن بادت یکسال
مانند تا وکیل و وصی شرعی او آمده بوجوب ثبت سجل
اشیا متروکه تسلیم شود و رسوم عادی و کرایه محل آن
گرفته باشند و آن اشیا اگر در مدت مذکور حریق و
شود ادعای آن نشود و اگر در مدت مذکور و ارث و وصی

تر که مخوفه را ما مورین پست لمال باطلع معقد و ولایت
ایران فروخته شد از مخوف نمایند ماده هفت
شرط سابقه برای باید دوستی مودت در هر سه سال
یکبار از طرف دولتین علیستین مقیم و معکف باشند و از بقیه
علتین در شای حرب که بطرفین گذشته در حق ایشان
بنا بجهت مصاحبه خیریه سیاست این اسانت نشود حاتم
یعنی ششم آنچه از اساس و شروط و مواد که در فوق مذکور شد
بر منوال محرره که بالذکره مترا داده شده از طرفین قبول
گشته ادعای اموال منسوبه و تضمین مصارف خیریه از طرفین
مضی ماضی کرده صرف نظر فرمایند و از جانب دولتین

بر وفق عادت تصدق نماید بواسطه غنی و اسطه از تاریخ
این تسکات الی مدت شصت و زود در اسب و دو و دو
یکدیگر ملاقات کرده باستانه طرفین ایصال و تسلیم شود
و با نوجه عقد و تجدید این مصاحبه خیریه بر مسالمت و تحقیق
تسک معبره مرعی و معبره شصت و از هر جهت بایره که در وقت
و خصوصت منطقی بوده منافی دوستی و خلاف این عهد و شرط
معهوده مربوط از جانبین وضع و حکم کنی و معامله جاریند
و از جانب جناب و یکین مشارالیه نظر خصصت کامله از جانب
دولت عثمانی را این تاریخ هزار و دو و سی و هشت روز
شهر شریفه لقمه الاحرام یوم یکم شنبه این تسکات مهور شده

و از این جانب نیز این عبد مملوک دولت علیّه ایران بر

کامله خود اساس و شروط و مواد مذکوره را

بوجه شکر و صد قبول نمود این است

تجرب و محبت و کین مشارالیه باد

و تکریم با محبت و سعاده و امان

والله که واجب است بر ما

و احسنه و اطابره

و با طاعت

صورت قرار نامه فارسی که فیما بین دو عین

علیقین ایران و عثمانی در ارزنده الروم ستمت یافته

بسم الله الرحمن الرحیم

غرض از ترقیم و بخارش این بکلمات خجسته دلالات

از مدتی با سطر چون فیما بین سلطنت جاوید است سینه

و دولت دوران مدت علیّه بدی الدوام باد و علیّه

عثمانی بعضی عارض و مشکلات حدوث و وقوع یافته بود بنا

بر مقتضای التیام اساس دوستی و الفت و ضوابط علم

و صفوت و جهت جامعه اسلامیّه که میان دو عین است

و انکار سیمیه که طرفین علیتین بدان متصف میشدند بالیه

اینگونه مواد زراعت را بر وجه موافق و مناسب فحایت

دو عین تجدد تا یکدیگر بنیان صلح و مسالمت

ارکان موالات و مودت از جانب دو عین این عبارت

و موافقت شده برای تمظیم و مذاکره مواد عارضه و تحت نظر

اسما و تقصیر بحسب فرمان بایون اعلی حضرت قدر
قدرت کیون جنت مملکت مدار ملک کی آرائین و
جمال لاسلام و السید جلال الدین و اللدین بغیث
اتحی و الیقین قصبان الماء و الطین لئلا یلهو فی الای
حافظ حوزة سلمانی و اور حید جاہ و ارب دستگا
انجم سپاہ اسلام سپاہ زینت نجشخت کیان انجھار ملک
جان خود یو دیول کامران شاهنشاه حاکم ایران اسلطان
ابن اسلطان بن اسلطان انخاقان بن انجھ قان
انخاقان محمد شاه ادا م اللہ تعالی ایام سلطنت فی
فلک لاجلال زین فلک قدره مصباح کو اک الالباب

بنده درگاه آسمان جاہ میسر از محمد تقی جان ذریعہ کرم
نظام و غیر نظام که حاصل نشان مبارک شیر و خورشید
اول ستمی و حیل انجھ خاص برست یو کالت مخصوص می
کشته و نیز از طرف اعلی حضرت کیون منزلت شمس فلک تا جد
بد راقی شمشیری پادشاه اسلام سپاہ سلطان البرین
و خاقان الحجین خادم الحرمین الشریفین ذوالشکر
والشہادت اسلطان بن اسلطان بن اسلطان سلطان
عبد الحجیب خان جناب محمدت باب نصیب انوری زانو
السید محمد انوری سید اللہ افندی که از اعظم جمیل
دولت علیہ عثمانیہ و جانی صنف اول از رتب اولی و حال

نشان مخصوص بان تبت است مخص تعیین شده بر وجه اول
عاید بعد از نشان دادن و ملاحظه و مسابله و کالت
نامهای مبارکه انعقاد معاهده مبارکه در ضمن فقره آیه
قرارداده شده که در این کتاب تطابسان در مجلس
از زنده لروم مسابله میشود فقره اول دولتین اسلام
قرار میدهند که مطالبات نقدی طرفین را که تا بحال این
ادعا میکردند کلیاً ترک کنند ولیکن با این قرار بقا و لالت
تسویه مطالبات مخصوصه مندرجه در فقره چهارم
خلیفانید فقره دوم دولت ایران تعیین میکنند
که جمیع اراضی سیطه و لالت نهاب یعنی اراضی خانی

آزاد دولت عثمانی ترک کند و دولت عثمانی نیز تعیین میکنند
که جانب شرقی ولایت نهاب یعنی جمیع اراضی حباله را
مع دره گردند و دولت ایران ترک کند و دولت ایران قویاً
تعیین میکنند که در حق شهر و ولایت سلیمانیه از سر کونه ادعا
صرف نظر کرده و تنگنمایی که دولت عثمانیه در ولایت مذکور
دارد و قسماً من الاوقات بکطور دخل و تصرف نماید و دولت
عثمانی نیز قویاً تعیین میکنند که شهر و بندر حمزه و حصاره
و لنگرگاه و بهم اراضی ساحل شرقی یعنی جانب سیاطره
که در تصرف عثمانی متعلقه بوده ایران است بملکیت
دولت ایران باشد علاوه بر این حق خواهند داشت

که گشتمای ایران بازادی تمام از محلی که سطا العرب بحیر
منصب میشود تا موضع الحاق حد و طبرستان در نهر که
آمد و رفت نمایند فخره سیم طرفین معاهدین میکنند
که با این معاهده حاضره سایر ادعای شاهزادگان را
ترک کرده از دو جانب بلا تا خیر منندین و مامورین
تعیین نموده برای اینکه مطابق ماده سالت حدود این
دولتین را قطع نمایند فخره چهارم طرفین سرارده
که خسارتیکه بعد از قبول خطرات دوستانه دولت
بزرگ واسطه که در ششم جمادی الاول ۱۲۶۱ ینسبت
شده بطرفین واقع شده و هم رسومات مراعی از سالی که

تا خیر افتاده برای اینکه مسائل آنها از روی عدالت
فصل و احقاق بشود از دو جانب بلا تا خیر مامورین
تعیین نمایند فخره پنجم دولت عثمانی و حد میکند
که شاهزاده کان مندری ایران را در بر ساقت
غلت آنها از محل مذکوره و مراد و هفت آنها را با ایران
رضت نهد و از طرف دولت عین تعیین میشود که سیاه
فراری موجب معاهده سابقه از شاه الروم عمود مارده
فخره ششم تجار ایران رسم کمرک اموال تجار خود را
موافق قیمت حالیه و جاریه اموال مذکوره نقتد یا جنس
بوجبی که در عهدنامه منعقد از شاه الروم در ۲۳۱ در ماه

ششم که در تجارت است مسطور شده او کنند
و از مبلغی که در عهد نامه مذکوره تعیین شده زیاده
و جزی مطالب نشود قهره هفتم دولت عثمانی وعده
که بموجب عهدنامه های سابقه است یا اینکه لازم باشد
در حق زوار ایرانی اجسری دارد تا از هر نوع تعذبات
بری بوده بتوانند بحال امنیت محلهای مبارکه را که گاه
در ممالک دولت عثمانیست زیارت کنند و همچنین تعیین کنند
که براد است حکام و تا کید و ابط دوستی و اتحاد که لازم است
فیما بین دو دولت اسلام و بحسب طرفین برقرار باشد و سبب
ترین سبب را استحصال نماید تا چنانکه زوار ایرانی

دهم

در ممالک دولت عثمانی جمع امتیازات مایل میباشند
سایر تبعه ایرانی نیز از امتیازات مذکوره بهره ور بود
خواه در تجارت و خواه در سایر امور از هر نوع ظلم و تعدی
و چرخی محفوظ باشند و علاوه بر این بایزورهای که از
طرف دولت ایران برای منفعت تجارت و حیات
تبعه و تجار ایرانیه بحسب محلهای ممالک عثمانی که لازم باشد
نصب و تعیین شود بعضی از مکاتبه و مکاتیب منوره دولت
عثمانیه قبول نمایند و عهد میکنند که کافه امتیازاتیکه شایسته
منصب ماموریت بایزورهای مذکوره باشد در حق
قونسولهای سایر دول تجار جاری میشود در حق آنها نیز

جاری شود و نیز دولت ایران تعهد میکند که بالیونیا
از طرف دولت عثمانیه بحسب مصلحت ممالک ایرانیه
که لازم باشد نصب تعیین شود در حق آنها و در حق تجار
دولت عثمانیه که بممالک ایران مدو شده میکنند معاهده
متقابل را کاملاً اجرا دارد قهره هشتم و نهمین
اسلام تعهد میکنند که برای دفع و رفع غارت و قهرت
عشایر و قبایلی که در سرحد پناهندگی لازم است اتخاذ و جری
کنند و بهمین خصوص در محلهای مناسب عسکراقامت خواهند
دو تینم تعهد میکنند که از عهد هر نوع حرکات
تجاوزیه مثل غارت و قتل که در اراضی بکر وقوع پیدا

برآیند و قرارداد نهاده اند عشر یکم تنازع فیہ پیش و پس
آنها معلوم نیست بخصوص انتخاب تعیین کن و ن محلی که بعد از این
و اما اقامت خواهند کرد یک دفعه باراده اختیار خودشان
حواله شود و عشر یکم تبعیت آنها معلوم است جبراً با راضی
مقبول خواهند و اصل شوند قهره نهم جمع مواد و فصول
سابقه خصوصاً معاهده که در ۲۳۸ دراز شده از روم منعقد شده
که بخصوصه با این معاهده حاضره العاوییه تغییر نشده مثل اینکه کلمه
در این صحیفه شرح شده باشد کافوا حکام و قوت
ان اقباشده است و فیما بین و دول علییه
وارد شده است که بعد از سال ۱۲۸۰ معاهده
در ظرف و ماه با کتبی از جانب دولت عثمانیه
شده تصدیق نمائیم این بنا را که خواهد شد

و کاران کلا...

صورت عهدنامه دولت دین شوکتین ایران
و فرانسه که در اراخند و طبرستان منعقد گردید

بسم الله الرحمن الرحیم

چون اعلیحضرت کیوان رفعت خورشید رایت فخرت
کردون شمت خسر و اعظم خدیو انجم شمشید جاه
داراب دستگاه وارث تاج و تخت کیان پادشاه
اعظم ممالک ایران اعلیحضرت کیوان
رفت خورشید رایت شمس فلک تاجداری مهرت
برازنده یحیم صاحب کلاهی شطرنج از لوازم شایسته
خسر و باذل نادر ناپلین امپراطور ممالک فرانسه

علی السویه را ده و تنهای صادقانه دارند که روابط
دوستی فیما بین ولتین برقرار بود و اسطه عهد دوستی

که با سویه نافع و سودمند تبعه و ولتین فی میان این
مودت و اتحاد جانین است حکم سازند لهذا برای تقدیم
این کار اعلیحضرت شانم شاه کل ممالک ایران اعتماد اول
العیلیه صاحب نشان مکمل امیر تومانی با جمیل سینه و قوس
و صاحب نشان سمان سما یون از درجه اول حاصل
مضع و عصای مکمل بالاس و دارنده شرف بالاس و مروارید
و صاحب نشان درجه اول امیر نویمان اعظم و جمیل سینه
درجه پنجم شخص اول صاحب لقب آتش تاب شرف امیر

ارفع میرزا آقاخان صدراعظم دولت علیّه ایران را
 و اعلی حضرت امیراطور ممالک فرانسه جناب سیسوی کولا
 پسر بوره وزیر مختار و اعلیٰ محض دولت بیته فرانسه
 صاحب نشان افتخار سی بلریان نور و جمایل حسن
 کره کوارد نشان افتخار مجیدیه و غیره را و کلای مختار خود
 تعیین کند و ایشان بعد از آنکه در دارالخدا طهران ^{تجمع}
 و اختیاری نامه خود را مبادله کردند موافق قاعده و سیستیه
 فصول آیت را برقرار نمودند **فصل اول بعد البوم**
 الی لایه فیما بین دولت علیّه ایران و رعایای آن دولت
 و دولت بیته فرانسه و رعایای آن دولت و تصدیق

و اتحاد دائمی برقرار خواهد بود **فصل دوم** درم سقرای
 کبار و وزرای مختار که هر یک از دولتین سابقین
 نخواهند بود بر بار یکدیگر مامور و مقیم سازند همان فرما
 و سلوکی که در حق سقرای کبار یا وزرای مختار دولت
 و اتباع آنها معمول میشود بعینها همان قانین در حق
 سقرای کبار و وزرای مختار دولتین معاهدین و اتباع
 ایشان معمول و مجری همان امتیازات محفوظ خواهند بود
فصل سیم تبعه دولتین است معاهدین از قبیل سیاحان
 و تجار پیشه و رو غیر هم که در مملکتین مجرب و مستقیم حاکمیت
 نمایند با سویه از جانب حکام ولایات و کلای طریقه

و حمایت قدرانه بهره مند خواهند کردید و در هر حال سبکی
 که نسبت با اتباع دول کامله الوداد منظور میشود در حق ایشان
 منظور خواهد شد و بالمعاوضه مازون در خصص که کوی
 اتمع و اتمه و محصولات چه زراعه و چه زراعه خشکی
 یکدیگر سپارند و از مملکت همیگیرند و بفرودشند و مباحه
 و معاوضه نمایند و بهر بلدی از بلاد و مملکتی که خواهند چل
 و نقل نمایند فصل چهارم هرگونه اتمع و اتمه که
 اتباع دولتین علیتین معاینه مملکت یکدیگر نقل نمایند و یا
 مملکت همیگیرند و بفرودشند و بفرودشند و مباحه
 دول کامله الوداد و صین و رود اتمع و محصولات ایشان

بویا

بولایات و ولتین و صین و حوض از مملکتین مطالبه شود و از
 ایشان نیز مطالبه خواهد شد و حق وجه عیجده هیچ سودی
 در دولتین علیتین مطالبه نخواهد شد فصل پنجم در مملکت
 محروسه ایران اگر قیاسین اتباع دولت بهینه فرانسه را
 یا مباحه یا منازعه روی در مملکتی که مباحه و اجرای عدالت
 آن با تمام عیسیه و کسلیات قونسل دولت بهینه فرانسه
 اگر متوقف در محل و مکان نیز اتمه و مباحه و منازعه بود
 باشد و الا در مملکتی که اقرب بجان منور است خواهد بود
 و کسلیات قونسل منور طی این گفتگوار بره و قیاسین منداوله
 در مملکت فرانسه خواهد کرد هرگاه مباحه یا مباحه یا منازعه

فیما بین تبعه دولت پسته فرانسه و اتباع دولت علیه در
 مملکت ایران حادث کرد در محلی که کیس یا قوسول دولت
 پسته فرانسه میقیم باشد مقاولات متداعین و تحقیق و تدقیق
 و اجرائی حکم بعد از انصاف در محکمه دولت علیه ایران که محلی
 علی انیکو امورات با حضور احدی از تبتان و یک یا قوسول
 دولت پسته فریوره خواهد شد هرگاه مراضیه یا مساجحه نشانه
 در مملکت ایران فیما بین اتباع دولت پسته فرانسه و تبعه سایر
 خارجه واقع شود تحقیق و اجرائی حکم آن بعد از مکارا یا قوسول
 طرفین خواهد بود که لکت کتک یا منازعاتی که فیما بین تبعه دولت
 علیه ایران و اتباع دولت پسته فرانسه و تبعه سایر دولت خارجه

در
 ۷۶

در ممالک محروسه فرانسه اتفاق افتد قرار انجام و تمام
 آن نحوی خواهد بود که با تسبیح دولت کامله لودا و در
 فریوره معمول مرتب میشود تبعه دولت علیه ایران در ممالک
 فرانسه با اتباع دولت پسته فرانسه در ممالک ایران که
 متمم بجا مان کسره کرده اند نحوی که در مملکتین فریورین با اتباع
 دولت کامله لودا در وقت میشود با ایشان نیز معمول و
 قطع و فصل خواهد شد فصل ششم هرگاه احدی از اتباع
 دولت علیه در مملکتین مجریستین فایده در صورتیکه
 اقوام یا شهره کما باشد ترک او با تمام تیم ایشان خواهد
 بود در صورتیکه شخصیت را قوم و شهری نباشد ترک او

امانه بویکی با قنول دولت میت تسلیم شود تا مشایر له
بروقق این مت اوله در مملکت خود چنانچه شاید
در این باب معمول دارد فصل هشتم دولتین معاینه
جهت حیات تساع و تقویت امور تجارت و فراهم نمودن
اسباب حصول معاشرت و ستانه و عادلانه میان
تبعه جانین چنین اختیار نمود که از طرف فرین به قنول
برقرار کرد و قنولهای دولت پیمانه فرانسه و دارا
طهران و بندر ابوشهر و دارالسلطنه زرتعین قنولهای
دولت علیه ایران در دارالسلطنه پاریس و شهر سیل و جزیره
بوربان توقف نمایند این قنولهای دولتین معاینه پاریس

در محل متوقفه سکونه مملکتین محروستین از اعتراضات و امتیازات
و معافاتی که قنولهای دول کاتله لوداد در ممالک محروسه
جانین مخطوطه بهره یاب خواهند کردید فصل نهم
این عهدنامه دوستی و تجارتی حاضره که بملاحظه کمال
صداقت و دوستی و اعتماد فیما بین دولتین شوکتین ایران
و فرانسه منعقد شده است بعون تقدیر علی طرفین شروط
مندرجه در انرا بوالله از روی صدق و راستی علی
و مخطوط خواهند داشت و کلای مختار دولت معاینه
متممند که امضا و مجامعت خدیوانه از جانب شاهی پادشاه
شاهنشاه خود در دارالخلافه طهران یا در دارالسلطنه پاریس

در ظرف مدت شش ماه یا کمتر که مقدر کرد و سب اوله

نمانند و کلای مختار و دستین معاینه

این عهد نامه مبارکه حاضره را بخط و مهر

خود مرقوم و ختم نمودند و بنام خدا

مبارک که تاریخ ۲۷ شهر شوال المکرم ۱۲۲۱

مطابق ۱۷ و ۱۸ شهریور ۱۲۵۰

در روز و نهمین خط فارسی و فارسی

مطابق و موافق شد

مرقوم شد

نکوه دست خط صاحب

نکوه دست خط پادشاه

صدر دولت علیه ایران

الولایت تارک المکرم نقض است

اعمال الدوله میرزا لاجان

ناصرالدین شاه قاجار

محمد میرزا

محمد میرزا پادشاه

صورت عهد نامه که فیما بین دولتین فی شوکتین
ایران و اوستیاد پاریس منعقد گردید

بسم الله الرحمن الرحیم

بعون یزد متعال پادشاه بالاستقلال اعظم و شهمه

بالاستحقاق اکرم زینب افزای سریر خلافت و تاجداری

وزینت نجاشی ارکه سلطنت و شهمه یاری محیی آثار عدل و انصاف

ماهی علایم جور و اعتداف و اورنای و تخت دارانی خورشید

سکوه نجاشی دهم و کین بلاه الاسلام و المسلمین عدا

کنسره خدیو رعیت پرور افشار ملوک کیمان مالک بیلا رث

کل ممالک ایران موافق این مظهر بر کس توانند و تعلق داشته باشند

معلوم میفرمایم که در پست و دویم شهر رمضان المبارک
 هجده است هزار و دوست و هشتاد و سه حجرتی فیما بین
 اعلی حضرت ملو کانه ما و اعلی حضرت امپراطور و تیرموا
 اختیار نامی که از طرفین داده شده بود یعنی با
 بنی جلا تمایق با سخا قان فرخ خان امین الملک نصر
 دولت علیه ایران صاحب تصویر بهایون با جمیل بی و
 کر مکمل بالاس و غیره و غیره و از جانب اعلی حضرت
 اوستریا بجا سیور بارون روزف الکندر و پو
 صاحب نشانی سلک امپراطوری له او پوله و تاج
 از مرتبه اول مشیر مخصوص که بر خود میفرمود در بار اعلی حضرت

امپراطور فرانسه عهد دوستی و تجارت قرار داد و منعقد شد
 که شش است بر فصول آتیه و کلیه بکار این قرار است
 بسم الله الرحمن الرحیم
 چون اعلی حضرت خورشید رایت قدس بهایون شاهنشاهی اعظم
 و پادشاه بالاستقلال کل ممالک ایران و اعلی حضرت
 امپراطور و تیر پادشاه مابجا رستان چه و لمبار و ما
 و دلیا چا و خسر و اطو اسکلا و نیا و کالجیا و لود و ویا
 و امیریا و اورشلیم و ارشید و ک آ و تیریا و غیره و غیره
 هر دو علی السویه از روی صداقانه دارند که فیما بین دو
 دوستی بر قرار و بانقاد یک عهد نامه دوستی و تجارتی

و سیاحت سفینه که با سویه نافع و سودمند تبعه دولتین
 متعقدین باشد مودت جانین را مستحکم سازند لکن برای
 تقدیم این کار علیحضرت شاهنشاه ایران جناب آقا محمد تقی خان
 فتح خان امین الملک نیکو سپهر خود صاحب تصویر بیایان
 با جمیل آبی و آرای که مکلن با لباس غیره و غیره را و آسمان
 امپراطور آوستر یا جناب سیور بارون روزف لکسند
 و مهنر صاحب نشانهای سلک امپراطوری له او پوله و تاج
 آهنی زمره اول مشیر مخصوص و نیکو سپهر خود مقیم در باجیته
 امپراطور فرانسه را و کلای مشار خود تعیین کردند و ایشان
 بعد از آنکه در پاریس مجتمع شدند و خستیا را نامهای خود را

باید

بساده کردند و مطابق موانع ترکیب رسمی یافتند فصول
 آتیه را بر فترت نمودند فصل اول از تاریخ امر و فرمان
 ممالک و رعایای دولت علیه ایران و ممالک و رعایای
 دولت پهنه آوستر یا دوستی صادق و اتحاد صمیمی است
 خواهد بود فصل دوم سفرا و سایر امورین دیپلوما
 که دولتین تعیین میکنند بنحویکه بدربار یکدیگر مامور
 و مقیم سازند در مملکتین بایشان اتباع سفار ایشان
 همان پذیرائی و رفقا خواهد شد که در حق سفرا و سایر
 مامورین دیپلوماتیک دول کامله نمودار میشود و در سایر
 از جهان تشریفات و معافات امتیازات بهره یابند

فصل سیم بیستم و ولایت متعین بعد از این
 مازون خواهند بود که بازادی تمام در ممالک فتن
 سیر نمایند و از خاک و ولایت ممالک سوار بگذرند بی آنکه
 کار گذاران و لایمی متعین بر ایشان شوند بل کمال وقت را
 خواهند کرد که ایشانرا از هر نوع مارت محفوظ بدارند
 اینست شخصی ایشانرا مواظبت نمایند و در حق ایشان
 امکان اظهار رعایت کنند که در مدت هر چه ضرر
 و تعرض و تعدی بر ایشان وارد نیاید و بجهت این مقصود
 تذکره عبور و فرساین و سایر ناجات ایشان عطا خواهند کرد
 فصل چهارم رعایای ولایت متعین از صفوی است

در ممالک

و پیشه و ران و سیاحتان که برای مصاح خود ممالک
 جاسین برودارین دخول تا وقت خروج خود نسبت با ایشان
 با همان رعایات پذیرائی رفتار خواهد شد که نسبت به رعایای
 دولت کامله الوداد میشود بر این بیخه و ولایت متعین
 مازون خواهند بود که چه از خشکی و چه از دریا امتعه ممالک
 یکدیگر سپارند و از مملکت یکدیگر برسند و در ولایات فتن
 حمل و نقل کنند و در تمام وسعت ممالک و ولایت متعین
 قواعد و قوانین جاریه و ولایات طرفین تجارت نمایند و
 و اسبابها و دو کالیمت امور خود اجاره نمایند و از این
 بیخ اسم و بهانه مالیاتی مطالبه نخواهد شد مگر آنچه از

رعایای دول کامله لودا مطالب میشود و این مهر را
که اگر دولت علیه ایران رعایای کج دولت خارجه در این
حق تحصیل و تملک اراضی خانها و انبارها و سایر املاک
بدهد همان حق نیز بر رعایای آوستریا داده خواهد شد
رعایای دولت نیز که در مملکت بخرند تجارت داخل نمایند
در باب این تجارت مطمع قوانین آن مملکت خواهند بود که محل
تجارت مزبور است صاحبان مصالح مامورین رعایای
دولت علیه ایران بغف داخل خانها و انبارها و دکان
یک رعیت آوستریا نخواهند شد و در صورت لزوم باید
در هر جایکه مامورین پولواتیک یا قونسول آوستریا باشند

ایران

ایشان را پیش از وقت اخبار کنند و هیچ تخلفی خارج نخواهد
بود مگر در حضور نمایانی که مامور یا قونسول آوستریا تعیین
باشند در جایکه مامور یا قونسول آوستریا نباشد در این
نسبت تبعه دولت مشارالیه همان قار خواهد شد که نسبت
رعایای دول کامله لودا میشود در جایکه از دول مشارالیه
مامور یا قونسول نیست فصل پنجم رعایای آوستریا
که بمالک ایران متعبرند یا از مالک مزبوره بجا می
در باب حقوق مکرر نسبت با ایشان همان قار خواهد شد
که نسبت به رعایای دول کامله لودا میشود و همچنین رعایای
ایران که بمالک دول آوستریا متعبرند یا از مالک

مربوره بخارج حمل کنند در باب حقوق ملک مایه نسبت
باشان بآن قار خواهد شد که نسبت بر عایای دول
کامله لودا و شود فصل ششم نظر با تجار صمیمی مراد است
مخصوصه که فیما بین دولت و سایر دول اتفاق
جرمایا برقرار است علیحضرت شاهنشاهی اعلیحضرت
امیراطوری قسار میدهند که تبعه ممالک مربوره جریا
باید در ایران بهره یاب باشد از جمیع حقوق امتیازاتی که
بواسطه این عهدنامه تجارت و تبعه و تیریا داده شده
بشرط آنکه دول مربوره جریا در مدت سه سال از
تاریخ تصدیق این عهدنامه تعهد نکنند که همان حقوق و منافع

که در ۲

که در ممالک آو تیریا تجارت بر عایای ایران داده شده
خود نیز تجارت بر عایای ایران بدین فصل مقوم
دولتین علیتین متعددین بجهت حمایت تبعه و تجارت
جانین و بجهت تسهیل مرادات حسنه و عادله بر عایای
طرفین برای خود این حق را اختیار میکنند که هر یک از
دولتین سه نفر قنصل تعیین نمایند قنصلهای ایران
در ونیه و طریه ست و نیز قنصلت خواهند داشت قنصلها
آوستریا در درازا کلا فطران و دارالسلطنه تبریز و در
از بنا در خلیج فارس که بعد باید معین شود مقوم خواهد بود
قنصلهای ملکین جنحاً و چه بجهت اجرای اموریت خود

و چه بجهت خانها مامورین خدمت ایشان بهره یاب
 خواهند بود از کل احترامات و امتیازات که در حق
 قونسلهای هم رتبه و مامورین تجارتی دوله کماله لودا
 معمول میشود در حالت ظهور افتخار و لایق باید محسوب
 است دعای قونسلها بجهت حفظ و حراست خانه قونسل
 لازمه است نظیر با ایشان بدینند مامورین دیپلماتیک و قونسل
 اوستریا نباید در خفه و نه در ظاهر بجهت ارضیه ایران
 که در خدمت سفارت امپراطوری قونسلهای خبرا
 یا قونسل و کلای قونسل اوستریا نباشند حمایت
 آنها کرد دولت ایران بکند دولت خارجه چنین حق بدینها

قیز

حق نیز بدولت اوستریا داده خواهد شد و در خصوص
 مثل سایر خصوصیات دولت اوستریا بهره یاب خواهند بود
 از همان امتیازاتیکه بدول کماله لودا داده میشود و این
 که اگر ماموری از مامورین قونسلگری دولت اوستریا
 در ایران مشغول تجارت شود در باب تجارت و بهمان
 قوانین و رسوم که در حق عایمی دولت متبوعه و جارست
 مطیع خواهد بود فصل ششم دولتین تعیین جمع
 و سایر اردادهای تبعه جانپن ادر باب امور تجارتی
 با کمال صدق درستی محفوظ و مقرر خواهند داشت
 تبعه فرید مواظبت امنیت تبعه اوستریا در ایران تسکات

وضاحت حاجات و برهه و سپس قرائن حاجات
 که فیما بین عایای دولتین علیتین متعهدین در باب امور
 تجارتی مسطور و ابرار شود باید در دیوانخانه و در صورت
 عدم آن در نزد کارگذاران لایمی که محل رجوع این نوع کارها
 باشند و کند لک در هر جا که قونول آوستی باشد
 در زردا و غیره شود که در صورت ظهور منازعه بتوانند
 لازمه تجسس را بکنند و منازعات مزبوره را بر وجه عدالت
 قطع و فصل نمایند بنا بر این هر کسی که مستندات صحیح
 مذکورند داشته باشد و بخواهد بایک رعیت آوستی یا عایای
 برآید و بحسن قاضی نماید هیچ دلیل دیگری ندارد و عایای

کون

مسموع نخواهد شد مگر در صورتیکه ادعای مذکور مستعمل
 رعیت آوستی باشد و همچنین دولت پسته و ستیریا
 تعهد میکند که در ممالک خود بروقی قواعد و رسوم چای
 مواظب اعلیت عایای ایران باشد و در این نسبت
 باشند مثل عایای دول کاتله الوداد رفتار نماید
فصل هشتم جمیع منازعات و مباحثات و کل
 دعوی که فیما بین تبعه آوستی یا ظهور نماید مامور دیپلوما
 اعلی حضرت امیر طور در دربار دولت علیه ایران یا قونول
 آوستی یا که در آن محل یا در مکانی که اقرب باشد استتیم
 مواد مذکوره را بروقی قوانین آوستی یا تحقیق و فصل خواهد کرد

بی آنکه کارگذاران ولایتی توانستند و جهان من لوجه
ممانعت یا معارضه بنمایند و عاوی در منازعات
و مباحثات که در ایران فیما بین تبعه و ستیرا و رعایای
دولت خارج اتفاق میفتد قطع و فصل مواد مذکوره فقط بوسیله
مامورین یا قونسولهای ایشان خواهد بود و در حین مناسبات
و مباحثات و جملد عاوی که در ایران فیما بین دولتین
علتین متین ظهور نماید در دیوانخانه های ایران قطع
و فصل خواهد شد ولی قطع و حکم این مباحثات و عاوی
جایز نخواهد بود مگر در حضور و بمداخله مامور دیپلوماتیک
یا قونسول امپراطوری یا با اسم او در صورتیکه ترحم

اداره

اوستیرا ولی طی تمام این مواد بر وفق قوانین در رسوم
ولایتی خواهد بود و وقتیکه حکم صادر شود شروع عملی خواهد
محل آن ممکن نخواهد بود ولی اگر بعد از وقوع حکم مجاز
مطالع و تحقیق آن واجب شود این تجدید محاکمه جایز
نخواهد بود مگر علم مامور دیپلوماتیک یا قونسول اوستیرا
یا با اسم قونسول مشارالیه در حضور ترحم اوستیرا و در
از دیوانخانه های بزرگ و قطعی که در طهران و سایر
مقررات بالمعاوضه این تعهدات تبعه دولت علیه ایران
در محاکم اوستیرا در حالت ظهور منازعه بجهت مصالح و حقوق
مکتوبه دهره یاب خواهند بود در حمایت کامل قوانین

و دیوانخانه های آوستریا همان نحوی که رعایای مملکتی و
 سایر دول خارج بهر منتهی شد و در باب مدخله یا مور
 دیپلوماتیک و قونسولها و کارگذاران دولت علیه ایران
 در امور رعایای ایران در نزد کارگذاران اسپرطوری و
 بیته و ستیریایشان همان تب توسط خواهد داد که در
 آوستریا یا مورین دیپلوماتیک و قونسولهای دوله لودو
 داده میشود فصل دهم اگر کسی از تبعه دولت علیین
 در ممالک جانبین شوش و تمام اموال اشیا و مطبات
 و قروض او را ثبت خواهند کرد که لازمه حساب قطع
 و بعد از آن اموال و اربان طبلکاران بوجوب حقیقت

دوفتی

و موافق تناسب تقسیم نمایند و پس از اتمام این مطلب
 مذکوره باید بعد از اخذ تبافع مقصود استنداط طلب خود را
 رد نمایند این مقصود در باره یک رعیت آوستریا در
 معمول نخواهد بود مگر بعلم و توسط ما مورد دیپلوماتیک یا
 قونسول آوستریا و قونسول شارالیه با مقصود افغان
 طلبکاران بلا تا قبل طارمه تفحص تمام خواهد نمود که معلوم کند
 که آیا مفلس مذکور در وطن خود اموالی که کفایت طلب اشیا
 نماید باقی گذاشته است یا خیر هرگاه یک رعیت ایرانی در
 ممالک آوستریا مفلس شود دولت پسته آوستریا باید
 و قونسولها و کارگذاران دولت علیه ایران در خصوص

توسط ایشان در امر رعیت مزبور همان مرتبه مدخله را
 خواهد داد که بر حسب اتفاق با مورین سیلو مائیک و نوسو
 دول کالمه لوداد داده میشود فصل یازدهم هرگاه
 یکی از تجر جانین در ممالک ولتین فاتی یا ترک را
 با تمام امانت تسلیم ما موریا و نوسول ولت مقبوعه است میشود
 که او بر وفق قوانین رسوم مملکت خود در پناه بنسبت حال
 عمل نماید فصل دوازدهم هرگاه در مواد جسمی
 کچه رعایای ایران در ممالک استیاری رعایای استیاری
 در ممالک ایران مورد اتهام شوند می که مواد مذکوره
 در مملکتین از روی آن طرز خواهد بود که نسبت به اول کالمه لوداد

معمول است

معمول است فصل سیزدهم هرگاه فیما بین یکی از
 دولتین متعهدین و یک دولت دیگر جنگ واقع شود شخص
 این سبب هیچ نوع خلل و ضرر و تغییریری بر او و حریفه
 صادقانه که باید الی لابد فیما بین دولتین علیتین ایران
 برقرار باشد نخواهد رسید فصل چهاردهم این
 معاهده حاضره از تاریخ روز بdale تصدیق نامحبات
 الی است و پخمال برقرار خواهد بود و پس از این
 نیز برقرار خواهد ماند تا انقضای و از ده ماه پس از آنکه
 از دولتین متعهدین نیست خود را در توقیف ترک
 اجرای این معاهده بدولت دیگر اظهار نماید حکام و سرکردگان

و که کجای صاحب منصبان سیر کارگذاران و لیتین
 علیتین با مور خواهند بود که در اجزای این شهر و طبل
 کمال وقت را نمایند و وجاسن الوجوه از شهر طند کوره
 تخلفی را جایز ندارند تصدیق حاجات علیتین و پادشاه
 در نگاه در پاریس یا در اسلامبول در مدت شاه یازده
 هرگاه ممکن شود مسبا دل خواهد شد بجهت تمام مسطور است
 فوق کلای مشارد و لیتین علیتین متعقدین این عهد نامه
 مضمی و بهر خود مهور ساختند در دو نسخه در زبان فارسی
 در پاریس تاریخ نیست و دویم شهر رمضان المبارک سنه
 هشتاد و سه هجری مطابق مقدم شهر مه هزار و شصت و صد و

هفت عیسوی تحریر یافت نباء علیتین ما علیت
 پادشاهی بعد از ملاحظه کافی عهد نامه دوستی و تجارتی مستطوره
 فوق ارضی تصدیق استیخراجه که موافق این بطور میوه و سبزی
 و مضمی تصدیق مضمی با هم در کل مضامین آن قبول ملوکانه
 از برای خودمان اختلاف مانع عهد مضمی با هم که آنچه در این
 عهد نامه تر ارد شده از جانب ما با تحلف معول خواهد
 از برای اعتسار آن ما این تصدیق نامه را دستخط
 خودمان بنموده کرده ایم که بهر دولت
 خودمان مستعمل شود و تاریخ
 بیستم شهر رجب سنه
 هزار و شصت و صد و
 سه سال تسلط ما
 سلطان

از برای
 تصدیق
 نامه
 مستطوره
 و
 تجارتی
 مستطوره

سلطان
 محمد
 شاه
 قاجار
 ۱۲۷۳

صورت عهدنامه دولتی که در این کشور
و ایالتی که در آن خلافت طاهر
منعقد گردید

بسم الله الرحمن الرحیم

چون اعلیحضرت خورشید رایت اقدس جهان پادشاه
اعظم و شاهنشاه بالاستقلال کل ممالک ایران
و اعلیحضرت پادشاه ایالتی که در او علی السویه اراده
و تمامی صادقاته دارند که روابط دوستی فزاینده
برقرار بود بواسطه عهد دوستی تجارتنی که با تسویه
تبعه و دسترسین خواهد بود مدت اتحاد جانین است
لذا برای تقدیم این کار اعلیحضرت شاهنشاه ایران

جلالتنا میرزا سعید خان وزیر امور دول خارج
مؤمن السلطان صاحب تصویرهایون مرصع بالکلیا
و دارای شهبه و عصای مکهکلیا صاحب جمال
سرتپی اول نشان اول تاج آهن نشان اول لیل
بلخقا و نشان اول انبوغ و انارک نشان اول لیل
سوید و نشان اول مجیدیه دولت عثمانیه و سنت اتلی
روسیه از مرتبه اول نشان دویم لریان در فرانس
و غیره را و اعلیحضرت پادشاه ایالتی که سیومرسل خردی
در ریشمار و ایلی محض صاحب نشان کماند و از نشان
ساموریس و سی لازار و صاحب نشان مجیدیه عثمانیه

دویم نشان کند و رسو راز دولت یونان نشان چنان
از لرزیدن و لرزان و لرزیدن و لرزیدن و لرزیدن
و کلای مختار خود تعیین کردند و ایشان بعد از آنکه در
مجمع شدند و اختیار نامهای خود را مسدود کرده کردند
و موافق قاعده و شایسته دیدند فصول آیت را برقرار
نمودند **فصل اول** فیما بین دولت علی ایران دولت
ایتالیا و رعایای آن دولت دوستی صادق و اتحاد
محکم برقرار خواهد بود **فصل دوم** سفرهای کار و ویرانی
مختار که هر یک از دولتین معاهدتین خواهند بود بیکدیگر
با مورد تقسیم از زمین همان رفتار و سلوکی که در حق سفرهای

کار یا ویرانی مختار دولت تجار و اتباع آنها مسدود
میشود و عینا همان رفتار در حق سفرهای کار و ویرانی
مختار دولتین معاهدتین و اتباع ایشان معمول و مجری
بماند این اوقات مخطوط خواهند بود **فصل سوم**
تبعه دولتین علیتین معاهدتین از قبیل سیاحان و تجار
و مشهور و غیره هم که در ملکیتین و استیانتین
نمانند بالسیوید راجب حکام و لایات و کلای طریقتین
و حمایت قادرانه بهره مند خواهند کرد و در هر حال
سلوکی که نسبت به اتباع دولت کلمه الوداد منظور میشود در جوان
نیز منظور خواهد شد و بالمعاوضه یا دون در حصص که هر کس

امتنعه و اقمته و محصولات چه از راه دریا و چه از راه خشکی مملکت
یکدیگر سپا و رند و از مملکت بیدیک بر بند و بفرود شوند بسیار
و معاوضه نمایند و بر بلدی از بلاد مملکتین خواهند
حل و نقل نمایند و لیکن این مقررات است که تجار طرفین که
اقدام تجارت در اخذ مملکتین نمایند مطیع قوانین آن مملکت
که محل تجارت مزوره باشد خواهند بود و فصل چهارم
بر گونه امتعه و اقمته که اتباع دولتین علیتین معاقدین
مملکت یکدیگر نقل نمایند و یا از مملکت بیدیک بیرون بر بند
و چه کمکی که از تجار و اتباع دولت کاه لودا و صیر و رود امتعه
و محصولات ایشان بولایات دولتین و صیر و رود از مملکتین

مطالبه شود و از ایشان نیز مطالبه خواهد شد و حق و وجه
علیه هیچ اسم و رسم در دولتین علیتین مطالبه نخواهد
فصل پنجم در ممالک محروسه ایران اگر فیما بین اتباع
دولتین ایتالیا مرافعه یا مباحثه یا منازعه روی دهد
طی گفتگو و احکامی عدالت آن با تمام بعهده و کیس یا
قانون دولت ایتالیا است اگر متوقف در محل و مکان
ای مرافعه و مباحثه و منازعه بوده باشد و الا در مملکتی که
اقرب بکمان مزبور است خواهد بود و کیس یا قانون مزبور
طی این گفتگو برابر و قواعین متداوله در مملکت ایتالیا خواهد
برگردد مرافعه یا مباحثه یا منازعه فیما بین تبعه دولت پرتغال

و اتباع دولت علیه در مملکت ایران حادث گردید و محلی
وکیل یا قونول دولت پنه یا لیا مقیم باشد متعلا
مدعیین و تحقیق بدقیق احساری حکم بعد از انصاف در
دولت علیه ایران که محل عادیه طی این گونه است
با حضور احدی از نوابان وکیل یا قونول دولت پنه
مزبور خواهد شد هرگاه مرافعه یا مباشرت یا منارعه
مملکت ایران فیما بین اتباع دولت اتیالیا و غیره
دو خارج واقع شود تحقیق احساری حکم آن بعد از وکلا
یا قونولهای طرفین خواهد بود که کتک گفتگوها و منارعه
فیما بین تبعه دولت علیه ایران اتباع دولت پنه اتیالیا و

سایر دو خارج در ممالک محروسه اتیالیا اتفاق افتاد قرار
انجام و اتمام آن بجوی خواهد بود که با اتباع دولت
کامله الوداد در مملکت مزبوره معسول مرتب شود
دولت ایران در ممالک اتیالیا یا اتباع دولت اتیالیا
در ممالک ایران اگر شکم گن یا ن کیره گردیدند
مملکتین مزبورین با اتباع دولت کامله الوداد مرتب
با ایشان نیز معسول و مرتب و قطع و فصل خواهد شد
فصل ششم هرگاه احدی از اتباع دولتین
در مملکتین وفات یابد که او بتوسط قونول دولت مزبوره
با تمام تسلیم توام و وراثت صاحبان حقوق و حوائج

در صورتیکه شخصیت را وضعی یا وارث شرعی نباشد
شروعاً و در ملکیت باقی بماند یا قنول دولتیت
تسلیم شود تا مشایخ را بجا رادامی قروضی که در آن ملک
بر عهده است و قق قوانین است اوله در ملکیت خود
چنانکه شایده باید در انبیا معمول دارد فصل منقسم
دولتین معاهدتین بهجت تجارت اتباع و تقویت امور تجارت
و فراهم نمودن اسباب حصول معاشرت و دستاورد
فیما بین تجده جانسپن چنین اختیار نمودند که از طرف فرین
قنول برقرار کرد و قنولهای دولت ایران در
دارالسلطه طورن ورنه کاکلیاری توقف خواهند داشت

و قنولهای دولت ایالتی در دارالسلطه طهران و
ابو شهر و دارالسلطه بریز مقر خواهند بود این قنولها
دولتین معاهدتین با سویه در محل متوجه مکه بمکه ملکین
اعزازات و امتیازات و معافاتی که قنولهای دولت
کامله الوداد در ممالک محروسه جانسپن مخطوطت بهر باب
خواهند کرد دید ما مورین سلوماتیک قنولهای ایالتی
رعایای دولت ایران را نه در ظاهر نه در خفیہ حمایت
خواهند کرد قنولهای دولتین معاهدتین که در ملکین
شعول تجارت شوند مطیع خواهند بود بهمان قوانین
و رسومی که سایر رعایای دولت متبوعه ایشان که مشغول

تجارت فروره پیشند مطیع هستند فصل هشتم
 این عهدنامه دوستی و تجارتی حاضره که میان جلالت
 صداقت و دوستی و اعتماد فیما بین دولتین و مستعینان
 و ایالتی منعقد شده است بعون الله تعالی از تاریخ روز
 مبارک امضای حاجات طرفین تا دوازده سال اجراء
 بصدق راستی و عین محفوظ خواهد بود و اما اگر یک سال
 انقضای این موعد قهر و تحریک از دولتین مجاهدین
 خود را در توقیف اجرای این عهدنامه رسد بدولت
 اعلام نموده باشد عهدنامه حال برقرار خواهد ماند تا
 یکسال بعد از تاریخ روز انقضای این اعلام هر وقتیکه

مذکور

مربور ظهور نماید و کلامی مختار دولتین معاهدتین نمیکند
 که امضای حاجات پادشاه و پناه خود را در پاریس
 در ظرف ششماه یا کمتر اگر مقصد و کرد
 مبارک نماید و کلامی مختار دولتین
 علمین پادشاهین این عهدنامه
 مبارک که حاضر در اینجا و هم
 خود مرقوم و محفوظ نمودند
 در روز پنجشنبه پاریس
 دو و آنست در طرفین
 پاریس در طرفین

صورت عهدنامه که فیما بین دولتین
 ایران و پروس در پاریس سمت انقضای

بسم الله الرحمن الرحيم

بعون ایزد متعال پادشاه بالاستقلال اعظم و شریک
بالاستحقاق کرم زین قوامی سیر خلافت تا جلال
وزینت بخشای اریکه سلطنت و شهر یاری محیی آثار عدل
والصاف ماحی علایم جور و اعتداف داور تاج تخت
دارای فروخت شکوه بخشای دیکم و مکین بلا و الاسلام
والسید ملک عدالت کتر خدیو عیبت پروا فخر ملک
کیان مالک بالارث کل ممالک ایران موافق این مبارک
سطور هر کس تو اند و تعلق است به باشد معلوم میسیر ایم
که در دویم ذیقعه الحرام نهر رود و است به شاد و

هجری در پارس فیما بین علی حضرت ملوکانه ما و علی حضرت
پادشاه پروس موافق اختیار نامها میگردد خرفین
داده شده بود یعنی از جانب باجانب جلالتا مقبالتا
امین الملک فرخ خان سپه کمر دولت علیه ایران صاحب
نشان نشان جانان حمایل بی دارای که مکمل با کسری
و غیره و غیره و از جانب علی حضرت پادشاه پروس
به سیور ماکسی فی آن فردیک شارل فرانسوا کونت
و هانسلا و لید نورک شوانستن شیر مخصوص صاحب
نشان عقاب سرخ پروس از مرتبه اول مارک بلوط صاحب
نشان فخر هو مانولرن از مرتبه اول و غیره و غیره و

در وقت این کار

مقیم در بار دولت فرانسه عهد دوستی و تجارت قرار داد
و منعقد شده است که ششست فصول آتی در کلیه ممالک ایران
مستقیم

بسم الله الرحمن الرحیم

چون علیحضرت خورشید رایت قدس بجایون پادشاه
اعظم و شاهنشاه بالاستقلال کل ممالک ایران و علیحضرت
پادشاه پروس چه از جانب خود و سایر ممالک مستعده
که جزو دایره مکرک مالیات علیحضرت مشارالیه هستند
از جمله دوشه بزرگ لوکسا مبورک ممالک دوشه بزرگ
مکلا مبورک و سوسیتانند و سوانبرک لایت بکینلاد
بزرگ و لانبورک و شهای اند دولت و سکوواتن و انبات

ایرین

بزرگ و ممالک و الاک و پرمونت مملکت است با ملکا
بزرگ و نیم لاندکراوی مسیح چه از جانب سایر اجزای مسیحیت

کرکی و تجارتی جرمانیا مستی به ضولفین از جمله سلطنت با و
از سلطنت ساکس سلطنت تا نور و سلطنت و رتبرک و دوشه
بزرگ با و مملکت مسیح دوشه بزرگ مسیح چه برای خود چه
برای میلار یا مبورک لاندکراوی مسیح و ممالک که جزو دوشه
کرکی و تجارتی تورنج از جمله دوشه بزرگ ساکس و دوشه
ساکس میخین و ساکس اتان بوزک و ساکس کوبورک و کونا
ممالک شوارسبورک و دودستاد و شوارسبورک
سوندرشانس و سلس اول و سلس دوم و دوشه بزرگ

دوشه اولانورک و شنه ناسو و شه آراد فرخورت
علی السویه اراده و تمتی صادقانه دارند که روابط
فیمین ایران و ممالک مذکوره برقرار و بواسطه عمد و
و تجارتی که بالسویه نافع و سودمند است بعد از صلح
مودت و اتحاد جانین است حکم سازند لهذا برای تعهد
ایران را علیحضرت شاهنشاه کل ممالک ایران صاحبالتما
مقرت الخاقان فرخ خان امین الملک سفیر کبیر دولت علییه
ایران صاحب تصویرهایون و جمایل آنگاه که مکمل با این
و غیره و غیره را داد علیحضرت پادشاه پروس سیور
ما کسی بی آن فرد یک شل فرانسوا کونت و بانسلا

دیلا نورک

و بلا نورک شوانستن شیر مخصوص و دو در شمار و این
خود صاحب نشان بختاب سرخ پروس از مرسته و
بارک بلوط صاحب نشان افشاره پهلوان از مرسته
و غیره و غیره و غیره را و کلامی مختار خود تعیین کردند
بعد از آنکه در پاریس جمع شدند و اختیارات نامهای خود را
ساده کردند و موافق یکدیگر رسمیدند و اصول است
برقرار نمودند **فصل اول** بعد از یوم فیما بین
علیه ایران و رعایای آن دولت و دولت پروس
ممالک ضولترین رعایای آن ممالک و دست صادق
و اتحاد محکم برقرار خواهد بود **فصل دوم** سفری

ووزرای تخت رو سایر مامورین دیو ماتیگ که یک
از اجزای متعده نخواهند بود بار یکدیگر مامور و مقیم
همان قمار و سلوکی که در حق بنمای کبار و وزرای مختار
دولت کله لوداد و اتباع آنها معمول میشود بعضیها
رفشان در حق نفسی کبار و وزرای مختار اجزای متعده
و اتباع ایشان معمول و مجری بهمان استیارات مخطوط
خواهند بود فصل سیم تبعه ممالک متعده از قبیل
و تجار و پیشرو و غیرهم که در ممالک مزبوره سیاحت
یا توقف نمایند با سویه از جانب حکام ولایات و کلانی
ممالک متعده بفرستند حمایت قاونیه بهره مند خواهند

در هر حال

و در هر حال سلوکی که نسبت با اتباع دولت کله لوداد
مظنون میشود در حق ایشان نیز منظور خواهد شد و بالمقتضا
مادون در مخصر خواهند بود که هرگونه امتعه و اقسام
چهارراه دریا و چه از راه خشکی بملکت یکدیگر سپارند و از
همدیگر بربند و بفرود شوند و مباحه و معاوضه نمایند
و در کل ممالک متعده حمل و نقل نمایند و لیکن این
که تجار ممالک متعده که اقدام تجارت داخل نمایند
مطیع قوانین انگلی خواهند بود که محل تجارت مزبوره باشد
فصل چهارم هرگونه امتعه و اقسام که اتباع ممالک
متعده بملکت یکدیگر نقل نمایند و یا از مملکت همدیگر برون

بر بند وجه مگر که از تجار و اتباع دولت کمال بود و این
 ورود امتعه و محصولات ایشان بولایات اجزای
 متعده و صین و جرجان و ممالک مزبور مطالبه شود
 از ایشان نیز مطالبه خواهد شد و حق وجه عیبه بهیچ اسم
 و رسم در ایران در ممالک ضولفرین مطالبه نخواهد شد
فصل پنجم در ممالک ایران اگر فیما بین اتباع ممالک
 ضولفرین مرافعه یا مباحثه یا منازعه روی دهد طی کهنکو
 و احباری عدالت آن با تمام بعهده و کسب یا قوسول
 ممالک ضولفرین است اگر متوقف در محل و مکان آنجا
 و مباحثه و منازعه بوده باشد و الا در ممالک که اقرب

مکان

مکان مزبوره است خواهد بود و کسب یا قوسول مزبور
 طی این گفتگوار بر وفق امین مستداوله در مملکت خود
 خواهد کرد هر گاه مرافعه یا مباحثه یا منازعه در مملکت
 ایران فیما بین تبعه دولت علیه و اتباع ممالک ضولفرین
 حادث گردد در محلی که کسب یا قوسول ممالک ضولفرین
 مقیم باشد مقالات تداعیم و تحقیق دقیق احباری
 حکم بعد از انصاف در محله دولت علیه ایران که محل عادی
 طی ایکنونه امور است با حضور احدی از استبان کسب یا قوسول
 ممالک ضولفرین خواهد شد هر گاه مرافعه یا مباحثه یا منازعه
 در مملکت ایران فیما بین اتباع ممالک ضولفرین و تبعه سیاه

و در خارجه واقع شود تحقیق احسنی حکم آن بعد از و کلا
 یا قوت نسو لهای طریقی خواهد بود که کفایت کویا و منافع
 فیما بین تبعه دولت علیه ایران و اتباع ممالک ضولفرین
 و تبعه سایر د و خارجه در مملکت پس و سایر ممالک ضولفرین
 اتفاق قدس را انجام و اتمام آن بجوی خواهد بود
 که با اتباع دول کاطله لودا در ممالک مزبور معمول
 میشود تبعه دولت علیه ایران در ممالک ضولفرین یا تبعه
 ممالک ضولفرین در مملکت ایران اگر متمم بحرام کرده
 بنحیکه در ممالک مزبوره با اتباع دول کاطله لودا در قضا
 میشود با ایشان غیر معمول و مرتب و قطع و فصل خواهد

فصل ششم

فصل ششم هرگاه احدی از اتباع ممالک متبعه
 در ممالک مزبور وفات یابد در صورتیکه میت را اقوام
 یا شریک باشد ترک او با تمام تسلیم ایشان خواهد شد
 صورتیکه شخصیت را قوم و شریکی نباشد تر و کات
 امانه بویکل یا قوت لودا دولت بقوه میت تسلیم شود تا شاید
 بر وفق قوانین متداوله در مملکت خود چنانکه شاید و باید در آن
 معمول دارد فصل هفتم ممالک متبعه ایران
 و ضولفرین بجهت حمایت اتباع و تقویت امور تجارت
 و فراهم نمودن اسباب حصول معاشرت دوستانه
 و عادلانه فیما بین تبعه جانین چنین اختیار نمودند که تسهیل

قونسول در ممالک یکدیگر تعیین نمایند قونسولهای ایران
در ممالک ضولفرین مقیم خواهند بود در هر جا سیکه از دولت
خارج قونسول باشد قونسولهای ممالک ضولفرین در آنجا
طهران و دار استلطبه نیز در بندر بوشهر قاسمیت خواهند داشت
این قونسولهای ممالک متعصبه با تسویه در محل تسویه مسکو
ممالک مزبوره از اعزازات و امتیازات و معافیتها و
دول کامله الوداد در ممالک مزبوره محفوظند بیه باب
خواهند کرد و ما مورین دیپلوماتیک قونسولهای ممالک
ضولفرین عایای دولت ایران را نه در ظاهر فرستند و نه
حمایت نخواهند کرد ما مورین دیپلوماتیک قونسولهای

ایران رعایای دولت پرتغال و سایر ممالک ضولفرین
نه در ظاهر و نه در خیمه حمایت نخواهند کرد قونسولهای ممالک
متعصبه که در ممالک سیدیکر مشغول تجارت شوند مطیع خواهند
بود بمان قوانین روسی که سایر رعایای دولت متبوعه ایشان
که مشغول تجارت مزبوره میباشند مطیع هستند
فصل هشتم این عهدنامه دوستی و تجارتی که بملاحظه
حال صداقت و دوستی و اعتماد فیما بین ایران و ممالک
ضولفرین انعقاد یافته چون بعد تعالی از تاریخ روز امضا
آن تا هشت سال بصدق و راستی معنی محفوظ خواهد بود
و نیز برقرار خواهد ماند تا دوازده ماه بعد از آنکه یکی از

اجزای متعده بجانب دیگریت خود را در عدم تقابلی آن
 عهد نامه اظهار مدارد هر یک از اجزای متعده حق
 خواهد داشت که بعد از هشت سال یا در تر این عهد نامه
 موقوف بدارد و نیزه فیما بین اجزای متعده مقرر است
 که این عهد نامه و جمیع قرارداد های آن بکلی متروک
 و بی اعتبار خواهد بود و دوازده ماه بعد از وصول
 اعلام نامه موقوفی آن فصل پنجم این عهد نامه
 حاضر تصدیق خواهد شد و تصدیق نامه های آن در
 مدت دوازده یا زودتر هر سه گاه میسر شود در پاریس
 یا در اسلامبول مبادله خواهد شد تا آنکه کلامی مختار

جانین این عهد نامه را بخط و مهر خود مرقوم و مختم
 نمودند در پاریس در چهار نسخه دو نسخه
 فارسی و دو نسخه دیگر بزبان فرانسه
 در دویم ششمه و بقعه احترام
 برابر و دولت و بشا و پسر
 حرمی و در وقت شهر زون
 هزار و بیست و صد و پنجاه
 هفتصد و سی و هفت
 تحریر یافت

ممد خط و مهر کسر پسر ممد خط و مهر فرج حاج میر کسر پسر
 صورت عهد نامه دولت قوشو کتیب این
 و امریک شمالی که در اسلامبول منعقد گردید

بسم الله الرحمن الرحيم

بعون نیر و متعال پادشاه بالاستقلال اعظم و شریک
بالاستحقاق کرم زین افزای سیر خلافت و تاجدار
وزینت بخشای اریکه سلطنت و شهبازی محیی آثار عدل
و انصاف حاجی علایم جور و اعتساف دور تاج تخت
دارای فروخت شکوه بخشای بهم و مکن ملاد اسلام
و المسیحین عدالت کتر خدیو رعیت پرور افشار ملوک
کیان مالک بالارث کل ممالک ایران موافق این مبارک
سطور بر کس تواند و تعلق داشت باشد معلوم مینمایم که در
پانزدهم شهر ربیع الثانی پده اسفند در اسلامبول فیما

بسم الله الرحمن الرحيم

اعلیحضرت ملوکانه ما و رئیس ممالک مجتمعه امریکائی
موافق اختیار ما مهائیکه از طرفین داده شده بود
یعنی از جانب باجنا محمد و نجف رضیاب امین الملک
فتح خان ایلیچی کبر دولت علیه ایران صاحب نشان تمل
بها یون حاصل مخصوص آن حامل که مکمل مالک سر و غیره
و غیره و غیره و از جانب رئیس ممالک مجتمعه امریک
شمالی بکارول اسپنس وزیر ممالک مجتمعه مذکوره مقیم در با
دولت عثمانی عهد دوستی و تجارت قرار داد و منعقد
شده است که مشتمل است بر فصول آتیه و کلمه بکلمه از اینقرار است

چون اعلی حضرت کیوان رفت خورشید را سیت فلک
کردون جنت خرد اعظم خدیو انجم چشم شمشیر جا
دارا بستانگاه وارث تاج و تخت کیان پادشاه
اعظم بالاست قلال کل ممالک ایران زمین ممالک مجتبه
امریک شمالی هر دو علی السویه است و اراده صادقاته
که روابط دوستی فیما بین ولتین برقرار بود بواسطه عهد
و تجارتی که بالسویتیاغ و سودمند تبعه دولتین فی بینا خواهد
بود مودت و اتحاد جانپن راستی هم سازند لهذا بر این تقیم
این کار اعلی حضرت شاهنشاه کل ممالک ایران جناب حضرت
نصاب امین الملک فتح خان ایلچی کبیر دولت علیه ایران

صاحب نشان شمال همایون در حایل مخصوص آن حال
که مکمل بالاس و غیره و غیره را و زمین ممالک
مجمعه امریک شمالی کارول اسپنس و زیر ممالک مجتبه
مقیم در بار دولت عثمانی را و کلامی مختار خود تعیین کردند
و ایشان بعد از آنکه اختیار نامهای خود را مبادی کردند
و موافق قاعده و شایسته دیند فصول است برقرار کردند
فصل اول بعد الیوم فیما بین دولت علیه ایران
و رعایای آن دولت و دولت و رعایای ممالک مجتبه
شمالی دوستی صادق و اتحاد محکم برقرار خواهد بود
فصل دوم نیم سزای کبار و مامورین دیپلوماتیک

که هر یک از دولتین معاهدتین خواهند بود با یکدیگر
ماور و مقیم زنده همان رفتار و سلوکی که در حق سنی
کبار و مامورین دیپلماتیک دولت محابه و اتباع آنها
میشود و عینا همان رفتار در حق سنی کبار و مامورین
دیپلماتیک دولتین معاهدتین و اتباع ایشان معمول می
و همان امتیازات محفوظ خواهند بود فصل سیم
دولتین معاهدتین از قسسیا جان تجارت و
و غیر هم که در مملکتین مجرب و مستقیم یا توقف نمایند
بالسویه از جانب حکام ولایات و کلامی سفرین نیست
و حمایت قدرانده بره من خواهند کرد و در هر حال

سلوکی که نسبت با اتباع دول کاطه اول و منظور شود در حق
ایشان نیز منظور خواهد شد و بالعنا وضه مذکور خصصه
که هر گونه امتعه و اقسام محصولات چه از راه دریا و چه از راه
خشکی مملکت یکدیگر میاورند و از مملکت یکدیگر ببرد و بفرستند
و مباحه و معاوضه نمایند و هر بلدی از بلاد مملکتین خواهند
حل و نقل نمایند و لیکن این مقررات است که تجارت فرین که اقدام
تجارت داخله مملکتین نمایند در خصوص تجارت فر بوره مطیع
قوانین مملکتی که محل تجارت فر بوره باشد خواهند بود و در صورتیکه
یکی از دولتین معاهدتین با تجارت داخله امتیازات نماید
بر عایای سایر دول بدو همان امتیازات نیز داده خواهد شد

بر عیای هر یک از این دو دولت که در ممالک دیگری
 مشغول تجارت داخل باشند فصل چهارم
 هر گویا منته و اقله که اتباع دولتین است میان این دو مملکت
 یکدیگر نقل نمایند و یا از مملکت همایک بیرون برند وجه هر کی
 که از تجارت و اتباع دولت کامله الودادین در رود است و منته و منته
 ایشان بولایات دولتین و چون سر و ج از مملکتین مطالبه شود
 از ایشان نیز مطالبه خواهد شد و حق وجه علیحدگی هیچ آ
 در دست مطالبه نخواهد شد فصل پنجم در ممالک محروسه
 ایران هر گاه مرفعه یا مباحثه فیما بین تجدد دولت علیه ایران
 و اتباع دولت ممالک مجتمعه امریک شمالی حادث شود در

در کتب و کتب

و کس یا قونسول دولت مجتمعه امریک مقیم باشد مقالات
 متداعین و تحقیق بدقیق و اجسای حکم بعد از انصاف
 در محله دولت علیه ایران که محل عادی و طبی اینست و امور است
 با حضور احدی از نوابان و کس یا قونسول دولت مجتمعه
 امریک خواهد شد در ممالک محروسه ایران که فیما بین اتباع
 دولت ممالک مجتمعه امریک مرفعه یا منازعه رومی بدین مملکت
 و اجسای عدالت آن با تمام بعبده و کس یا قونسول
 دولت ممالک مجتمعه امریک است اگر متوقف در محل امر مرفعه
 و مباحثه و منازعه بوده باشند و الا در مملکتی که طرف
 بجز مرفعه است خواهد بود و کس یا قونسول مرفعه را

کسکو را بروقی قاین متداوله در ممالک مجتمعه خواهد کرد هرگاه
 مراضه یا مباحثه یا منازعه در ممالک ایران فاین است
 دولت ممالک مجتمعه تبعه ساید و خارجه واقع شود و همچنین
 حکم آن بعبده و کلایا و نولهای سرفین خواهد بود که لک
 کسکو با منازعاتیکه فیما بین دولت علیه ایران است
 ممالک مجتمعه اتفاق افتد را انجام و اتمام آن بخوبی
 خواهد بود که با استماع دول کامله لوداد در ممالک مزبور
 معمول مرتب شود تبعه دولت علیه ایران در ممالک
 مجتمعه با استماع دولت ممالک امریک شمالی در ممالک ایران
 اگر متمم کنایان کسره کرده بنحیکه در مملکتین مزبورین با استماع

دول کامله

دول کامله لوداد در قاریتو با ایشان نیز معمول است
 و قطع و فصل خواهد شد فصل ششم هرگاه احدی از
 اتباع دولتین استیمن در مملکتین دستین وفات یابد
 در صورتیکه میت را اقوام یا شجره کاشد ترکه او با تمام میت
 ایشان خواهد شد و در صورتیکه میت را قوم و شجره
 ترکه او و امانه بویک یا نول دولت تبوعیت استیمن
 تا مشارالیه بروقی قاین متداوله در مملکت خود چنانکه شاید
 در این باب معمول دارد فصل هفتم دولتین استیمن
 بجهت حمایت اتباع خود و تقویت امور تجارت و سفره لوداد
 اسباب حصول معاشرت و ستانه و عادلانه چنان

تبعه جانسپین اختیار نمودند که حق است با شنید که یک
ما مورد سیلو ماتیگ در پای تخت دولتین هم سازند و
طرفین سه نفر قونسول برقرار نمایند قونسولهای دولت علیه
ایران در شهرهای اشکنکون نیو بورک بنواره انشوف
خواهند داشت قونسولهای دولت لک جمعیه در دارالخ
طهران و بندر ابوشهر و دارالسلطنه نیز توقف خواهند
این قونسولهای دولت معاهدین بسوییه در محل متوقفه مسکو
مملکتین مستین از اعزازات و امتیازات معافاتی
قونسولهای دول کامله لودا در ممالک جانسپین خطبیره
خواهند کرد و ما مورد سیلو ماتیگ قونسولهای ممالک جمعیه

ایرانی

امریکای عالی دولت علیه ایران را نه آشکارانه در خط
و نه در خفیة حمایت خواهند کرد و از این اصول که برضای فرین
مقرر شده اصحاب تجاوری را جانی نخواهند داشت و نیز مقررات
که اگر قونسولهای مزبوره مشغول تجارت شوند ایشان بی
خواهند بود بهمان قوانین رسمی که سایر اشخاص رعایای
دولت متبوعه ایشان که در همان محل تجارت میکنند مطیع هستند
و چنین فیما بین دولتین معاهدین مقرر است که عدد لوکرهای
ما مورد سیلو ماتیگ قونسولهای دولت ممالک جمعیه
شمالی بیشتر از آن نخواهد بود که موجب عجز نامه برای مایه
روس در ممالک ایران معین شده است فصل ششم

این عهدنامه دوستی و تجارتی که بمطابق کمال تصدق
 و دوستی و اعتماد فیما بین دولتین ایران و ممالک مجتبعه
 منعقد شده است از تاریخ مبادله مضامیناجات هر یک
 تا ده سال برقرار خواهد بود و اگر پیش از انقضای هر یک
 مذکور هیچکدام ازین دو دولت بوجوب اعلام رسمی صلح خود
 در قطع و توقیف اجزای این عهدنامه بدولت دیگر اظهار
 نداشتند عهدنامه مزبور تا یکسال دیگر علاوه بر وعده مذکور برقرار
 خواهد بود و همچنین تا دوازده ماه بعد از نوشتن این اعلام
 هر وقتیکه اعلام مزبور ظهور نماید دو کلامی مختار در وقت
 معاهدتین تسهیل نماید که مضامیناجات دولت متبوعه خود را

در اسامبول

در اسامبول در مدت شاه یا کنگره که امتداد و برگرداند
 نماید و کلامی مختار دولت معاهدتین این عهدنامه مبارکه خواهد
 بخط و محض خود مرقوم و مختوم نمودند این عهدنامه مبارکه
 در دو نسخه بزبان فارسی و انگلیسی تاریخ یکبار در دو وقت
 هجری فی یازدهم شهر ربیع الثانی مطابق یکبار در وقت
 ششصد و سی و دو در اسامبول مرقوم گردید و کاتب
 اعلی حضرت پادشاهی بعد از ملاحظه کمالی در عهدنامه دوستی و
 مسطوره فوق را امضی و تصدیق و اشتیاقیکه موافق این
 سطور مینویسد قبول و ممضی و تصدیق مینماید در کل مضامین
 آن و قبول ملوکانه ما را برای خودمان و اخلاف ما را عیده

که آنچه در این عهدنامه قرار داده شده از جانب با مخالف

معمول مجری خواهد شد از برای اعتبار

آن با این تصدیق نامه را بدست خط خودمان

مزن نموده و حکم کرده ام که هر دو

تو دو مان مهور و دست ترسیم

ماه جمادی الاولی سال ۱۰۰۰

هجری سال ۱۰۰۰

سلطنت ما

مصدق تصدیق صده عظم

مصدق تصدیق صده عظم

الولایت نامه المکلف لغضایه امیرش حاج

صدر اعظم علم عماد الدوله بزرگوار

صورت عهدنامه دولت پهلوی ایران
و یونان که در اسلامبول منعقد گردید

بسم الله الرحمن الرحیم

چون اعلیحضرت خورشید ریات اقدس بن شاهان شاهان عظیم

و پادشاه مالایستقلال کل ممالک ایران اعلیحضرت

اول پادشاه یونان ملک افخم جوانه در برده و علی السویه را

و تمسای صافانه دارند که روابط دوستی فیما بین ولتین

و بواسطه انعقاد یک عهدنامه دوستی و تجارتی و سفیریه

نافع و سودمند تبعه ولتین مقتصدین باشد مودت و اتحاد

جانبین است حکم سازند لهذا برای تقدیم این کار اعلیحضرت

شاه شاه کل ممالک ایران جناب خاندان نصیرت انجلیان

حاجی میرزا حسین خان ایلچی مخصوص و وزیر مختار خود ما مورد با

دولت عثمانی صاحب نشان شیر و خورشید از درجه
 اول با جمیل سبز و نشان اول سرسبکی و سرپی با جمیل
 مخصوص آنها و صاحب نشان درجه اول مجیدیه و صاحب
 نشان درجه اول سکک شمشیر و نور و سر و صاحب نشان
 درجه اول لیو پولد و صاحب نشان سنت انا از درجه دوم
 مکتل بالاس و دارای کمر صغ و غیره و غیره را
 و اعلی حضرت پادشاه یونان جناب سیور مارک نیزی ای
 مخصوص و وزیر مختار خود مامور در بار دولت عثمانی صاحب نشان
 سنت سو را از درجه پنجم و غیره و غیره را و کلامی
 خود تعیین کند و ایشان بعد از آنکه در اسلامبول جمع شدند

نهری

نامهای خود را مبد و لکر کند و موافق تکب رسمی دیدند
 فصول آتیه را برت را نمودند **فصل اول** من بعد
 فیما بین دولت علیه ایران و رعایای آن دولت و دولت پسته
 یونان و رعایای آن دولت و دستی صادق و اتحاد محکم فرما
 خواهد بود **فصل دوم** ویم سفر و مامورین سیلوماتیک
 دولتین تعیین معاهدتین بدربار یکدیگر مامور و مقرر سانه
 در مکتب سنت ایشان اتباع سفارت ایشان همان برای
 و رفتار خواهد شد که در حق سفر او سایر مامورین سیلوماتیک
 دولت کلامه لودا و شود و در هر باب از همان تشریفات
 و معافات و امتیازات بهر دو خواهد بود **فصل سوم**

تبعه و ولایت مصلحت بدین معنی بعد از آن خواهد بود
که بازادی تمام در ممالک طرفین نمایند و از خاک
همدیگر ممالک همجواری بکنند بی آنکه کارگردان ولایتی باشد
بلکه آن وقت را خواهند کرد که ایشانرا از هر نوع مرارت
محموظ بدارند و همیشه رعایت شخصی ایشان موافقت نمایند و در
ایشان بقتدر امکان اظهار رعایت کنند که در مدینه
و سیاحت همچو بعضی تقدیمی ایشان آرد نباید و بجهت
حصول انتمقصود مذکور عبور فرمایند در بسیار حاجات باشند
اعطا خواهد شد فضل چرام رعایای دولتین
علتین از صنوف تجار و مشهوران و سیاحان که برای مصالح

خود ممالک جانین بر بندارین در خول تا وقت شریف است
باشان بمان رعایت پذیرائی در قار خواهد شد که نسبت
بر رعایای دول کامله لودا میشود و بر این تبعه دولتین
علتین معاهدتین با ذون خواهند بود و چاره شکی و
از راه دریا با آزادی تمام امتعه ممالک یکدیگر سپا و رند و آواز
همدیگر بسند و در ولایات طرفین حمل نقل نمایند و در تمام
وسعت ممالک دولتین موافق اعدا و قوانین جاریه ولایات
طرفین تجارت میخانهها و انبارها و دکا که بجهت امور خود
اجاره کنند و از ایشان هیچ رسم و بهانه مالیات مطالبه
نخواهد شد مگر آنچه که از رعایای دول کامله لودا و مطالبه شود

و این مقرر است که هر اختصاص و امتیازیکه دولتین عظیمین
معاهدتین بیکدولت ثالث بدهند همان اختصاص و امتیاز
نیز عایمی دولتین اعطا خواهد شد یعنی از اختصاصات
و امتیازاتیکه از دولتین معاهدتین بدولت ثالثی سایر عظیمین
تخصیص عوضی در مقابل داده باشد و این نیز مقرر است که
هر یک از دولتین معاهدتین با وجود دادن عوضی با
مستحق است همان امتیاز خواهد بود مشروط بر آنکه آن عوض
بالمساویه قابل رضا و موجب قبول طرف دیگر باشد رعایت
دولتین عظیمین معاهدتین که در مملکتین می باشد تجارت داخله
در باب تجارت فرورده مطیع قوانین خواهد بود که محض تجارت فرورده است

صاحبمنصبان مامورین یا رعایای دولت عظیمه ایران بعین
داخل حاکمانا و انبارها و دکا کین بحکم عیثت یونان نخواهند شد
در صورت لزوم باید در هر جاییکه مامور و سیلو یا تاک یا قوسول
یونان باشد پیش از وقت اجازت کنند که مشارالیه نیز از طرف
کمال عجله را در موافقت خواست کارکنان و لایحه خواهند کرد
و هیچ شخص خارجی جایز نخواهد بود مگر در حضور نایب آنکه مامور
یا قوسول مشارالیه تعیین کند و ده باشد در جاییکه مامور یا
یونان باشد در انبیا نسبت تبعه دولت مشارالیه همان
رفقار خواهد شد که نسبت عایمی دول کاتله الوداد میشود
در جاییکه از دولت مشارالیه مامور یا قوسول نیست فصل ششم

رعایای دولت پسته یونان که بمالک محروسه ایران
امتعه برید یا از ممالک فریوره صلح نمائید در باب
حقوق کرک نسبت با ایشان همان شا خواهد شد که نسبت
بر رعایای دول کلمه لودا و عیسوی میشود و همچنین رعایای
علیه ایران که بمالک یونان امتعه برید و یا از ممالک فریوره
صلح نمائید در باب حقوق کرک مالیات نسبت با ایشان
همان شا خواهد شد که نسبت بر رعایای دول کلمه لودا میشود
فصل ششم کشتیهای تجاری که به بنادر مملکت میروند
شده اقامت خواهند کرد چه خالی چه مملو از امتعه تجارت
دولت با وقت خروج بهره مند از جمیع مراعات و ایستادگی
خواهند شد

و مجبور با دایه چه مالک دیگر یا مشن از آنچه از کشتیهای دولتی
کامله لودا و مطالب میشود و نخواهد شد هر گونه امتعه و محمولات
بدون تعیین محل خروج و دخول آنها که بواسطه کشتیهای
دولتین معاهدتین حمل و نقل خواهد شد و چه کرکی که از کشتیهای دولتی
کامله لودا و عیسوی چه در صحن وصول امتعه و محمولات بمالک
چنانچه چه در صحن خروج مطالب میشود از ایشان نیز مطالبه
خواهد شد **فصل هفتم** هرگاه کشتیهای دولت علیه ایران
یا دولت پسته یونان در بن در و سواحل ممالک حریفین
غرق شوند معاونت لازمه که بکشتیهای سایر دول کلمه لودا
داده میشود بعین بنایر آنها داده خواهد شد **فصل هشتم**

بجست حمایت تجار و تجارستان در تهنیت و تسهیل مراد است
و عادلانه فیما بین رعایای طبرستان و قلمروهای مجاورت
خود این حق را اختیار میکنند که هر یک سه نفر قنصل تعیین
قنصلهای دولت علیه ایران در آنجا بفرستند و در یکی از آنها
دیگری که بعد معین شود اقامت خواهند کرد و قنصلهای
دولت پهنه یونان در دارالخلافه طبرستان در درازا
تبریز و در یکی از بلاد خلیج فارس که بعد باید معین شود اقامت
خواهند کرد و قنصلهای مملکتین چرخسا و چهرای حبسرای
ماموریت و چهرای خانه خود و چهرای مامورین خدمت ایشان
بهره یاب خواهند بود از همان احترامات و امتیازات که در حق

قنصلهای هر یک مامورین تجارتی دولت کاتبه لودادری
و معمول میشود در حالت ظهور اعتدال و ایام بدست
استدعای قنصلها بجهت حفظ و حراست خانه قنصلگری
لازمه است خط را با ایشان بنده مامورین سیلو مایک و قنصل
یونان بناید که نه در خیمه و نه در ظاهر هیچکس از تبعه دولت
ایران را که در خدمت ایشان است یا قنصل جنرال یا قنصل
و وکلای قنصل دولت یونان باشد حمایت کنند و اینست
که اگر یک قنصل یا یک قنصل یا مامور قنصل دولت
بهنه یونان در ممالک محدود شده ایران مشغول تجارت شود یا
تجارت خود مطیع خواهد بود همان قوانین روسیه که در حق

رعایای دولت بقوه و جارست سزا و قتل و لهای زمین
علتین معادترین ارضیات خود هر ترجم و هر خدمت
و ملازم را که مناسب داند نگاه خواهند داشت بدین
تبعیت آنها هرگاه اتفاقا یکی یا اکثری از آن اشخاص که در خدمت
مشاریتند مرتکب جرائمی گشته باشند سفره پویه
در خدمت و او را در باید که بجزای آن کارگردان
او را از خدمت و آنجا برنج نماید در صورتیکه مامور و ملازم
از تبعه دولت باشد فصل هفتم در مباحثات
و منازعات در ممالک محروسه ایران فیما بین رعایای یونان
فیما بین یونان رعایای خارجه واقع شود یا در ممالک یونان

فیما بین رعایای ایران فیما بین رعایای یونان رعایای خارجه
واقع شود قطع و فصل آن موافق قواعد و رسوم کلی
جانبین در حق رعایای دوله اوله و دومه و معمول است
خواهد شد مباحثات و منازعات در ممالک محروسه
ایران فیما بین رعایای ایران رعایای یونان واقع شود در ممالک
ایران خواهد شد ولی قطع و فصل حکم مباحثات و دعاوی
جاری خواهد بود مگر در حضور مامورین سلطنتی یا قنصل یونان
یا ایالتی و در صورتیکه ترجم یونان در حال موفق
همان قرار و سلوکی که در حق سیر دوله اوله و دومه معمول است
در باب جرائم کبیره هرگاه رعایای دولت یونان در ممالک

مخبر و شاه ایران یار عایمی دولت علیه ایران در مملکت یونان
شتم بجایان پسر کرده بجهت در ممالک جانبین اوقی قواعده
معموله در حق سیر عایمی و لکاتله لوداد در این باب رفا
میشود با ایشان نیز معلوم مرتب خواهد هرگاه احدی برای
دولتین در مملکتین مجتهد و ستین وفات یابد تر و کات و انما
بالتام بولس یا قونسول دولت تبه و ست تسلیم خواهد شد تا
موافق قوانین است و اوله در مملکتین و چنانکه شایده و باید در
معمول ارد فضل و هم هرگاه فیما بین یکی از دولتین
معاهدتین و یکد دولت دیگر جنگ واقع شود محض اسباب
بهم نوع خلل و ضرر و تغییر سیری بر اوده حسنه و بدوستی صداقت

که باید االی لاد فیما بین دولتین است این یونان و ایران
باشد خواهد رسید فضل یازدهم این عهدنامه
دوستی و تجارتی که بعد از خط کمال صداقت و دوستی اعتماد
فیما بین دولتین مجتهد و ستین این یونان منعقد شده است
یعنی الله تعالی از تاریخ روز مبادا امضا مناجات
تا دوازده سال از جانبین صحتی و راستی می و محفوظ
خواهد بود و اما اگر کسالی شش از انقضای عهد معتبره هیچک از
دولتین میل رخ در اوقی قواعده اجرائی این عهدنامه نماید
دیگر اعلام نموده باشد عهدنامه حاضره برقرار خواهد بود تا
یکسال بعد از اظهار چنان اعلام هر وقتیکه اعلام فرموده شود

و کلاهی مختار و ولایت معاهدتین تعیین میکنند که امضا نامحبت
پادشاه و پناه خود را در اسلامبول طرف سه ماهه کتبه

اگر مستدور گردد مبادله نمایند کلاهی

مختار و ولایت معاهدتین تعیین میکنند

مبارکه حاضر در آنجا وقت خود

مقوم و مضمون نمودند این عهدنامه

در روز پنجشنبه بیستم ماه فروردین

در تاریخ بیستم اسفند سال

هجری مطابق ماه آبان

۱۲۰۱ عیسوی در

اسلامبول

صورت عهدنامه فیما بین دولت ستمین

ایران و بلجیک که در بروکسل منعقد گردید

مختار و ولایت معاهدتین تعیین میکنند

مختار و ولایت معاهدتین تعیین میکنند

بسم الله الرحمن الرحیم

چون اعلیحضرت خورشید ایت قدس سره بایون پادشاه

اعظم و شاهنشاه افخم سلطان بالاستقلال کل ممالک

ایران و اعلیحضرت له او پوله اول پادشاه بلجیک و خبر و باد

و نامه را مایل شد که از دوستی و اتحاد خود بگویند تا به دست

پشیره و تجارت ممالک خود را پیشتر سابق محرک شوند لهذا

داشتند که عهدنامه منعقد شود و برای تقسیم این کار اعلیحضرت

شاهنشاه کل ممالک ایران جلالتها مقرب الخاقان فتح خان بن

نصیر کبیر دولت علیه ایران صاحب بصیر بایون و جمیل آبی دارامی

مکمل بالاس و غیره و غیره را و اعلیحضرت پادشاه بلجیک و کتبه

مکمل بالاس و غیره و غیره را و اعلیحضرت پادشاه بلجیک و کتبه

شارکین چهاردهم در امور خارجه خود از جنبه های مجلس و کلا
 و دارائی نشان مخصوص خود صاحب نشانهای بزرگ بجای
 آینه و سکه نونیه و سکه تدرام کنسپسیون میلا و سوزا و سکه
 سن پوریس و لازار و صاحب نشان مجیدیه زمره تشریف داران
 بزرگ سکه آینه اطوری عقاب سفید و سکه شماره
 شمالی و سکه زلف و سکه سود و ر و غیره و غیره
 و کلاهی تخارخو و تعیین نمودند و ایشان بعد از آنکه در دولت
 شدند و اختیار را مباحی در اسبابه نمودند و موافق پیش
 دیدند فصول آیه از برتر نمودند **فصل اول**
 فیما بین دولت علیه ایران رعایای آن دولت و دولت سینه

در رعای

در رعایای آن دولت بعد از این نیز دوستی صادق و اتحاد محکم
 برقرار خواهد بود **فصل دوم** در حق سخرای کبار یا مومنان
 دیلو مائیک که هر یک از دولین استین معاینه بدین شرح است
 یکدیگر مامور و مقیم زنده همان قمار و سلوکی که در حق سخرای کبار
 و مامورین دیلو مائیک و اول کلمه لوداد و اتباع آنها میباشند
 بعد از همان قمارینه در حق سخرای کبار و مامورین دیلو مائیک
 دولتین معاینه بدین اتباع ایشان مسئول مجری و همان
 مخطوط خواهد بود **فصل سیم** در تعیین استین معاینه
 از قبیل سیاحان تجارتیه و غیره که در مملکتین است
 یا توقف نمایند تا سویه از جانب حکام ولایات و کلاهی طرفین

بعت و حمایت قارانه بهره مند خواهند کرد و در هر جا
 سلوکی که نسبت با تبع دول کماله لود و منظور شود در حق ایشان
 منظور خواهد شد و با مفاوضه دون مرخصی که هر کس بخواهد
 واقش و محصولات چه از راه و چه از راه حاکمی مملکت یکدیگر بیاورند
 و از مملکت یکدیگر ببرد و بفروشند و مبالغه و معاوضه نمایند
 و بر بدی از بلاد مملکتین خواهند عمل و نقل نمایند و ما دون
 خواهند بود که خانها و انبارها و دکانها بجهت مسکن و امور
 تجاری خود گزینند بی آنکه از جانب کارکنان و قلمرو
 بشود و بجهت رعایای دولت بچگونگی که بخواهند بخرم سیاست
 یا تجارت در ممالک ایران بفرمایند لازم حکام و ضلعین و دیگر

که بود

که موجب رفع موانع و مایه تقویت و حمایت باشد ایشان را
 خواهد شد و لیکن این مقرر است که تجار طرفین وقت عدم تجارت
 داخل مملکتین نباید مطیع قوانین ملکی که مختص تجار بیرون است
 خواهند بود فصل چهارم کشتیهای تجاری طرفین
 استغ و اقس که اتباع دولتین معاهدین مملکت یکدیگر کشتی نمایند
 و یا از مملکت یکدیگر بیرون بفرستند و هر کس که از کشتیهای تجاری
 و اتباع دول کماله لود ادعیه و رود متغیر محصولات ایشان
 بولایات دولتین و جرح سروج از مملکتین مطالبه شود از ایشان
 مطالبه خواهد شد و حق وجه علیحده هیچ اسم در دولتین علیتین
 مطالبه نخواهد شد فصل پنجم در ممالک محروسه ایران

اگر فیما بین اتباع و دولت بیچک مرافعه یا مباحیه یا منازعه بود
 و هر طری که گفتگو واجب است آن با تمام بعبده وکیل یا قوی
 دولت بیچک خواهد بود اگر متوقف در محل و مکان آن بیچک
 و مباحیه منازعه بوده باشد و الا در مملکتی که اقرب بکابل
 خواهد بود وکیل یا قوی منور طری گفتگو را بر وفق اینست
 در مملکت بیچک خواهد کرد هر گاه مباحیه یا منازعه فیما
 تبعه دولت بیچک و اتباع دولت علیه در مملکت ایران
 گردد در مملکت وکیل یا قوی منور و دولت بیچک مقرب باشد مثلاً
 بدین معنی و تحقیق و احکامی حکم بعد از انصاف در مملکت
 علیه ایران که محل عادی میگویند موارست با حضور احدی از اتباع

دولت

وکیل یا قوی منور و دولت منور خواهد بود هر گاه مباحیه یا منازعه
 یا منازعه در مملکت ایران فیما بین اتباع بیچک و تبعه سازد
 واقع شود تحقیق و احکامی حکم آن بعبده وکلایا قوی منور
 طرفین خواهد بود که نکند گفتگو و منازعه تا رسیدن تبعه دولت
 ایران و اتباع دولت بیچک و تبعه بیچک در مملکت بیچک
 اتفاق افتد و تمام آن منجری خواهد بود که مباحیه یا منازعه
 کامله بود در مملکت منور معمول مرتب شود تبعه دولت علیه
 ایران در مملکت بیچک و اتباع دولت بیچک در مملکت ایران
 مرتب بخان کهنه کرد و بیچک در مملکت منور مرتب با اتباع
 کامله بود و در رفتار شود با ایشان منور مرتب قطع و فصل

خواهد شد **فصل ششم** در صورت وفات یکی از
 رعایای دولتین در ممالک طرفین در باب گزینش پسران
 معمول خواهد بود که نسبت به رعایای دولت لوداد و طرفین
فصل هفتم در تعیین معاهدتین بجهت تسامح و تقویت
 امور تجارت و فراهم نمودن اسباب معاشرت دولتین
 و عادلانه فیما بین جانسپان اختیار نمودند که از طرفین
 قونول و تبرک و قونولهای دولت ایران در دارالسلطه
 بروکل و آن برس و لیس قیامت خواهند داشت و قونول
 دولت بلیک در دارالخلافه طبرستان دارالسلطه تهرزند
 مقیم خواهند بود و قونولهای دولتین معاهدتین با سویی

توقف

متوقفه و مملکتین از اعزازات و امتیازات و معافاتی که
 قونولهای دولت لوداد در ممالک جانسپان مخطوطه برده است
 خواهند کرد و مامورهای دیپلماتیک قونولهای دولت
 ایران رعایای بلیک را نه در ظاهر و نه در خیمه حمایت نخواهند کرد
 مامورین دیپلماتیک قونولهای بلیک رعایای دولتین
 نه در ظاهر و نه در خیمه حمایت نخواهند کرد قونولهای دولتین
 که در ممالک طرفین مشغول تجارت شوند مطمع خواهند بود و همان
 قوانین روسیه که سایر رعایای دولتین بوسیله ایشان مشغول
 مزبوره پیش از مطمع هستند **فصل هشتم** در صورت ظهور
 جنگ فیما بین یکی از دولتین معاهدتین و یکی دولت دیگر هر چه

خلی خواجه رسید بدستی اتحادی که باید تا ابد بنامین و بسین
 معاهدتین و تبرکات فضل کسب این عهد نامه دوستی
 و تجارتی که بکلیت کمال صداقت و دوستی و اعتماد بین
 دو ملت صحیح و مستقیم و بیچک و منفعت شده بعون الهی
 از تاریخ روز مبادله امضای حاجت طرفین یازده سال از پیش
 بصدق راستی و محضت خواهد بود اما اگر یک سال پیش از
 انقضای این عهد هر یک از دو ملتین میل در ادراک قضا
 و احکامی این عهد نامه رسماً دولت دیگر اعلام نکرده باشد
 عهد نامه حال وقت از خواهد بود و مدت یکسال بعد از تاریخ روز
 اظهار چنان اعلام هر وقت که اعلام فرموده نماید و کلامی مختار
 در این

صورت

معاهدتین تعهد میکنند که امضای حاجت پادشاه و نجاشی خود را
 در ظرف و از ده ماه یازدهم در هر سال گاه هر شش
 در طهران یا در بروکسل یا در اسلامبول مبادله
 نمایند و کلامی مختار و مستقیم بین
 این عهد نامه مبارک حاضر را
 بخط و مهر خود در دو قسم تقسیم نمودند
 در دو نسخه را قلمی
 در روز کمال فرمودند
 در تاریخ ۱۲۷۳ هجری
 در شهر تبریز

صورت عهد نامه دولتین و شوکتین این
 و سوید که در ۱۲۷۳ در مارلس سمت انعقاد
 رسیده از حسن ابراهیم

چون اعلیحضرت خورشید ریاست اقدس پهلوان شاه عظیم
 و پادشاه ممالک استقلال کل ایران اعلیحضرت و
 اول پادشاه سواد و نورد و ملوکوت و اندامان علی
 اراده و تمامی صادقانه دارنده روابط دوستی پیمان
 و بواسطه عهد دوستی تجاری که با سویه نافع و سودمند
 دولتین باشد نمودت و اتحاد جاسمین استحقاق سازند لهذا
 برای تقویت این کار اعلیحضرت شاه ایران جناب عالی
 مقرب بخاقان شرح خان امین الملک سفیر کبیر دولت علییه
 ایران صاحب تصویر پهلوان جمیل ابی دارامی که مکلان با کلاس
 و غیره و غیره را و اعلیحضرت پادشاه سواد و نورد و

لونی

لونی برون نامدرت مردم صاحب خود و ابد مخصوص و در
 مختار خود صاحب نشان بزرگ ستاره قطبی و صاحب
 نشان شایسته و هم نشان سن و لا و نورد و صاحب
 نشان بزرگ شیر زندی و انبوک و غیره و غیره را
 و کلامی مختار خود تعیین نمود و نشان بعباد را نگه دارین
 شدند و اختیار نامه های و را مساله نمودند و موقوف
 رسمی دیدند فصول تدریجی را کرده **فصل اول**
 فیما بین دولت علییه ایران و رعایای آن دولت و دولت سپه
 و نورد و رعایای آن دولت و دوستی صادق و اتحاد محکم قرار
 خواهد بود **فصل دوم** و بیم سفری که روزی مختار که

از دولتین معاهدتین بختی است بدربار یکدیگر یا موروثی است
همان قمار و سلوکی که در حق مندرجی کرد و زراعتی در
کامله لوداد و اتباع آنها معمول شود بعینها همان
در حق مندرجی کرد و زراعتی در دولتین معاهدتین اتباع
معمول و مجری همان امتیازات مخطوطه خواهند بود فصل
تبعه دولتین معاهدتین از قبیل سیاحت و تجارت و پوشه و روغن
که در ملکین سیاحت یا توقف نمایند با تسویه از جانب حکام ایالات
و وکلای طرفین بعزت و حمایت قانده برهه خواهند کرد
و در هر حال سلوکی که نسبت با اتباع دول کامله لوداد منظور شود
ایشان نیز منظور خواهند و بالعناوضه دون مرخص خواهند بود

هرگونه امتعه و اقسام محصولات چه از راه دریا و چه از راه
بملکت یکدیگر یا ورند و از ممالک یکدیگر بریند و نفر و نشند
و مباحه و معاوضه نمایند و هر بلدی را بلاد ملکین خواهند
حق و نقل نمایند و لیکن این مقتر است که تجار طرفین که اقدام
تجارت داخله ملکین نمایند طبع خواهند بود بجهت اینست که
تجارت مزبوره باشد فصل چهارم کشتیهای تجاری
و هرگونه امتعه و اقسام که اتباع دولتین معاهدتین ممالک یکدیگر
نقل نمایند یا از ممالک یکدیگر پسرون برند و جبرکی که تجار
و اتباع دول کامله لوداد و از کشتیهای ایشان چنین رود
و محصولات ایشان بایالات دولتین چنین مرخص خواهند بود

میشود از ایشان بر مطالبه خواهد شد و حق وجه عهده به رسم
در رسم در دو تین معاهدتین مطالبه خواهد شد **فصل پنجم**
معاهدتین بحکمیت اتباع و تقویت امور تجارت و فراموش
اسباب حصول معاشرت و تسانن و عا د لایه فیما بین
چنین است یاروند که در ظرف سه نفر قنصل برقرار کرد
قنصلهای ایران است که کولم و کریستیان و کوما بول
مقیم خواهند بود و قنصلهای سواد و نورو در در اراک
طهران و اراک طبریز و بندر ابوشهرا قاسم خواهند داشت
قنصلهای دو تین معاهدتین با سویه در محل موقوفه سکونتین
اعزازت و امتیازات معافاتی قنصلهای دولتی خواهد بود

در ممالک محروسه جانشین محفوظند بهره یاب خواهند کردید
نامورین پس یلو مایک قنصلهای ایران عایم دولت
سواد و نورو رانه در ظاهر و نه در خیمه حمایت خواهند کرد
دو تین معاهدتین که در مملکتین فرین مشغول تجارت شوند مطیع
بهان قنصلین روسیکه سایر عایم دولت عهده ایشان گشت
تجارت مزبوره پیشند مطیع هستند **فصل ششم**
تجارتی دوستی که بملاحظه کمال صداقت و دوستی و اعتماد
فیما بین دولتین محروسه ایران و سواد و نورو مشغول شده است
بعون الله تعالی از تاریخ روز مبادله امضا ناجات فرین
تا دوازده سال از جانشین صدق و راستی می محفوظ خواهد بود

اما اگر کسکال پیش از انقضای ایام مدینه میسر می آید و در وقت
 سعادتین پیش خود را در وقت اجباری این عهدنامه سبقت
 دیگر اعلام بخرد باشد عهدنامه حال قرار خواهد ماند تا مدت
 یکسال بعد از تاریخ روز انقضای آن اعلام هر وقتیکه اعلام
 فرموده شود نماید و کلیه شرایط و مستثنیات این
 عهدنامه که در مضامین حاجات پادشاه
 درج شده خود را در مدت یکسال از روز
 برکات پیش خود در پاریس در اسلامبول
 سوادیه و کلیه مشایخ و مسیحیان
 این عهدنامه بخاطر وجود و عدم وجود
 نمودند در روز و تاریخ فارسی
 و در تاریخ ۱۲۰۰ و ۱۲۰۱
 سعادتین ایامی است که
 در آن عهدنامه
 ذکر شده است

صورت عهدنامه دولت ستمین ایران
 و هولند که در ۲۶ مه در پاریس منعقد گردید
 بسم الله الرحمن الرحیم
 چون علیحضرت خورشید رایت قدس سلطون پادشاه اعظم
 و شاهنشاه بالاستقلال کل ممالک ایران و اعیانیت
 کویلو مسمی پادشاه هولند امیر و زارتان و دو کبرک کبیله
 و غیره و غیره و غیره هر دو علی السویه راده و مستاصد قاصد
 دارند که روابط دوستی فزاینده و تمسکین قرار و بواسطه عهد دوستی
 و تجارتی که با السویه نافع و سودمند است و تمسکین و تمسکین
 مودت و اتحاد و جانسپین را مستحکم سازند لهذا برای تقدیم حکم

اعلیت شاه کل ممالک ایران جناب جلالت
مقرت انخافان فتح خان امین الملک سفیر کبر دولت علیت
ایران صاحب تصویرهایون و حاصل آبی و کمرنگن با لباس و غیره
و غیره و غیره را و اعلیت پادشاه پهلوی سیورله و نار
تینیت ایلچی مخصوص در شمار خود در بار اعلیت امیر طو
صاحب نشانهای برکشیر لاند و تاج بلوط و کوه کوا
و صاحب منصب برکشیر و غیره و غیره را و کلای
مخار و تعیین نمودن و ایشان بعد از آنکه در پاریس مستقر شدند
نامهای خود را مبادله کردند و موقوفه رسیده و بدین
آیت را برقرار نمودند **فصل اول** بعد از این فیض

ایران رعایای آن دولت و دولت پهنه بودند و رعایای آن
و جزایر و ممالک خاص آن و دستهای و اتحاد حکم و از آنجا
فصل دوم در بیان کبار و وزرای محنت که یک
دو تین معانی اینچنین است در بار یکدیگر مامور و مهمان
رقار و سلوکی که در حقیقت کبار و وزرای محنت در دولت
الوداد و اتباع آنها معمول میشود بعضیها همان قاضی
سفرای کبار و وزرای مختار و دست علیتین پهن و اتباع
معمول و مجری همان قیارات محظوظ خواهند بود **فصل سوم**
بعده دو تین معنی پهن این قبیل است احان و تجارت
و غیره که در مملکتین است یا تو فساند بالویه از حکام

ولایات و کلاهی سر زمین تحت حمایت قدره بره
خواهند کرد و در هر حال سلوکی که نسبت با اتباع دولت
کامله لوداد منظور شود در حق ایشان نیز منظور خواهد شد و با
مادون در خصم که هر گونه امتعه و اقمه و محصولات چه از راه
و چه از راه خشکی بمملکت یکدیگر رسا و رند و از مملکت یکدیگر برون و بفرود
و مبادیه و معاوضه نمایند و هر بلدی از بلاد مملکتین که خواهد
صل و نقل نمایند ولی این مقرر است که تجار طرفین که اقدام تجارت
داخل مملکتین نمایند طبع قوانین این مملکت که تحت تجارت مزبور خواهد بود
فصل چهارم کشتیهای تجاری و هر گونه امتعه و اقمه
که اتباع دولتین معین به مملکتین یکدیگر نقل نمایند و یا از

همدیگر برون بگردند و هر گز که از کشتیهای تجاری و از تجارت
و اتباع دولت کامله لوداد و صیور و رود امتعه و محصولات ایشان
بولايات دولتین و صیور و صیور و صیور از مملکتین مطالبه شود از ایشان
مطالبه خواهد شد و حق وجه علیحدی هیچ اسم در رسم در دولتین
علتین مطالبه نخواهد شد از این جهت نامه حال ششست
آنچه متعلق است با مبادیه و اقمه که در جزایر خارجه برون
در بند شرفی بطوایف آسیای اشرقی و شرفی بحیث نقل
محصولات و امتعه و اقمه و اقمه داده شده یا بعد از این داده شده
و این مقرر است که در این خصوص نسبت به عایامی دولتین
بمانطور رفتار خواهد شد که نسبت به عایامی دولت کامله لوداد

اروپا امریک آسیا غیر آنچه سستی بطایفه است
 در شش شرقی معمول است و بخصوصه رعایای دولت ایران
 حقوق خواهند داشت که رعایای دولت انگلیس و فرانسه و عثمانی
فصل پنجم دولتین علیتین معین بهترین جهت اتباع و تقویت
 امور تجارت فراهم نمودن اسباب حصول معاشرت و
 و عادلانه نماید چنانچه این اختیار نمودند که از طرفین
 قونسول قرار کرد و قونسولهای دولت علیه ایران در استرو
 و روتردم و نیویورک و سایر شهرهاست و قونسولهای دولت
 در دارالخلافه طهران بندر اوشهر و دارالسلطنه تبریز است
 خواهند داشت این قونسولهای دولت معین بهترین اسباب در

تصرف

متوجه شود که کلیتین در دست این اعزازات و امتیازات و تقویت
 قونسولهای دولت علیه بود و در مخطوطت بهر یاب خواهند کرد
 مامورین دیپلماتیک و قونسولهای ایران رعایای دولت خواهند
 نه در ظاهر و نه در حقیقت خواهند کرد مامورین دیپلماتیک و
 هولاند رعایای دولت ایران نه در ظاهر و نه در حقیقت خواهند
 قونسولهای دولت معین بهترین در ممالک طرفین مشغول تجارت
 مطیع خواهند بود و بهمان قومی این در سو میکسایر رعایای دولت
 متبوعه ایشان که مشغول تجارت زبور میباشند مطیع هستند
فصل ششم این عهدنامه دوستی تجاری حاضره که اسباب
 کمال صداقت و دوستی و اعتماد فیما بین دولتین ایران و روسیه

شده بعون الله تعالى تاریخ روز مبارک تصدیق نجات
 طرفین یاد و ازده سال جانبین صدق راستی می نمود
 خواهد بود اما اگر یکسال پیش از انقضای این عهد مقرر می کردید
 معاہدتین میخورد در توقیف و اجرائی انقضی نماید سبب دولت و کرامت
 کرده باشد عهدنا جان قریب خواهد ماند تا مدت یکسال بعد از تاریخ
 چنان علامت هر وقتیکه اعلام مبرور ظهور نماید و کلام
 مختار و دست معانی تمیز میکند که امضا
 نجات پادشاه و پناه خود را در پاریس
 در اسلاسون مدت شش ماه مباد
 نماند و کلامی در این معانی تمیز
 حاضر در این خط و هر چه در نوم و
 نمود در هر چه در این خط و هر چه در نوم و

صورت عهدنامه دولت علیه ایران و مشیر
 شهم آزاد که در ۲۷۳ در پاریس سمت انعقاد یافت
 بسم الله الرحمن الرحیم
 چون علیحضرت خورشید لیت قدس می یون شاه اعظم
 و پادشاه بالاستقلال کل ممالک ایران و مجلس شین
 شهر آزاد و انستیت لویک و مجلس شین آزاد و انستیت
 و مجلس شین شهر آزاد و انستیت هامبورگ هر یک از این
 ممالک جداگانه علی السویه را در وقت صی صا و فانه دارند که زو
 دوستی فیما بین ممالک و برقرار و بواسطه عهد دوستی و تجارت
 که مالمسویه نافع و سودمند است ممالک مستعده خواهد بود نمود

و اتحاد جانین را مستحکم سازند لهذا برای تقدیم این کار
 اعلیحضرت شاهنشاه ایران جناب جلالتا مقرب الله تعالی
 امین الملک فتح خان بفرموده دولت علیه ایران از بی
 بایون و حامیل آبی صاحب کرم کلان با اسب و غیره و غیره
 و مجلس شیران شهرزاد و انسه است که یک مجلس شیران
 و انسه است برم و مجلس شیران شهرزاد و انسه است که
 سیور و نشان و مینف و زیر مقیم خود را در نزد اعلیحضرت امیر طو
 و انسه و کلامی محنت خود تعیین نمودند و ایشان بعد از آنکه در
 مجتمع شدند و اختیار را جماعی در اسباب کرده و موافق ترکیبی
 فصول آتیه را برتربن نمودند **فصل اول** بعد از این فهمان

عبارت

علیه ایران و رعایای آن دولت و جمهوریهایی انسه استیک
 و رعایای آن جمهوریه و دوستی صادق و اتحاد محکم برقرار خواهد بود
فصل دوم در تقسیم سرزمینهای کبار و در امری محنت روسای موزین
 و سلو ماسیک که هر یک از جوانب متعده خواهند بود بار یکدیگر موزین
 و مقیم سازند همان قمار و سلو کی که در حق سفینه کی را در اوزار
 مختار و ولکله لوداد و اتباع آنها معمول میشود بعضیها همان
 رقا زین در حق سفینه کی را و در امری محنت روسای موزین و سلو ماسیک
 ممالک متعده و اتباع ایشان معسولن مجری بهمان استازا
 مخطوط خواهد بود **فصل سیم** تبعه ممالک متعده
 از قبیل سیاحان و تجار پیشه و رو غیر هم که در ممالک یکدیگر

سیاحت یا توقف نمایند با سویه از جانب حکام ولایات و ممالک
 ممالک متعدده لغت و حمایت قدرانه بهره مند خواهند
 و در حال سلوکی که نسبت با اتباع دولت کماله لوداد منظور
 در حق ایشان نیز منظور خواهد شد و با معاوضه دوزن مرخص
 که هر گونه متعه و اقمه و محصولات چارزاده یا چه زراعتی
 یکدیگر سپارند و از مملکت یکدیگر ببرد و بفروشد معاوضه نماید
 و از ممالک متعدده حمل و نقل نمایند ولی این تجارت که تجار
 طرفین که اقدام تجارت داخل نمایند مطیع قوانین آن مملکت محل
 تجارت نبور است خواهند بود **فصل پنجم** در مکتوبات
 و اتمه که اتباع ممالک متعدده مملکت یکدیگر نقل نمایند و یا

مملکت

مملکت یکدیگر بیرون ببرد و چه کسی که از کشیتها و
 و اتباع دولت کماله لوداد صین رود اتمه و محصولات
 ایشان بمالک جانین و چین و جرج از ممالک فروره مطالبه
 میشود از ایشان نیز مطالبه خواهد شد و هیچ حق و وجهی
 اسم و رسم در ممالک فروره مطالبه نخواهد شد **فصل ششم** در
 متعه که بجهت حمایت اتباع و تقویت امور تجارت فراموش
 اسباب حصول معاشرت دوستانه و عادلانه فیما بین
 جانین این اختیار نمودند که هر یک از آنها قنوسول تعیین
 قنوسولهای دولت علیه ایران در هر یک از شهرهای این ممالک
 مقیم خواهند بود و قنوسولهای شهرهای آن ممالک دارا

طهران و بندر بوسه و دار استظفه بیز قامت خواهند داشت
 این قونسلهای ممالک متعده بالنسبه در محل متوفقه گشته
 ممالک مزبوره از اعزازات و امتیازات و معافاتی که قونسلها
 دولت کماله لوداد در ممالک مزبوره مخطوطه بیهاب خواهند
 مامورین دیپلماتیک و قونسلهای ایران عایای ائتیک
 نه در ظاهر و نه در خفیة حمایت نخواهند کرد مامورین دیپلماتیک
 و قونسلهای ائتیک عایای ایران نه در ظاهر و نه در خفیة
 حمایت نخواهند کرد قونسلهای ممالک متعده که در ممالک
 همبیکر مشغول تجارت شوند مطیع خواهند بود بهمان قوانین
 و رسومیکه سایر رعایای دولت متبوعه ایشان که مشغول تجار

اندره

مزبوره میباشند مطیع هستند فصل ششم این عهدنامه
 دوستی و تجارتی که بملاحظه حال صداقت و دوستی و اعتماد
 فیما بین ممالک محروسه است این جمهوریهای ائتیک معتقد
 شده است بعون الله از تاریخ روز سادله امضا ناجی طریقین
 تا دوازده سال از جانبین بصدق و راستی می و مخطوط
 خواهد بود اما اگر کسبایل پیش از انقضای این عهد میسر
 ممالک متعده میل خود را در توقیف احبار می این عهدنامه
 رسامه دولت دیگر اعلام نموده باشد عهدنامه حال قرار خواهد
 ماند تا کسبایل بعد از تاریخ روز اظهار چنان اعلام هر و قسکه
 اعلام مزبور ظهور نماید ولیکن این مقرر است که اگر یکی یا جمعی از

جمهوریهای استیک بعد از انصاری و از ده سال موعده
اعلام توقیف این عهدنامه را اهل بارندیا وصول نمایند

این عهدنامه کاملتر از خواهد باشد نسبت به
جمهوریهای استیک که اعلام فرمودند
و نه وصول کرده باشد کلاهی
جانسوزی میکند که امضاها می
دول موعده و در دست کسیان
هرگاه پیشرو در طران در اسلام
مساد لایه و کلاهی میجان
نماید با حفظ و هر دو
و حقش نمود در این
باب فارسی و انگلیسی
شماره ۱۲۲۳
مهری

صورت عهدنامه و تعیین شوکتین ایران و انمارک

بسم الله الرحمن الرحیم

چون اعلیحضرت خورشید ریاست قدس بایون شاهنشاه
اعظم و شاه بالاستقلال کل ممالک ایران و علیحضرت
فردریک ششم بطرف خدا پادشاه دانمارک طوائف انداختند
و کویت و کسیدویک پوستین تور مارن و نار و لایون
و اولد مهورک بر دو علی السویه راده و دست صیقا نه دارند
که روابط دوستی فماین دو قسریت بر دو واسطه عهد دوستی
که با السویه نافع و سودمند تبعه و تعیین باشند و دست اتحاد
جانسوز است که سازند عهد برای تقدیم این کار علیحضرت
شاهنشاه ایران جناب لایه متعرب انخاقان مسترخ خان

این ملک سیر کبیر ایران صاحب تصویر با یون جمالی بی دور
 که ممکن با مس و غیره و غیره را و اعلی حضرت پادشاه
 و انارک ایلی مخصوص و وزیر خاورد مقیم در بار اعلی حضرت پادشاه
 فرانس بارون شان شارل دانیل اریس در کنگت بود
 خود صاحب نشان بزرگ انبوهک و نشان چهار سگ مزبور
 و صاحب نشان بزرگ سن ستانیا رس روس و کلفا بود
 و نشان لیاقت و لدنورک سن بر و روس و استحقاق
 نظامی و غیره و غیره را و کلامی مختار خود تعیین نمود و ایشان
 آنکه در پاریس مجتمع شدند و اختیار نامه ماسخی در افساد نمودند
 و موافق یکبسی میزند فصول است بر و از کرد و فصول

بعد الیوم

بعد الیوم فیما بین دولت علیه ایران رعایای آن دولت و دولت
 پسته و انارک رعایای آن دولت و مستی صادق و اتحاد
 حکم برت را خواهد بود **فصل** در مسم سزای کرد و زرا
 مختار که هر یک از دولتین معاهدتین می نمایند بر یکدیگر
 و مقیم سازند همان قمار و سلوکی که در حق سزای کرد و زرا
 محار و دل کانه الوداد و استماع آنها معمول میشود و بعضیها
 رفتار نیز در حق سزای کرد و زرا می شمارد و استمعین معاهدتین
 ایشان معمول مجرمی بهمان استمارت محظوظ خواهند بود
فصل سیم تبعه دولتین معاهدتین از قسلیت احسان و تحا
 و مشیه و رو غنیمت که در مملکتین است و توقف نمایند با سویه

حکام ولایات و کلاهی طرفین لغت و حمایت در آن بهره
 خواهند کرد و در حال سلوکی که نسبت با تابع و اول کماله اول
 منظور شود در حق ایشان نیز منظور خواهد شد و با مفاوضه
 و مرتضی خواهد بود که هر کویه متعه و اقسام و محصولات از راه
 و چه از راه شکی مملکت یکدیگر سپارند و از ممالک هم یکدیگر سپارند
 و مباح و معاوضه نمایند و هر بلدی زبلا و مملکتی که خواهند
 حل و نقل نمایند و لیکن این مقرر است که تجار طرفین که نقل تجارت
 داخله مملکت نمایند بیضی خواهند بود و تعیین مملکتی که محل تجارت
 مزبور باشد فصل چهارم کشتیهای تجاری و هر کویه است
 و آنچه که با تابع دولت معاهدت ممالک هم یکدیگر نقل نمایند و یا از ممالک

یکدیگر سپارند و هر کویه که از تجارت و اتباع اول کماله اول
 و از کشتیهای ایشان چنین رود امتعه و محصولات ایشان
 بولایات و تعیین چنین خروج مملکتین مطالبه میشود از ایشان
 نیز مطالبه خواهد شد و حق وجه علیحدگی هیچ اسم در رسم در تعیین
 مطالبه نخواهد شد فصل پنجم دولتین معاهدتین بحیث است
 اتباع و تقویت امور تجارت و فراهم نمودن اسباب حصول
 معاشرت و ستانه و عادلانه فهمیدن معاهدتین چنین است
 نمودن که از طرفین سه نفر قوسول برابر کرد و قوسولهای ایران
 در کوسپنماع و قسطنطنیه و الواناق و قسطنطنیه ای انمارک در
 دارالخلافه قسطنطنیه و دارالسلطنه تبریز و بندر بوشهر اقامت

خواهند داشت قونسولهای دولتی معاهدتین با سویه در محل مستقیم
 مسکو مملکتین از اغراض و اقتضات معافیت قونسولهای
 دول کاتله لوداد در ممالک محروسه جانین مخلوطه بیره با
 خواهند کردید ما مورین دیلو ماتیگ قونسولهای ایران عیالی
 دولت انمارک نه در ظاهر و نه در خفی حمایت نخواهند کرد و ای
 دیلو ماتیگ قونسولهای دولت انمارک عیالی و ای
 نه در ظاهر و نه در خفی حمایت نخواهند کرد قونسولهای دولتی
 معاهدتین که در ممالک طرفین مشغول تجارت باشند مطیع خواهند
 همان قوانین روسیه سیر عیالی دولت متوجه ایشان که
 مشغول تجارت فر بوره پیشند مطیع هستند فصل ششم

تجارتی و دوستی که بلا حمله کمال صداقت و دوستی است
 دو تین ایران و انمارک منعقد شده است بعون الله تعالی از تاریخ
 مبادله مضامین تجارتی و از ده سال از جانبین صحت
 مرعی و محفوظ خواهد بود اما اگر کسالی پیش از انقضای این معاهده بجهت
 دو تین معاهدتین من خود را در بوقف و جبری این معاهده سعادت
 دیگر اعلام نکرده باشد عهد حال برقرار خواهد ماند
 کمال عهد از تاریخ روز چهارم ربیع الثانی
 هر دو قید اعلام فر بوره فریاد و کلامی
 بعد یکت که مضامین تجارتی و اسباب
 خود را در ده سال از هر دو طرف
 در سال اول از هر دو طرف
 در سال دوم از هر دو طرف
 در سال سوم از هر دو طرف
 در سال چهارم از هر دو طرف
 در سال پنجم از هر دو طرف
 در سال ششم از هر دو طرف
 در سال هفتم از هر دو طرف
 در سال هشتم از هر دو طرف
 در سال نهم از هر دو طرف
 در سال دهم از هر دو طرف

صورت عمدنامه دولتین شکست برین
واسپاسیونک در لندن منعقد گردید

بسم الله الرحمن الرحیم

بعون ایزد متعال پادشاه بالاستحقاق عظم و شهبازی
بالاستقلال کرم زین افروزی سر بر خلافت و تاجداری
وزین بخشای ارکله سلطنت و شهر ماری محیی ابر عدل انصاف
ماهی علام جور و اعتراف و اور تاج و تخت ارای فرود
سکوه بخشای دهم و نمین بلا الاسلام و المسلمین عدل
خدیو عتت پرور افقی ملوک کسان ملک بالارث کل ما
ایران موافق این مبارک دستور بر سر توند و تعلق داشته باشد

معلوم میفرماییم که در هشتم شهر ذی قعدة الحرام ۱۲۸۶ هجری

در لندن فیما بین اعلیحضرت ملوکانه ما و تواب فلکجناب پادشاه

سلطنت اسپانیا موافق اختیار نامه ای که از طرفین داده شده بود

یعنی از جانب باجناب فخرت ایضاً حاجی شیخ محمد حسن خان

اول زریخار خود مامور در بار دولت پیمانه انگلیس در ارای

شیر و جوز شیر در دست نوی اول دویم و سیم سرسبز اول

با جمیل مخصوص آنها و صاحب شانهای در جدول عقاب سرخ

دولت پر و سیه نشان ایوب اوله دولت بلجیک و نشان سائو

جمهوریه هند را س و نشان جمهوریه وینز و لا و نشان ایشور

نوشته با جمیل مخصوص آنها و غیره و غیره و از جانب نواب

کامیاب یرام و سلطنت اسپانیا بجا بخت نصیب
 دون مانویل انزلی میلا نواداری نشان شارل سیمون
 اسپانیا از در جدول نشانهای در جدول ستر قیود
 پاپ نشان عقاب سرخ دولت پوس و نشان دیگر
 و ترن پرغ و نشان لبرت لقب شجاع از دولت ساکن نشان
 فلیپ از ایالت سن و استات با جمیع مخصوص آنها و غیره
 و غیره از اجزای سابق دولت اسپانیا و زریح
 و ایلی مخصوص دولت نمبره مامور در بار علیحضرت پادشاه
 انگلستان و ایرلند عهد دوستی تجاری قرار داد و ^{بسته} ^{منصفه}
 که شملب فصل تیه کلمه بکله از ستر است تمام خد و بد شده

چون زای عالم ارامی اعلیحضرت قدر قدرت خورشید
 اقدس سیمون پادشاه اعظم و شاهنشاه بالاستقلال
 کل محاکم ایران و غم تو اب فلک بخت یرام و سلطنت
 اسپانیا بیت و احده چنین قضای فرموده که عهد دوستی
 که بواسطه معاهده که در پست شهر محرم الحرام ۱۲۵۸ هجری مطابق
 چهارم ماه مارش ۱۸۴۲ عیسوی فیما بین دولت قوشو کوشین
 کشه و اجسری ان بواسطه بعضی موانع که خارج از نیت حاسن بود
 در عهد تویق مانده بود مبانی آن از نو شنید و عهد دوست
 مجد و کرده و بر مراد است تجاری مکتوب که منضم فواید و منافع
 حاسن است بفرایند العفت و این عهد نامه مبارکه تصدیق

از برای احسانی انحصار قدرت شاهانه
کل ممالک ایران خاسته با خاقان حاجی شیخ حسن خان
سرتپ اول وزیر تقیم خود ما مورد دربار دولت فخری در
نشانی خود خورشید از درجه سرتپی اول سرتپی سیم و سرتپی
اول با جمیل مخصوص آنها و نشان عقاب سرخ دولت پر و سینه
از درجه اول نشان لیو پولد دولت بلجیک از درجه اول
و نشان سانت روزی جمهوری هند را سرتپی اول از درجه اول
جمهوریه وین و لا از درجه اول نشان انخارد دولت توینیسی
درجه اول با جمیل مخصوص آنها و نشان اسب مکرر دولت انارک
از درجه دوم و نشان سنت استانیاس دولت و سرتپی اول از درجه

مکمل با لباس و نشان محمدیه دولت عثمانیه از درجه سیم
و نشان سمورین لازارد دولت استانیاس از درجه سیم و نشان
سن سو در دولت لیوان از درجه سیم و نشان لرون دولت
فرانسه و نخیره و غیره را و نواب کامیاب مدبر امور دولت
اسپانیا جناب فخریضاب و نواب اول انگریز و نواب
دارای نشان شارل سیم دولت اسپانیا از درجه اول و نشان
سفر توارز رکاب از درجه اول و نشان عقاب سرخ دولت
پروس از درجه اول و نشان فردریک دولت پروس از درجه اول
و نشان لبرت ملقب بشجاع از دولت ساکس از درجه اول و نشان
فلیب از ایالت سرتپی استانیاس از درجه اول و نشان باغچه

از ایالت ساکن و میار از درجه اول نشانی تاج و اندامی از
 ایالت مکنون شورین از درجه اول نشانی دولت ایالت
 ناسوز درجه اول با جمیع خصوصیات غیره و غیره از اجزای نشانی
 پارلمنت دولت اسپانیا در مختار و انجمن مخصوص دولت فرانس
 مامور در باره این خصوصیات پادشاه ممالک انگلستان ایرلند را
 و کیست مختار معین فرمودند و ایشان بعد از آنکه اختیار نامی
 خود را بر آورده موقوف ترکیب رسمی یافتند فصول تیر از فرانس
 نمودند **فصل اول** فصول عهدنامه که در پشم شهر
 محرم الحرام ۱۲۵۸ هجری مطبق چهارم ماه مارش ۱۸۴۲ عیسوی
 فیما بین دولت روسیه و انگلیس اتفاق افتاد بود بواسطه این عهدنامه

مبارک

مبارک که کاملاً بر تشریح و فصول آن شرح بنوعی نامیده
 محبوب خواهد شد **فصل دوم** علیحضرت قیامت
 شاهنشاه کل ممالک ایران مختار خواهد بود که در هر یکی
 بنا در مملکت اسپانیا خواهد بندر کا و کس باشد خواهد بندر
 که بعضی تجارتی تبعه خود مناسب تر بنده بخیر قونسول و کس
 معین نماید و همچنین دولت اسپانیا اختیار خواهد داشت که
 در هر یک از بنا در خلیج فارس خواهد بندر بوشهر باشد خواهد بندر
 که بعضی تجارتی تبعه خود مناسب تر بنده بخیر قونسول و کس
 معین نماید و محل اقامت کس التجار و قونسولهای طبرستان
 خواهد بود و از جانب دولت روسیه که علیه ایران در شهر دارد و بندر

بارسلون بندر کاوکیس یا بندری کہ دولت علیہ شہنشاہ کند و ازجا
دولت اسپانیا در اراختلاف طران داراست طبعی
و بندر بوشهر یا بندر یگری کہ دولت اسپانیا اختیار نماید
فصل سیم چون میں خاطر دولت قوی شوکتین این است
کہ تجارت طرفین از تجارت دولت الوداد برہ منہا
از حال مقرر است کہ اگر موجدات و منافع تجارت جانین درین
بواسطہ تجربہ کہ حاصل خواهد شد معضی باشد کہ عدو کیل التجا
و قوسولی کہ در عهد نامہ حاضرہ معین شد است در این قبیل
جدیدی داده خواهد شد فصل چہارم عمدتہ حاضرہ
زبان فارسی اسپانیول شہ خواهد شد و ہر یک از ویں

مخبر

مخبرین جانین یک نسخہ اصل ارا بعد از امضا و مهر چنانکہ
رسم است ضبط خواهد نمود و ہر دو نسخہ زبان فرانسیسی
ترجمہ شدہ و کیلہای فریورہ بعد از تطبیق با اصل امضا
نمودہ ہر یک نسخہ از ترجمہ فریورہ ضبط خواهد نمود و ان نسخہ
وقت اصل را خواهد داشت فصل پنجم تصدیق و منضاج
دولتی عمدتہ حاضرہ در لندن بتوسط سفارت دولتین
ہر قدر زود در صورت امکان پذیرد مبادا نخواہد شد علیہذا
دو وکیل مختار سابق الہ ذکر امضا و مہر خود مہمور شودند
تاریخ ہشتم شہر ذیقعدہ الحرام ۱۲۱۰ ہجری مطابق ہنم ماہ
فوریہ ۱۸۷۰ عیسوی مبارکی سمت تحریر و انعقاد یافت

بنا علیہ علی حضرت پادشاهی بسیار ملاحظه
 عهدنامه دوستی و تجارتی مطوره قون امضا و تصدیق
 بنحویکه موافق این مطورینمونه مضمون و تصدیق میسریم
 در کل مضامین آن بقول ملوکانه از برای آن اختلاف مانده
 میفرماییم که آنچه در این عهدنامه فراردا شده
 از جانب ما ملاحظه معمول و مجری خواهد شد
 از برای استماران این تصدیق
 نامه را بدست خط خودمان مینویسند
 حکم کرده ایم که هر دو دولت خود را
 مجبور نمودند که در عهدنامه
 رسیده از روی دوستی
 رسیده و در میان
 سلطنت ما

این عهدنامه
 در تاریخ ۱۲۰۰
 در شهر تبریز
 در روز ۱۰
 در ماه ۱۰
 در سال ۱۲۰۰

این عهدنامه
 در تاریخ ۱۲۰۰
 در شهر تبریز
 در روز ۱۰
 در ماه ۱۰
 در سال ۱۲۰۰

صورت عهدنامه دولتمند شوکتین ایران
 و ممالک متفقین سولیس که در پاریس منعقد گردید
 بسم الله الرحمن الرحیم
 چون علیحضرت اقدس پادشاه شاهنشاهی عظیمنا و شاه کل
 ممالک ایران و ممالک متفقین سولیس علی السویه را در عهدنامه
 صادقانه و از نیک روی و بطور دوستی فهمیدیم و تمین برقرار و بوسیله
 عهد دوستی و تجارتی که با سویه یافت و مسودت شد تبعه دولتمند
 مودت و اتحاد و جانسپین راستی سازند لهذا برای تقدیم
 علیحضرت شاهنشاهی ایران جناب مقرب انجاقان نظر اقا
 سر قی و وزیر مشاور و امین مخصوص دولت علیه ایران در پاریس

دولت جمهوریة فرانسه را و ممالک متفقہ سوسیالیست
 سیو جان کراکزین زیر محنت روایچه مخصوص دربار دولت
 جمهوریة فرانسه را و کلای مشارخو تعیین نمودن و ایشان
 بعد از آنکه در کجا جمع شدند و اختیار نامهای صحیح در امباد نمودند
 و موافق ترکیب رسمی دیدند فصول آتیه را برقرار کردند
فصل اول بعد از یوم فیمین دولت علیه ایران
 و رعایای آن دولت و دولت پنه سولس و رعایای آن دولت
 دوستی صادق اتحاد محکم برقرار خواهد بود **فصل دوم**
 سفرای کبار و وزرای محنت روسایر مامورین دیپلماتیک
 که هر یک از دولتین معاهدتین بجا میهن بدر بار یکدیگر مامور

و بیستم

و مقیم سازند همان شار و سلوکی که در حقش امری کبار
 و وزرای محنت روسایر مامورین دیپلماتیک و کلانان دولتی
 و اتباع آنها محمول شود و بعد بنیان قمارتیه در حق
 کبار و وزرای محنت روسایر مامورین دیپلماتیک دولتین
 معاهدتین و اتباع ایشان محمول و مجری بهمان استیارات
 مخطوط خواهد بود **فصل سیم** تبعه دولتین معاهدتین
 از قبیل سیاحان و تجار و پیشه وران و غیره هم که در ممالک آن
 و توقف نمایند با تسویه از جانب حکام ولایات و کلای طرفین
 بغزت و حمایت قادرانه بهره مند خواهند گردید و در هر حال
 سلوکی که نسبت به اتباع دولتین مخطوط شود در حق آن

منظور خواهد شد و با معاوضه و بدون مریض خواهد بود
 که هرگز امتعه و اقسام محصولات چهارراه دریا و چهارراه
 خشکی بمالک یکدیگر برپا و رند و از مالک یکدیگر برنهند و
 و معاوضه و معاوضه نمایند و بر بدهی از بلاد و مملکت که خواهند
 صل و نقل نمایند و لیکن این مقررات است که تجار طرفین که اقدام
 تجارت و اخذ مملکت نمایند مطیع قوانین آن مملکتی که محل تجارت
 مزبوره باشد خواهند بود **فصل چهارم** هرگونه
 امتعه و اقسام که اتباع دولتین معاقدتین بمالک یکدیگر نقل نمایند
 و یا از مالک یکدیگر برپا و رند و وجه کمبری که از تجارت
 دولت مله الوداد در چین رود امتعه و محصولات ایشان

بالات

بولایات و ولتین در چین خروج از مملکتین مطالبه شود از
 ایشان نیز مطالبه خواهد شد و حق وجه علیحدگی هیچ اسم
 در دولتین مطالبه نخواهد شد **فصل پنجم** در مالک ایران
 اگر فیما بین اتباع دولت پهنه سویس مرافعه یا مباحثه یا منازعه
 روی دهد طی گفتگو و اجرای عدالت آن با تمام بجمعه و
 یا قونسل دولت سویس خواهد بود اگر متوقف در محل و مکان
 اینرافعه و مباحثه و منازعه بوده باشد و الا در مملکتی که
 اقرب بمکان مزبور است خواهد بود و کیس یا قونسل مزبور
 طی این گفتگو و روبرو واقعینند و له در مالک سویس خواهد
 کرد هرگاه مرافعه یا مباحثه یا منازعه فیما بین تبعه دولت علییه

و اتباع دولت سوس در ممالک ایران وی بدو محلی که
 وکیل یا قونسول دولت سوس میباشد معاملات ^{عمده} می
 و تحقیق و تدقیق امری حکم بعد از انصاف در محکمه ^{علیه}
 که محلی عادی می آنگونه امور است با حضور احدی از بستگان
 وکیل یا قونسول دولت مزبور خواهد بود هر گاه مرافعه
 یا مباحثه یا منازعه در مملکت ایران فیما بین اتباع دولت ^{سوس}
 و تبعه سیر و خارجه واقع شود تحقیق امری حکم ^{بعده}
 و کلیات قونسول سوسی فرین خواهد بود که کفایت منازعه
 فیما بین تبعه دولت علیه ایران اتباع سوس و تبعه سیر و خارجه
 در ممالک سوس اتفاق افتد و از انجام و اتمام آن سخن نمی آید

که با اتباع

که با اتباع دولت علیه الوداد در ممالک مزبوره مرتب معمول
 میشود و تبعه دولت علیه ایران در ممالک سوس یا اتباع دولت
 سوس در ممالک ایران اگر متهم بجرم کرده شوند بجزایه در
 مملکتین مزبور تین با اتباع دولت کامله الوداد در قضا ^و ^{در} ^{دین} ^{بانیان}
 معمول و مرتب و قطع و فصل خواهد شد **فصل ششم**
 هر گاه کسی از اتباع دولتین در مملکتین مجریستین و فانیات
 در صورتیکه میت را اقوام و شجره کاباشد ترک او با تمام تسلیم
 ایشان خواهد شد در صورتیکه شخص میت را قوم و شجره ^{بنا}
 متروکات و امانت بکس یا قونسول دولت میت تسلیم ^{شود}
 تا شرا بیدر و وقوع این متداوله در مملکتین و چنانچه یا

و شاید در ایجاب معمول دارد فصل هفتم دین
معاهدتین بحیث اتباع و تقویت امور تجارت و فرا
نمودن اسباب حصول معاشرت و ستانه و عادلان
تبعه جانشین اختیار نمودند که از خسرین سه نفر قونسول
برقرار کرد و قونسولهای سویس در دارالخلافه طهران
و دارالتطهیر و بندر اوشهرتیم خواهند بود و دولت
ایران بخت نخواهد بود که در ممالک سویس محل توقف قونسول
خود را معین نماید قونسولهای دولتین معاهدتین با سویس در
مسکونه مملکتین از اعزازات و امتیازات و معافاتی که قونسولهای
دولت کامله لودا در ممالک محروسه جانشین مخطوطه بیا

خواهند کرد و ما مورین دیپلوماتیک و قونسولهای سویس
رعایای دولت ایران را نه در ظاهر و نه در خفیة حیات
خواهند کرد و ما مورین دیپلوماتیک و قونسولهای
ایران رعایای دولت سویس را نه در ظاهر و نه در خفیة
حیات نخواهند کرد و قونسولهای دولتین معاهدتین که در
مملکتین فن شوق تجارت باشند بطبع خواهند بود
بمان قوانین روسیه که سایر رعایای دولت متبوعه
ایشان که مشغول تجارت مزبورند پیاسند مطیعند
فصل هشتم این عهدنامه دوستی و تجارتی که بملا
کمال صداقت و دوستی و اعتماد فیما بین دولتین

ایران و سویس منعقد شده است بچون الله تعالی از تاریخ
 روز مبادله امضای مجامع طرفین تا دوازده سال
 از جانبین بصدق و راستی معنی و محفوظ خواهد بود و آن
 اگر یک سال پیش از انقضای این بوعده مستتره
 هیچیک از دولتین معاهدتین میل خود را در قیوف
 و اجزای این عهدنامه رساند دولت دیگر اعلام
 بخرد و باشد عهدنامه حال برقرار خواهد ماند تا مدت
 یکسال بعد از تاریخ انقضای این اعلام هر وقتیکه
 چنین اعلام ظهور نماید فصل هشتم این عهدنامه
 ممضی خواهد شد و امضای مجامع آن در مدت یکسال

یازدهم هرگاه میسر شود در پارسیس مبادله خواهد شد
 و کلای مختار دولتین معاهدتین این
 عهدنامه را بخط و مهر خود مرقوم
 و محمود نمودند این عهدنامه در دو
 نسخه زبان فارسی و فرانسه
 شد در زوئی میت و هشتم
 جمادی الاولی سنه ۱۲۹۰
 مطابق سیست و سیم ماه
 رولیه فرانسه سنه ۱۸۷۳
 عیسوی در شهر

تفصیل عهد مجتبی که در این کتاب ترتیب نوشته شده است

عهد مجتبی دولت روس		
صورت عهدنامه	در باب کورتا	در باب تجارت
ترجمه چای	و تحلیله بر حدت	تبعه دولتین
در باب لایفات	در باب تدابیر	در باب مہاجرت
سفر و مأمورین	افلاک و جہان	تبعه دولتین

عهد مجتبی دولت انگلیس		
صورت عهدنامه	که بعد از وقوع جنگ	صورت شرفیات شرمور
در باب ریس سفیر	که در دیدار	بعد از معاودت بعد اد

عهد مجتبی دولت عثمانی		
صورت عهدنامه	که در عهد	صورت فرار نامه ز زین العروم
خاقان معصوم	که در دیدار	در عهد شاهنشاہ سردور

عهد مجتبی تاج روس و دولت عثمانی

صورت عهدنامه	دولت عثمانی	صورت عهدنامه	دولت روس
که در دیدار ریس سفیر	که در دیدار	که در دیدار ریس سفیر	که در دیدار
صورت عهدنامه	دولت عثمانی	صورت عهدنامه	دولت روس
که در دیدار ریس سفیر	که در دیدار	که در دیدار ریس سفیر	که در دیدار

صورت عهدنامه	دولت عثمانی	صورت عهدنامه	دولت روس
که در دیدار ریس سفیر	که در دیدار	که در دیدار ریس سفیر	که در دیدار
صورت عهدنامه	دولت عثمانی	صورت عهدنامه	دولت روس
که در دیدار ریس سفیر	که در دیدار	که در دیدار ریس سفیر	که در دیدار

صورت عهدنامه	دولت عثمانی	صورت عهدنامه	دولت روس
که در دیدار ریس سفیر	که در دیدار	که در دیدار ریس سفیر	که در دیدار
صورت عهدنامه	دولت عثمانی	صورت عهدنامه	دولت روس
که در دیدار ریس سفیر	که در دیدار	که در دیدار ریس سفیر	که در دیدار

صورت عهدنامه ممالک و متصرفات
۱۰۲۹

Handwritten text in Arabic script, likely a religious or historical document, enclosed in a decorative gold and blue border. The text is arranged in approximately 15 horizontal lines. The script is a cursive style, possibly Thuluth or Nasta'liq. The ink is a light brown or sepia color.

Handwritten text in Arabic script, likely a religious or historical document, enclosed in a decorative gold and blue border. The text is arranged in approximately 15 horizontal lines. The script is a cursive style, possibly Thuluth or Nasta'liq. The ink is a light brown or sepia color.

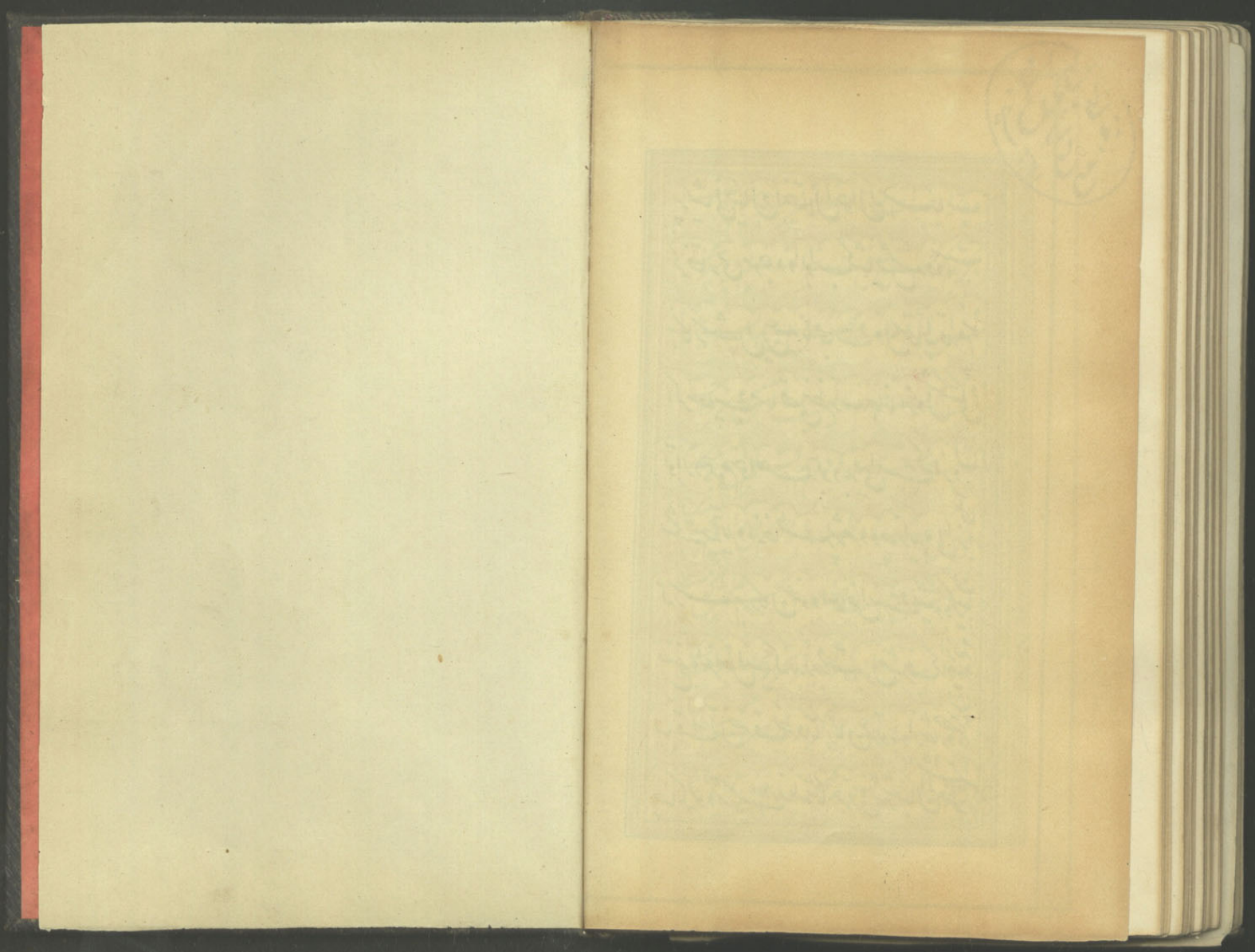
در عهد دولت ابدت و سی و یکم سلطنت
علی حضرت قوی شوکت خورشید رایت که دو
حشمی کیوان رفعت افشار ملوک کیان مالک بالار
کل ممالک ایران محض نماند و الطین
المهد و فی الارضین قیام یونان شاه عالم
السلطان بن سلطان بن السلطان و الخاقان
الخاقان بن الخاقان صلوات الله علیه عادل خسرو
صاحبقران خلد الله ملكه و سلطان بهر حسب
و فرمایند جناب جلالت کفالت و بیانات تصائب است
و بسالت انساب اجل مجد اکرم انجم محمد است

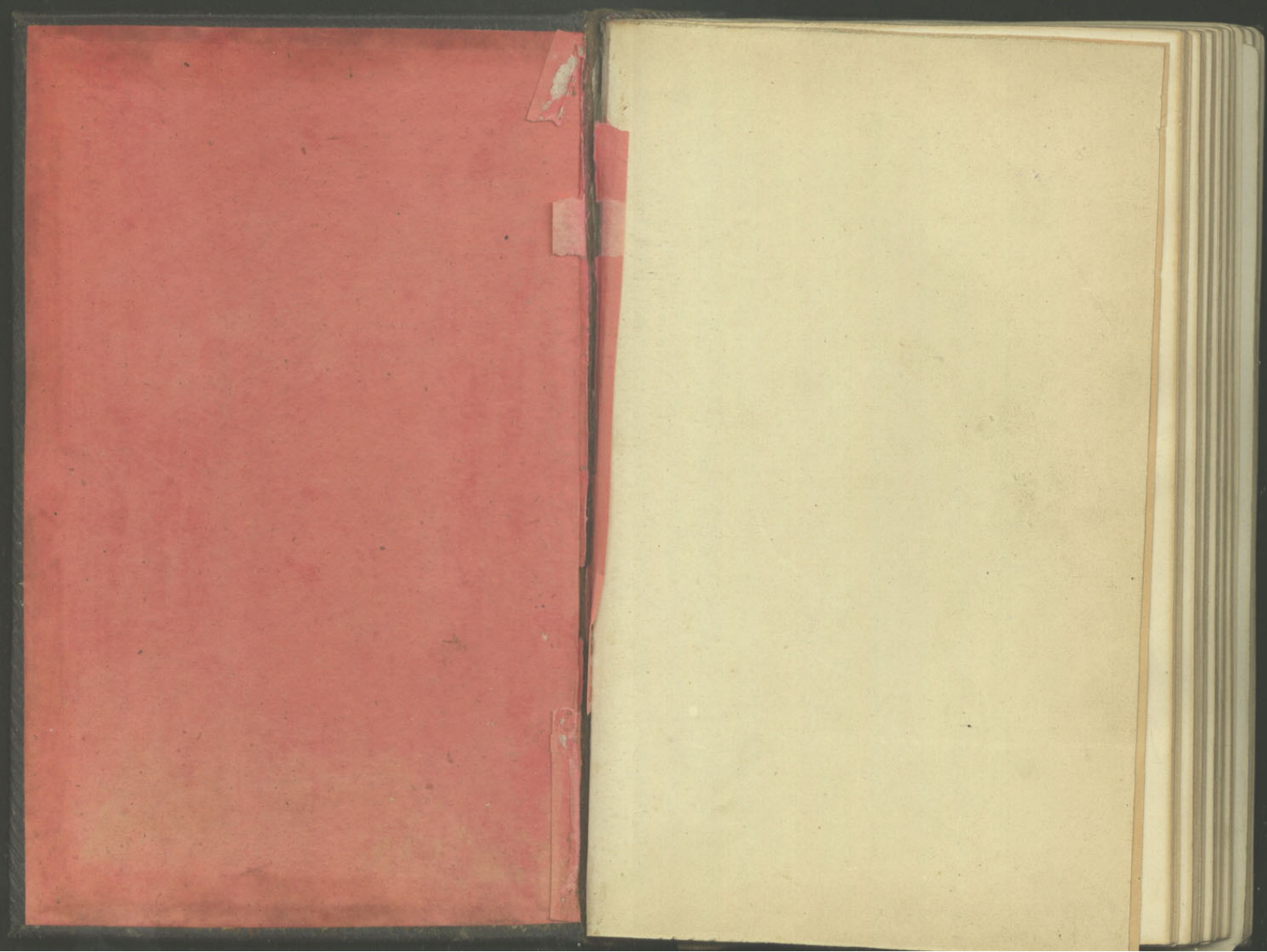
یحیی خان وزیر حضور بایون که امر ورتباید است
حضرت ایزدی در دولت علیه ایران بر وساده
قایم مقامی زار پینله جنک و مسند نایب منافی
جلیده خارجه می متمکن و باجرای احکام و تلبی و شطام
سیاست فی بصیرت من پناشاید حضرت اجل
ارفع خدوند کار عظم میز حسین خان سپهسالار اعظم و
امور خارجه برادر و در آفرینش یک کوه ندرت با
رفع و حسب منیع سالها دار و پایم و در علم زبان و
علوم پلوتیکیم علم کرده بحدیکه و زرامی اندول عقش
با عقول ملت شده خود سنجیده در میزان احدی

علاوه از اوصاف حسنه و حفظ شریعت مطهره
 سخاوتمند که نخستین خدای عالم و بهترین
 محاسن نبی دم است مخصوص بدین شریف پندیده
 معروف و موصوفه نهالیست تا شریف بر حجاب
 محیطی است بوجوه در در هم تنگ نسیج بر کار
 یحیی بر کی کشیده و طومار ما را حاتم طی راه میخورد
 ز بحر جودش جوئیست بجه عمان جنب حاشی کویست
 کند دوار سپان و بنان ان تفسیر و تحریر مجامد و اوصاف
 عاجز و قاصر است کمتر بر جا کرد با حضرت سلطان
 شکر آینه کار این مرقوم فخر علی خان تنگانی با محاسن

پریشانی خیال و اختلال احوال که اسباب
 گرفتاری موجود و ابواب کشایش سدوست
 بنکارش را بر عهد نامحبت و دل متحبه قدم نمود
 اگر معایب و مناقصی نظر رسد همانا از دل شکستی
 تو ادره همم خواهد بود بدی است که از دل
 سگتیه چه آید و از خاطر پر مرده چه زاید ولی از با
 که رسم بزکان عفو و اعراض است و شیوه کربان
 صغ و اعراض امید که بدرجه تبول شرف کرده اند
 لیاقت آن صرف نظر فرمائید زمان عمر تو با و از شمار جود
 چنانکه جود ترا نیست در زمانه شما حرز فی شهر شعبان المعظم
 ۱۲۹۵

علی بن ابی طالب
 ۱۳۲

109

